

**Uchwała Nr/2013
Rady Powiatu w Płocku
z dnia2013 r.**

w sprawie przyjęcia „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2019”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.) oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.) **Rada Powiatu w Płocku uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się „Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2019”, stanowiącą Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwałę należy przekazać Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Uzasadnienie do projektu
Uchwały Nr...../2013
Rady Powiatu w Płocku
z dnia.....2013 r.*

Zgodnie z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.) *do zadań własnych powiatu należy: opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.*

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje na trudności społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy powiatu i na ich potrzeby. Jest to dokument, który wytycza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych.

Dokument jest zgodny z zasadami życia społecznego, które zakładają podejmowanie przedsięwzięć w oparciu o współdziałanie aktywnych podmiotów działających na scenie publicznej.

Celem oceny skuteczności i efektów realizacji celów zawartych w w/w Strategii Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku przedkłada „Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2019”.

**Powiatowa Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
2014 – 2019
POWIAT PŁOCKI**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

2013 rok

Spis treści

<i>Wprowadzenie</i>	<i>3</i>
Część I Charakterystyka Powiatu	4
Część II Diagnoza problemów społecznych w powiecie plockim	5
<i>Rozdział I Bezrobocie</i>	<i>5</i>
<i>Rozdział II Pomoc społeczna w gminach</i>	<i>14</i>
<i>Rozdział III Patologie społeczne</i>	<i>17</i>
<i>Rozdział IV Infrastruktura pomocy społecznej</i>	<i>31</i>
1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	31
1.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	31
1.2. Domy Pomocy Społecznej	32
1.3. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza typu Rodzinnego	38
1.4. Środowiskowe Domy Samopomocy	38
1.5. Ośrodki pomocy społecznej i placówki wsparcia dziennego	39
2. Kadra zatrudniona w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej	41
2.1. Pracownicy zatrudnieni w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku	41
2.2. Pracownicy zatrudnieni w domach pomocy społecznej	42
2.3. Pracownicy zatrudnieni w gminnych ośrodkach pomocy społecznej	45
2.4. Pracownicy zatrudnieni w środowiskowych domach samopomocy	48
3. Specjalizacja organizacji pomocy społecznej wśród kadry pomocy społecznej w powiecie plockim	49
<i>Rozdział V Formy organizacyjne wspierające zawodowo osoby niepełnosprawne w powiecie plockim</i>	<i>50</i>
1. Zakłady aktywności zawodowej	50
2. Warsztaty terapii zajęciowej	52
<i>Rozdział VI Opieka nad dzieckiem i rodziną</i>	<i>58</i>
1. Problemy opiekuńczo – wychowawcze	58
<i>Rozdział VII Ocena sytuacji osób niepełnosprawnych</i>	<i>77</i>
1. Charakterystyka osób niepełnosprawnych	77
2. Orzecznictwo	79
3. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	87

3.1. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	90
3.2. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.....	90
3.3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	91
3.4. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	93
Część III Strategia rozwiązywania problemów społecznych.....	94
1. Wstęp.....	94
2. Metodologia.....	94
3. Analiza SWOT	94
4. Obszary problemowe.....	98
5. Strategia.....	99
6. Źródła finansowania	108
7. Monitorowanie i ewaluacja	109
<i>Regulacje prawne</i>	<i>110</i>
<i>Spis rysunków.....</i>	<i>111</i>
<i>Spis tabel</i>	<i>112</i>
<i>Spis wykresów</i>	<i>115</i>

Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje na kluczowe trudności społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy powiatu i na ich potrzeby. Strategia jest dokumentem, który wytycza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, a także zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest zgodna z podstawowymi zasadami życia społecznego, w szczególności zaś z zasadą pomocniczości, partycypacji społecznej i współodpowiedzialności. Wszelkie podejmowane przedsięwzięcia będą prowadzone w oparciu o współdziałanie aktywnych podmiotów działających na scenie publicznej. Działania te będą kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Strategia jest długookresowym dokumentem planistycznym, do jej opracowania został zobligowany samorząd powiatowy na mocy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Art. 19 pkt 1 tejże ustawy mówi, że do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka¹.

¹ Art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.)

Część I Charakterystyka Powiatu

Powiat plocki położony jest w północno-zachodniej części Mazowsza, w samym sercu Polski, w województwie mazowieckim.

Zajmuje obszar 1.798,71 km² z liczbą ludności 110.415. Na 1 kilometr kwadratowy powierzchni przypada 61,39 osób.

Powiat plocki utworzony został w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej kraju. Siedzibą władz powiatu jest miasto Płock.

W skład powiatu wchodzi trzy gminy miejsko-wiejskie: Drobin, Gabin, Wyszogród oraz dwanaście gmin wiejskich: Bielsk, Bodzanów, Brudzeń Duży, Bulkowo, Łack, Mała Wieś, Nowy Duninów, Radzanowo, Słubice, Słupno, Stara Biała, Staroźreby.

W powiecie plockim położone są trzy miasta:

Drobin (prawa miejskie: 1511–1869; od 1994)

Gabin (prawa miejskie od 1437)

Wyszogród (prawa miejskie od 1398)

Część II Diagnoza problemów społecznych w powiecie plockim

Rozdział I Bezrobocie

Bezrobocie to zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów.

Bezrobotnym jest osoba niezatrudniona, nieprowadząca działalności gospodarczej i niewykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia.

Bezrobotnym w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jest osoba poszukująca zatrudnienia, która:

- ukończyła 18 rok życia (pełnoletnia),
- nie osiągnęła wieku emerytalnego,
- aktualnie nie uczy się na żadnym szczeblu kształcenia lub nie jest skierowana na szkolenie przez PUP,
- jest zameldowana lub pozostaje w Polsce legalnie lub jej pobyt może zostać zalegalizowany (azyl polityczny, karta stałego lub czasowego pobytu, obywatele UE)².

Zjawisko bezrobocia w ostatnich latach jest stałym elementem rzeczywistości i stanowi jeden z najważniejszych problemów społecznych. Choć dotyczy i ludzi zdrowych i osób niepełnosprawnych, to w przypadku tych drugich pokonanie barier ograniczających możliwość zatrudnienia jest niewspółmiernie trudniejsze. Utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie zdolności do wykonywania pracy zawodowej spowodowane stanem fizycznym, psychicznym lub umysłowym sprawia, że aktywność zawodowa tejże społeczności jest znacznie mniejsza niż pozostałej ludności.

W zdecydowanej większości przypadków bezrobocie negatywnie oddziałuje na tych, których dotyka, osłabia osobowość człowieka, a także poczucie własnej wartości. Człowiek nabywa przekonanie, że jest bezużyteczny, mniej wartościowy, niedoceniany. Bezrobocie niszczy pozycję jednostki, prowadzi do izolacji społecznej człowieka, ale również jego rodziny.

Bezrobocie wyrażane jest stopą bezrobocia. Jest to iloraz bezrobotnych przez aktywnych zawodowo w danej kategorii ludności. Aktywni zawodowo definiowani są jako osoby pracujące, poszukujące pracy, bezrobotni oraz niepełnosprawni.

Tabela Nr 1. Stopa bezrobocia w latach 2010–2012

Stan na 31.12	Stopa bezrobocia
2010	19,2%
2011	20,6%
2012	21,2%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

W ciągu ostatnich trzech lat stopa bezrobocia w powiecie plockim jest na wysokim poziomie, od 2011 roku na ponad 20%-owym poziomie i wykazuje tendencję rosnącą, podczas gdy w Polsce w grudniu 2012 roku wynosiła 13,4%.

² Art. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (j.t. Dz. U. z 2013r., poz. 674 z późn. zm.)

Specyfika gospodarki wolnorynkowej wymaga przystosowania się do zmian zachodzących na rynku pracy, które łączą się z koniecznością zmiany dotychczasowych zawodów, stałego doskonalenia lub zmiany kwalifikacji. Atrakcyjność kandydata do pracy w głównej mierze zależy od jego umiejętności, wszechstronności, doświadczenia i kompetencji. Dla pracodawców liczą się pracownicy, których nie trzeba szkolić i wdrażać w nowe obowiązki, lecz osoby bezpośrednio zdolne do wykonywania pracy.

Wykres Nr 1. Wielkość i stopa bezrobocia w powiecie plockim w latach 2003–2012

Źródło: Opracowanie Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Z powyższego wykresu można zaobserwować spadek bezrobocia w latach 2003–2008. Spowodowane jest ono poprawiającą się kondycją gospodarczą kraju, ale także migracją naszych rodaków do innych krajów w celach zarobkowych. Jednak kryzys gospodarczy, który objął nie tylko Polskę, ale również całą Europę, Amerykę ma bezpośredni wpływ na wzrost bezrobocia w naszym kraju w następnych latach.

Bezrobotnych według określonych kategorii przedstawiają poniższe tabele.

Tabela Nr 2. Bezrobotne kobiety i mężczyźni w latach 2010–2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA BEZROBOTNYCH	W TYM			
		MĘŻCZYŹNI	UDZIAŁ MĘŻCZYZN W BEZROBOTNYCH	KOBIETY	UDZIAŁ KOBIET W BEZROBOTNYCH
Stan na 31.12.2010	7241	3644	50,3%	3597	49,7%
Stan na 31.12.2011	7506	3366	44,8%	4140	55,2%
Stan na 31.12.2012	7767	3697	47,6%	4070	52,4%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

W roku 2010 udział mężczyzn w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 50,3%, a kobiet 49,7%, natomiast w roku 2012 sytuacja uległa zmianie, gdyż 52,4% kobiet to osoby bezrobotne, mężczyźni stanowią 47,6% ogółu bezrobotnych. Według stanu na 31 grudnia 2012 roku bezrobocie wzrosło o 7,26% w stosunku do grudnia 2010.

Tabela Nr 3. Bezrobotni wg wieku – stan na 31.12.2012

WIEK	BEZROBOTNI OGÓŁEM	W TYM
		BEZROBOTNE KOBIETY
18-24 lata	1722	898
25-34 lata	2285	1333
35-44 lata	1709	927
45-54 lata	1344	680
55-59 lata	550	232
60 i więcej lat	157	0
OGÓŁEM	7767	4070

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku 25-34 lata – 2285 osób, wśród których 58,34% to bezrobotne kobiety.

Tabela Nr 4. Bezrobotni wg wykształcenia – stan na 31.12.2012

WYKSZTAŁCENIE	BEZROBOTNI OGÓŁEM	W TYM
		KOBIETY
wyższe	728	561
policealne i średnie zawodowe	1540	961
średnie ogólnokształcące	641	456
zasadnicze zawodowe	2220	1007
gimnazjalne i poniż.	2638	1085
OGÓŁEM	7767	4070

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Wykres Nr 2. Bezrobotni wg wykształcenia – stan na 31.12.2012

Źródło: Opracowanie Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej stanowią najliczniejszą grupę ogółu bezrobotnych – 34% w tym 14% kobiety. Kolejne w grupie to osoby z wykształceniem zasadniczym – 29% ogółu bezrobotnych, w tym kobiety – 13%. Najmniej liczną grupą są osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym.

Utrzymującą się cechą lokalnego bezrobocia jest niski poziom wykształcenia.

Niepokojące jest zjawisko długotrwałego bezrobocia wśród kobiet, które na koniec 2012 roku w powiecie płońskim stanowiło 52,4% ogółu zarejestrowanych. Kobiety w ogólnych statystykach urzędu pracy dominują, wynika to z kilku przyczyn:

- rynek pracy posiada więcej ofert pracy dla mężczyzn,
- kobiety z uwagi na posiadanie rodzin są mniej aktywne w poszukiwaniu pracy,
- charakteryzuje je przywiązanie do miejsca zamieszkania (brak gotowości do wyjazdów),
- kobiety wykazują większą skłonność do korzystania z opieki społecznej,
- brak odpowiednich placówek na terenach wiejskich dłużej otwartych takich jak przedszkola oraz brak żłobków,
- brak dojazdu do większych miejscowości i miast poprzez komunikację publiczną.

Niebezpieczeństwo zagrożenia bezrobociem związane jest z grupami osób, które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy³, a które to określa ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy wskazuje, iż znaczący udział w strukturze bezrobocia w powiecie płońskim miały następujące grupy:

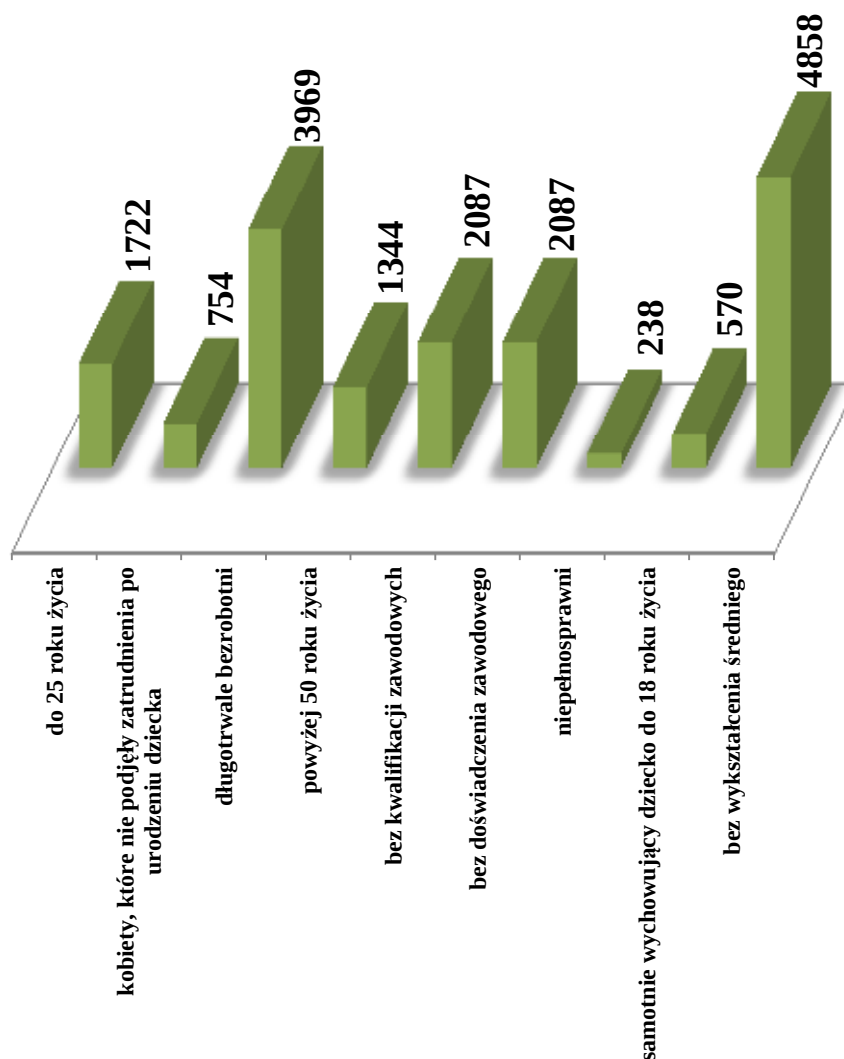
Tabela Nr 5. Wybrane kategorie bezrobotnych – stan na 31.12.2012

Wybrane kategorie bezrobotnych	Liczba bezrobotnych
zamieszkali na wsi	7085
poprzednio pracujący	6219
długotrwale bezrobotni	3969
kobiety	4070
bez kwalifikacji zawodowych	2087
do 25 roku życia	1722
powyżej 50 roku życia	1344
samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	570
niepełnosprawni	238

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płońku

³ Art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 674 z późn. zm.)

Wykres Nr 3. Wybrane kategorie bezrobotnych – stan na 31.12.2012

Źródło: Opracowanie Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Patrząc na bezrobocie musimy rozważyć wiele czynników wpływających na taki stan, a tym samym na problem całego społeczeństwa. Strategiczne działania, analizy i diagnozy pozwolą w odpowiednim momencie w sposób skuteczny i racjonalny podjąć walkę z bezrobociem.

Dokonując analizy powyższego wykresu należy zauważyć, że najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowią osoby bez wykształcenia średniego (4858) oraz długotrwale bezrobotni (3969). Wykształcenie, jak wynika z powyższych danych ma bardzo duże znaczenie w znalezieniu pracy. Natomiast osoby bezrobotne, pozostające długo bez pracy, mają zazwyczaj za sobą kilka nieudanych prób znalezienia pracy. Doświadczane niepowodzenia osłabiają poczucie sprawstwa, co doprowadza niekiedy do zjawiska wyuczonej bezradności przekazywanej niejednokrotnie na kolejne pokolenie. Przy długotrwałym bezrobociu jednostki często zaprzestają podejmowania starań ukierunkowanych na zdobycie pracy. Osoby te kwalifikowane są jako zagrożone wykluczeniem społecznym.

Tabela Nr 6. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg stażu pracy

Stan na 31.12	Ogółem	w tym: ze stażem w pracy w latach						
		do 1 roku	1-5	5-10	10-20	20-30	30 lat i więcej	bez stażu
2010	7241	1150	1921	1040	1036	538	130	1436
2011	7506	1302	1840	1022	975	484	133	1750
2012	7767	1349	1950	1118	1100	570	132	1548

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Tabela Nr 7. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg wieku

Stan na 31.12	Ogółem	w tym: w wieku					
		18-24 lata	25-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-59 lat	60-65 lat
2010	7241	1564	2098	1590	1384	499	106
2011	7506	1851	2203	1574	1231	521	126
2012	7767	1722	2285	1709	1344	550	157

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Biorąc pod uwagę osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia, to osoby gotowe do podjęcia pracy, dla których zatrudnienie jest bardzo ważne, ale jednocześnie znalezienie pracy jest wyjątkowo trudne. Trzeba zaznaczyć, iż główną barierą i czynnikiem zasadniczo dyskryminującym osoby z omawianej grupy na rynku pracy jest wiek i szereg powiązanych z nim negatywnych stereotypów dotyczących efektywności pracy, które zniechęcają pracodawców do zatrudniania osób powyżej 50 roku życia. Pracodawcy bardzo często uważają, że zaawansowany wiek wiąże się z obniżeniem zdolności do pracy, mniejszą elastycznością, nasileniem postaw roszczeniowych, a przede wszystkim częstszą zachorowalnością. Przyczyn trudnej sytuacji osób starszych na rynku pracy należy również upatrywać w niskim poziomie wykształcenia, które jest kluczowym czynnikiem w procesie „wypychania” tej grupy osób z rynku pracy oraz jest bardzo często główną przyczyną indywidualnych decyzji o wycofaniu się z życia zawodowego.

Barierę stanowi również nieumiejętność odnalezienia się na współczesnym rynku pracy oraz lęk związany z powszechnością wykorzystania przez pracodawców nowych technologii, a co za tym idzie także pojawienia się nowych wymagań, którym trudno będzie sprostać. Problemy mają zwłaszcza te osoby, które związane były zawodowo z jednym miejscem zatrudnienia, co powoduje, iż nie posiadają oni doświadczenia w poszukiwaniu zatrudnienia, gdyż dotychczas nie stanęli przed koniecznością zmiany pracy.

Sytuację dodatkowo komplikuje fakt, iż osoby powyżej 50 roku życia częściej niż inne grupy wiekowe charakteryzują się doświadczeniem zawodowym nieadekwatnym do potrzeb pracodawców tj. w zawodach, na które nie występuje obecnie zapotrzebowanie na współczesnym rynku pracy.

Tabela Nr 8. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg wykształcenia

Stan na 31.12	Ogółem	w tym z wykształceniem									
		wyższym	%	Policealnym i średnim zawodowym	%	średnim ogólnokształcącym	%	zasadniczym zawodowym	%	Gimnazjalnym i niższym	%
2010	7241	534	7,4	1396	19,3	508	7	2121	29,3	2682	37
2011	7506	718	9,6	1517	20,2	604	8	2019	26,9	2648	35,3
2012	7767	728	9,4	1540	19,8	641	8,2	2220	28,6	2638	34

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Utrzymującą się cechą lokalnego bezrobocia jest niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych lub w ogóle brak kwalifikacji z wykształceniem gimnazjalnym lub podstawowym (w 2012 roku 2638 osób, co stanowi 34%). Oczywiście największy problem stanowią osoby bez zawodu, bowiem są to osoby mało aktywne, które trudno decydują się na podnoszenie kwalifikacji zawodowych lub inne formy aktywizacji. Te osoby zazwyczaj korzystają z pomocy społecznej oraz ze skierowań na roboty publiczne lub prace społecznie użyteczne. Niestety oznacza to najczęściej prace proste i sezonowe, bez szans na stałe zatrudnienie. Zmiana mentalności myślenia wśród tej grupy osób to pierwszy krok do zmian życiowych i społecznych.

Wyjątkową grupą bezrobotnych są osoby niepełnosprawne. Mimo, iż w strukturze regionalnego bezrobocia niepełnosprawni mają niewielki udział, niedobór miejsc pracy dla tej grupy osób jest szczególnie newralgiczny w aspekcie nie tylko ekonomicznym, ale przede wszystkim społecznym.

Szczególne uwagę w rejestrach urzędu stanowią osoby niepełnosprawne, które są zarejestrowane jako osoby bezrobotne oraz poszukujące pracy, w tym niepozostające w zatrudnieniu. Biorąc pod uwagę realia rynku pracy i istniejącą konkurencyjność osoby niepełnosprawne mają niestety mniejsze szanse na znalezienie zatrudnienia niż osoby sprawne. Z jednej strony może wynikać to z mniejszej wydajności, jak i niemożliwości pracy na wszystkich stanowiskach pracy. Określone dysfunkcje osoby niepełnosprawnej, a także częste nieobecności związane np. z dłuższymi przerwami lub pobytem na turnusie rehabilitacyjnym, mogą powodować dezorganizację pracy i ponoszenie dodatkowych kosztów przez pracodawcę. Pracodawca zatrudniający osobę niepełnosprawną bierze też pod uwagę konieczność poniesienia dodatkowych kosztów na adaptację miejsca pracy lub kosztów mniejszej produkcji. Z drugiej strony osoby niepełnosprawne najczęściej zainteresowane są pracą siedzącą, bez dźwigania, na jedną zmianę, bez dodatkowych wymagań. Czynnikiem sprzyjającym pozostawaniu bez pracy osób niepełnosprawnych jest też niski poziom ich wykształcenia lub brak kwalifikacji poszukiwanych na rynku pracy i w tym momencie oczekiwania osób niepełnosprawnych rozmiągają się z tym, czym na bieżąco dysponuje urząd pracy i co oczekują pracodawcy.

Tabela Nr 9. Bezrobotni wg stopnia niepełnosprawności – stan na 31.12.2012

WYSZCZEGÓLNIENIE		NIEPEŁNOSPRAWNI BEZROBOTNI OGÓŁEM	NIEPEŁNOSPRAWNI POSZUKUJĄCY PRACY NIEPOZOSTAJĄCY W ZATRUDNIENIU OGÓŁEM
STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	ZNACZNY	3	5
	UMIARKOWANY	58	46
	LEKKI	177	7

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Tabela Nr 10. Wykształcenie osób niepełnosprawnych bezrobotnych – stan na 31.12.2012

WYKSZTAŁCENIE	NIEPEŁNOSPRAWNI BEZROBOTNI	NIEPEŁNOSPRAWNI POSZUKUJĄCY PRACY NIEPOZOSTAJĄCY W ZATRUDNIENIU
wyższe	8	3
policealne i średnie zawodowe	36	13
średnie ogólnokształcące	13	5
zasadnicze zawodowe	91	17
gimnazjalne i niższe	90	20
OGÓŁEM	238	58

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku z terenu powiatu płockiego pozostawało zarejestrowanych 238 osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz 58 osób niepełnosprawnych posiadających status poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu.

Tabela Nr 11. Wiek osób niepełnosprawnych bezrobotnych na 31.12.2012

WIEK	NIEPEŁNOSPRAWNI BEZROBOTNI	NIEPEŁNOSPRAWNI POSZUKUJĄCY PRACY NIEPOZOSTAJĄCY W ZATRUDNIENIU
18-24	12	5
25-34	55	13
35-44	35	12
45-54	75	12
55-59	41	9
60 i więcej lat	20	7
OGÓŁEM	238	58

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 25-34 lata, tj. 68 osób niepełnosprawnych bezrobotnych, co stanowi 23% ogółu osób niepełnosprawnych bezrobotnych. Istotny wpływ na stan bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych wywiera niski poziom wykształcenia tj. zasadnicze zawodowe, gimnazjalne i niższe. Osoby te stanowią 74% ogółu niepełnosprawnych bezrobotnych.

Przeciwdziałanie bezrobociu i przywrócenie na rynek pracy osób bezrobotnych, to działania nie tylko wobec bezrobotnych, ale także ich rodzin, również zagrożonych wykluczeniem społecznym. Efektem opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych jest postawiona diagnoza bieżącej sytuacji oraz opracowanie kierunków działań na rzecz promocji zatrudnienia i tworzenia nowych miejsc pracy.

Działania aktywizacyjne w urzędzie prowadzone są systematycznie zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Przedsięwzięcia w celu przeciwdziałania bezrobociu:

- Inicjowanie i tworzenie programów na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym niepełnosprawnych,
- Działania mające powiązania ze wzrostem przedsiębiorczości,
- Rozwijanie usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych, w tym niepełnosprawnych,
- Propagowanie doskonalenia zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy,
- Pogłębianie współpracy między instytucjami, organizacjami i samorządem.

Rozdział II Pomoc społeczna w gminach

Tabela Nr 12. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych gminach w latach 2010–2012

lp.	Nazwa gminy	Liczba ludności w roku 2012	Objęci pomocą społeczną					
			Liczba rodzin			Liczba osób, którym przyznano świadczenia		
			2010 rok	2011 rok	2012 rok	2010 rok	2011 rok	2012 rok
1.	Bielsk	9.030	288	272	278	536	496	499
2.	Bodzanów	8.411	323	348	348	545	567	573
3.	Brudzeń	8.108	358	325	294	623	572	496
4.	Bulkowo	5.888	336	418	372	1.590	1.530	1.312
5.	Drobin	8.395	397	402	426	748	786	811
6.	Gąbin	11.061	1.140	858	1.027	1.700	1.132	1.219
7.	Łąck	5.221	502	477	571	179	171	189
8.	Mała Wieś	6.266	229	240	237	429	437	460
9.	Nowy Duninów	3.970	214	214	225	254	256	289
10.	Radzanowo	8.141	170	170	155	345	326	309
11.	Stara Biała	11.127	248	229	237	375	382	406
12.	Staroźreby	7.560	660	712	792	792	828	926
13.	Słubice	4.620	325	518	251	514	518	478
14.	Słupno	6.671	161	148	151	296	248	265
15.	Wyszogród	5.883	539	580	580	635	657	623
Razem		110.352	5.890	5.911	5.944	9.561	8.906	8.855

Źródło: ośrodki pomocy społecznej powiatu płockiego

W latach 2010–2012 ogółem na terenie powiatu płockiego wystąpiła tendencja spadkowa osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej.

Analizując sytuację w poszczególnych gminach, porównując rok 2010 i 2012 w 7 nastąpił wzrost, a w 8 spadek osób, którym przyznano świadczenia.

W 2012 roku najwyższy procent ludności korzystającej z pomocy społecznej występował w gminach: Bulkowo – 22,30%, Staroźreby – 12,30%, Gąbin – 11,00%, Wyszogród – 10,60%, Słubice – 10,40%, w pozostałych gminach wskaźnik ten kształtował się na poziomie poniżej 10%.

Najniższy, poniżej 5% odnotowano w gminach: Słupno – 4,00%, Łąck – 3,60%, Stara Biała – 3,70%, Radzanowo – 3,80%.

Ogółem w powiecie ze środków pomocy społecznej w 2012 roku korzystało 8,00% społeczeństwa.

Tabela Nr 13. Powody przyznania pomocy przez gminy w latach 2010–2012

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	Liczba rodzin objętych pomocą w latach:		
	2010	2011	2012
UBÓSTWO	2.407	2.412	2.691
SIEROCTWO	1	2	2
BEZDOMNOŚĆ	30	35	34
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	425	476	520
BEZROBOCIE	2.524	2.450	2.461
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	992	1.072	1.018
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	987	946	867
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCH. I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO	685	679	619
PRZEMOC W RODZINIE	25	18	44
ALKOHOLIZM	295	259	261
NARKOMANIA	0	0	1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	56	53	43
BRAK UMIEJĘTNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA MŁODZIEŻY OPUSZCZAJĄCEJ PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	2	2	0
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	782	371	87
SYTUACJA KRYZYSOWA	25	47	54
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	4	0

Źródło: ośrodki pomocy społecznej powiatu plockiego

Wśród rodzin korzystających z pomocy w gminach powiatu plockiego dominującym czynnikiem było bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Z powodu:

- bezrobocia korzystało w 2010 r. – 42,90%, w 2011 r. – 41,50%, w 2012 r. – 41,40%;
- ubóstwa – w 2010 r. – 40,90%, w 2011 r. – 40,80%, w 2012 r. – 45,30% rodzin;
- niepełnosprawności – w 2010 r. – 16,80%, w 2011 r. – 18,10%, w 2012 r. – 17,10% rodzin;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby – w 2010 r. – 16,80%, w 2011 r. – 16,00%, w 2012 r. – 14,60% rodzin;

- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – w 2010 r. – 11,60%, w 2011 r. – 11,50%, w 2012 r. – 10,40% rodzin.

Przedstawiona struktura powodów przyznawania pomocy społecznej wskazuje, iż głównym problemem środowisk wiejskich jest charakteryzujące się wysokim wskaźnikiem bezrobocia, czego bezpośrednim następstwem jest ubóstwo, zaniedbania zdrowotne, które z kolei wywołują problemy opiekuńczo-wychowawcze, alkoholizm i rozwój wszelkiego rodzaju patologii.

Tabela Nr 14. Nakłady finansowe na udzielone świadczenia z pomocy społecznej w gminach – zadania własne w latach 2010–2012

lp.	Nazwa gminy	Nakłady finansowe w zł w latach					
		2010	%	2011	%	2012	%
1.	Bielsk	2.914.987	-	2.738.171	-	2.768.908	-
2.	Bodzanów	0	-	0	-	0	-
3.	Brudzeń	243.947	-	220.803	-	255.204	-
4.	Bulkowo	1.942.195	-	2.025.000	-	2.153.414	-
5.	Drobin	4.203.444	-	4.260.440	-	4.182.109	-
6.	Gąbin	0	-	0	-	0	-
7.	Łąck	0	-	0	-	0	-
8.	Mała Wieś	366.510	-	358.702	-	410.055	-
9.	Nowy Duninów	0	-	2.284	-	3.045	-
10.	Radzanowo	3.073.480	-	2.971.496	-	2.825.587	-
11.	Stara Biała	4.000	-	15.000	-	0	-
12.	Staroźreby	0	-	0	-	0	-
13.	Słubice	16.551.663	-	2.387.220	-	2.476.930	-
14.	Słupno	1.865.811	-	1.922.945	-	1.978.678	-
15.	Wyszogród	2.716.000	-	2.838.000	-	3.230.672	-
Razem:		33.882.037	-	19.740.061	-	20.284.602	-

Źródło: ośrodki pomocy społecznej powiatu płockiego

Analizując zawarte w powyższej tabeli dane zauważamy, że w latach 2010–2012 w 5 gminach: Bodzanów, Gąbin, Łąck, Nowy Duninów, Staroźreby nie występują nakłady finansowe na udzielone świadczenia z pomocy społecznej na zadania zlecone.

W pozostałych gminach, z wyjątkiem gminy Słubice, w latach 2010–2012 nakłady na zadania zlecone z zakresu świadczeń pomocy społecznej kształtowały się na podobnym poziomie.

W gminie Słubice wysokie nakłady na zadania zlecone w 2010 r. w stosunku do roku 2011 i 2012 spowodowane były występującą na terenie gmin klęską powodzi.

Rozdział III Patologie społeczne

Patologie społeczne to zachowania, które zakłócają równowagę społeczną. Patologia to nieprzestrzeganie ogólnie przyjętych norm i wartości. Dotyczy ona jednostek lub grup społecznych. Czynniki wywołujące zachowania patologiczne są różnorodne. Do najbardziej powszechnych zjawisk patologicznych w Polsce należą: alkoholizm, przemoc w rodzinie, przestępczość.

Zjawisko alkoholizmu, czyli nadużywania alkoholu prowadzącego do uzależnienia jest w Polsce jednym z najpoważniejszych zjawisk patologicznych. Dotyka różne osoby, niezależnie od ich wieku i statusu majątkowego. W ostatnich latach obserwujemy wzrost spożycia alkoholu wśród młodzieży (szczególnie w ostatnich klasach gimnazjalnych). Zmienia się również model konsumpcji alkoholu, mimo wysokiego spożycia wódki stale rośnie popularność piwa, szczególnie wśród młodzieży. Różne dane donoszą, że w Polsce ok. 1 mln obywateli choruje na chorobę alkoholową.

Kolejnym niebezpiecznym i coraz częściej pojawiającym się problemem w Polsce jest przemoc w rodzinie, rozumiana jako zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienia i szkody. Przemoc jest zjawiskiem stanowiącym zagrożenie dla wszystkich stykających się z nią osób: ofiar, świadków, sprawców.

W polskim prawie karnym stosowanie przemocy domowej jest zagrożone karą pozbawienia wolności⁴.

Przestępczość to kolejny przejaw patologii społecznej wiąże się z nieprzestrzeganiem prawa, norm i zasad powszechnie przyjętych. Niepokojącym jest fakt wzrostu liczby przestępstw nieletnich. Przyczyny tego zjawiska należy szukać m.in. w kryzysie rodziny, niepowodzeniach szkolnych oraz zagrożeniach alkoholizmem, narkomanią, przynależnością do grup nieformalnych (gangów młodzieżowych).

Pojęcie patologii społecznej jest bardzo szerokie. W strategii szczególną uwagę poświęcono następującym obszarom: alkoholizmowi, przemocy w rodzinie i przestępczości.

Rozpatrując problem alkoholizmu przyjmuje się całokształt problemów wynikających z używania napojów alkoholowych. Problem alkoholowy znajduje się wśród problemów społecznych uznawanych za jeden z najważniejszych, bowiem przejawem patologii związanej z alkoholem jest bardzo często przemoc w rodzinie, zaniedbywanie rodziny, kierowanie pojazdami pod wpływem alkoholu, picie przez nieletnich, sprzedaż nieletnim napojów alkoholowych, nielegalny rynek sprzedaży alkoholu, sprzedaż alkoholi nie przeznaczonych do spożycia.

Zjawisko alkoholizmu dotyka coraz szerszego grona społeczeństwa i nie respektuje płci, wieku, ani statusu intelektualnego.

Z problemem nadużywania alkoholu zarówno pracownicy ośrodków pomocy społecznej jak i przedstawiciele policji spotykają się od wielu lat. Niepokojący jest jednak fakt wzrostu liczby osób uzależnionych od alkoholu i obniżania wieku pierwszego z nim kontaktu.

W wielu środowiskach daje się zauważyć zjawisko dziedziczenia alkoholizmu. Alkoholizm bardzo często łączy się z występowaniem zjawiska przemocy wobec członków rodziny.

Skalę zjawisk patologicznych w powiecie plockim przedstawiają dane zebrane z gmin powiatu plockiego, Izby Wytrzeźwień w Płocku, Komendy Miejskiej Policji w Płocku i Noclegowni dla Kobiet w Płocku prowadzonej przez Polski Komitet Pomocy Społecznej.

⁴ Art. 207 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. nr 88, poz. 553 z późn. zm.)

ALKOHOLIZM

Tabela Nr 15. Alkoholizm i uzależnienia w powiecie plockim w latach 2010–2012

Ip.	Nazwa gminy				Liczba wniosków dot. skierowania na leczenie odwykowe			Liczba osób skierowanych na leczenie			Liczba rodzin, w których występuje problem alkoholowy lub inne uzależnienie			Liczba osób z problemem alkoholowym lub innym uzależnieniem		
		2010	2011	2012										2010	2011	2012
1.	Bielsk	14	15	16	6	6	8	1	2	2	31	30	32	46	42	44
2.	Bodzanów	38	35	36	3	5	5	2	3	3	30	28	36	31	29	49
3.	Brudzeń Duży	28	19	26	6	2	6	2	2	5	15	16	17	18	10	7
4.	Bulkowo	15	18	38	8	7	11	8	7	11	12	15	28	18	21	40
5.	Drobin	25	20	25	17	9	17	9	5	6	34	33	27	34	33	27
6.	Gąbin	12	15	17	5	5	7	-	-	-	12	15	17	12	15	17
7.	Łąck	5	7	9	5	2	0	4	2	0	16	12	22	16	12	23
8.	Mała Wieś	10	15	47	3	5	28	3	5	4	12	18	23	10	16	25
9.	Nowy Duninów	11	2	12	11	1	12	11	1	9	12	21	18	11	2	12
10.	Radzanowo	78	120	169	19	14	28	11	12	12	29	43	59	33	45	61
11.	Stara Biała	48	50	50	14	13	19	5	3	0	43	40	34	-	-	-
12.	Słubice	14	21	23	9	14	21	5	6	11	14	21	23	14	21	23
13.	Słupno	53	44	41	19	16	19	19	16	19	15	12	12	19	16	19
14.	Staroźreby	98	112	140	3	4	4	3	4	2	23	30	16	37	38	22
15.	Wyszogród	16	3	4	17	9	8	6	1	1	16	3	4	16	3	4
RAZEM:		465	496	653	145	112	193	89	69	85	314	337	368	315	303	373

Źródło: urzędy gmin powiatu plockiego

Tabela Nr 16. Wysokość środków finansowych przeznaczona na profilaktykę rozwiązywania problemów uzależnień w gminach powiatu płockiego w latach 2010–2012

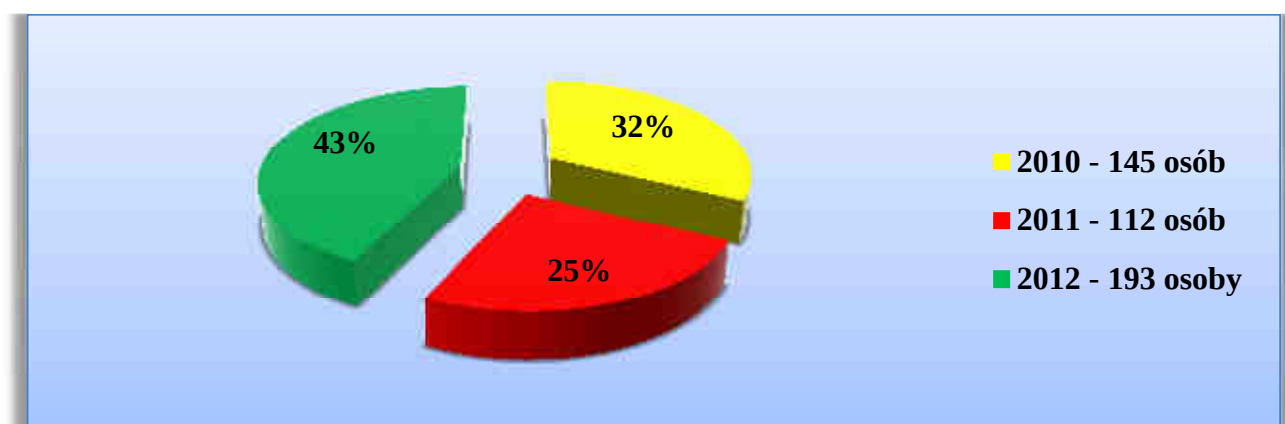
lp.	Gmina	Nakłady finansowe w zł w roku:				
		2010	2011	% wzrostu	2012	% wzrostu
1.	Bielsk	73.703,00	82.064	11%	101.458	23,6%
2.	Bodzanów	18.000,00	22.000	22%	30.000	36%
3.	Brudzeń	85.623,33	93.273,72	8,93%	87.355,09	-6,35%
4.	Bulkowo	60.611,70	60.841,58	0,38%	67.219,02	10,48%
5.	Drobin	91.891,00	101.870,00	10,86%	112.815,00	10,74%
6.	Gąbin	162.770,00	186.000	14,27%	189.357,00	1,8%
7.	Łąck	120.158,00	125.916	4,79%	113.231	-10,07%
8.	Mała Wieś	106.000,00	108.000	1,89%	84.000	-22,22%
9.	Nowy Duninów	59.054,00	57.695,00	-2,3%	57.766,00	0,12%
10.	Radzanowo	67.299,00	43.100,00	-35,96%	59.262,00	37,5%
11.	Stara Biała	118.500,00	103.285,13	-12,84%	101.106,03	-2,11%
12.	Staroźreby	2.770,00	2.300,00	-16,97%	1.230,00	-46,52%
13.	Słubice	34.828,00	45.326,00	30,14%	40.382,00	-10,91%
14.	Słupno	16.400,00	11.325,00	-30,95%	9.674,00	-14,52%
15.	Wyszogród	80.500,00	81.500,00	1,24%	83.687,00	2,68%
Razem:		1.098.108,03	1.124.496,43	2,4%	1.054.542,14	-6,22%

Źródło: urzędy gmin powiatu płockiego

Dane z powyższych tabel wskazują na mocno zróżnicowane rozmiary występowania alkoholizmu i uzależnienia w poszczególnych gminach powiatu. Najwięcej wniosków dotyczących skierowania na leczenie odwykowe osób uzależnionych i najczęściej osób kierowanych na leczenie było w gminach Radzanowo, Słubice, Słupno, Stara Biała i miasto–gmina: Drobin.

Na uwagę zasługuje fakt znacznego wzrostu skali zjawiska alkoholizmu w latach 2010–2012, liczba rodzin dotkniętych tym problemem zwiększyła się o 17,2%.

Wykres Nr 4. Liczba osób skierowanych na leczenie w gminach powiatu płockiego w latach 2010–2012

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Analizując wysokość środków przeznaczonych na profilaktykę rozwiązywania problemów uzależnień w poszczególnych gminach za niepokojące zjawisko należy uznać malejące nakłady finansowe w danym roku w stosunku do roku poprzedniego.

W roku 2011 środki finansowe przeznaczone na profilaktykę rozwiązywania problemów uzależnień zmalały w 5 gminach, natomiast w 2012 roku już w 7 gminach. Jedynie w sześciu przypadkach tj. w gminie Bielsk, Bodzanów, Bulkowo, i mieście – gminie Gąbin, Drobin, Wyszogród nakłady na profilaktykę rozwiązywania problemów uzależnień utrzymują stałą tendencję rosnącą od 2010 roku.

Tabela Nr 17. Uczestnicy Izby Wyrzeźwień – mieszkańcy powiatu plockiego w latach 2010–2012

Lata	Liczba osób dorosłych dowiezionych	Liczba osób dorosłych przyjętych	Liczba osób nieletnich dowiezionych	Liczba osób nieletnich przyjętych
2010	163	161	3	3
2011	198	194	0	0
2012	160	158	2	2

Źródło: Izba Wyrzeźwień w Płocku

Liczba dowiezionych i przyjętych osób dorosłych do Izby Wyrzeźwień w 2012 r. była mniejsza niż w latach poprzednich badanego okresu. Niepokojącym zjawiskiem jest pojawienie się w grupie osób dowiezionych i przyjętych do Izby Wyrzeźwień osób nieletnich, co potwierdza ogólnopolską tendencję o zwiększeniu spożycia alkoholu wśród nieletnich.

Kolejnym miernikiem rozmiarów patologii społecznej w powiecie plockim jest przemoc w rodzinie.

PRZEMOC

Tabela Nr 18. Przemoc w rodzinie

lp.	Nazwa gminy	Liczba rodzin, w których interweniowali pracownicy ośrodków pomocy społecznej			Liczba rodzin, wobec których została zastosowana procedura Niebieskie Karty			Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie członków rodzin + sprawców			Liczba rodzin, objętych długotrwałą opieką z powodu przemocy w rodzinie		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
1.	Bielsk	1	0	11	0	0	11	5	0	34	1	0	4
2.	Bodzanów	12	9	7	-	-	2	3	5	5	-	-	-
3.	Brudzeń Duży	0	1	4	2	2	4	4	9	16	0	1	3
4.	Bulkowo	50	57	63	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Drobin	0	0	2	-	9	8	-	30	16	0	0	0
6.	Gąbin	0	0	8	0	0	8	0	0	16	0	0	5
7.	Łąck	0	0	0	0	0	0	0	0	34	0	0	0
8.	Mała Wieś	1	2	2	0	0	2	4	12	10	1	1	1
9.	Nowy Duninów	0	1	6	0	0	5	0	4	18	0	1	5
10.	Radzanowo	6	6	41	10	8	34	41	34	110	4	3	6
11.	Stara Biała	0	5	1	8	8	9	40	47	62	8	8	9
12.	Staroźreby	2	0	0	0	4	6	21	0	0	6	1	0
13.	Słubice	0	0	8	0	0	8	0	0	32	0	0	8
14.	Słupno	0	0	3	12	8	22	42	29	78	12	8	22
15.	Wyszogród	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM:		72	81	156	32	39	119	160	170	431	32	23	63

Źródło: urzędy gmin powiatu plockiego

Tabela Nr 19. Liczba interwencji dot. przemocy w rodzinie w latach 2010–2012

Nazwa gminy	liczba interwencji dot. przemocy w rodzinie wobec dzieci			liczba interwencji dot. przemocy w rodzinie wobec współmałżonków / partnerów			liczba interwencji dot. przemocy w rodzinie wobec osób starszych		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Bielsk	-	-	-	147	37	178	-	-	-
Bodzanów	1	-	-	14	6	12	2	1	3
Brudzeń Duży	-	-	-	13	5	4	-	-	-
Bulkowo	1	-	-	14	14	9	1	1	2
Drobin	-	-	-	14	9	8	-	-	1
Gąbin	-	-	-	108	108	192	-	-	-
Łąck	-	-	-	33	40	37	-	-	12
Mała Wieś	10	5	-	8	5	-	-	-	-
Nowy Duninów	-	-	-	36	37	49	-	-	-
Radzanowo	-	-	-	35	40	43	-	-	-
Słubice	-	-	-	24	37	64	-	-	-
Słupno	-	-	1	15	6	18	1	1	6
Stara Biała	-	16	3	14	11	42	-	-	1
Staroźreby	-	-	-	75	112	111	-	-	-
Wyszogród	7	4	4	7	4	3	-	-	-
Razem	19	25	8	557	471	770	4	3	25

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Dane przedstawione w powyższych tabelach obrazują problem przemocy w rodzinie w gminach powiatu plockiego w latach 2010–2012. Analizując zebrane dane, można zauważyć znaczny wzrost, o 92%, ujawnionych przypadków stosowania przemocy w rodzinie. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest nadanie nowych uprawnień ośrodkom pomocy społecznej, które w myśl znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mają obowiązek podjęcia stosownych działań w przypadku podejrzenia stosowania przemocy w danej rodzinie.

Nowelizacja w 2010 roku ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła nowe rozwiązania prawne, które uregulowały funkcjonowanie procedury „Niebieskie Karty”⁵. Szczegóły dotyczące realizacji w/w procedury zostały wskazane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. nr 209, poz. 1245). Oprócz policji do posługiwania się procedurą zostały zobligowane następujące podmioty: pomoc społeczna, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, oświata oraz ochrona zdrowia. W związku z tym zauważalny jest wzrost liczby rodzin, w których pracownicy ośrodków pomocy społecznej założyli „Niebieskie Karty” w 2012 r. było to 119 przypadków.

Przed wejściem w życie nowych uregulowań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie wyłącznie do policji należało realizowanie procedury „Niebieskie Karty”. Z danych Komendy Miejskiej Policji wynika, że w 2010 r. zastosowano w/w procedurę w 127 przypadkach, a w 2011 r. – w 99 przypadkach.

Według danych Komendy Miejskiej Policji w Płocku najczęstszymi ofiarami przemocy w rodzinie w latach 2010–2012 byli współmałżonkowie/partnerzy (1 798 interwencji). Kolejną grupą osób doświadczających przemocy w rodzinie były dzieci (52 przypadki). Najmniej odnotowano interwencji w związku z przemocą domową wobec osób starszych (32 interwencje).

Tabela Nr 20. Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie i stosujących przemoc w rodzinie w latach 2010–2012

Nazwa gminy	liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie (współmałżonkowie, dzieci, rodzice)			liczba osób stosujących przemoc w rodzinie		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Bielsk	23	8	10	17	8	6
Bodzanów	25	20	28	11	8	5
Brudzeń Duży	13	5	4	13	5	4
Bulkowo	30	35	35	10	12	10
Drobin	9	19	6	14	9	8
Gąbin	28	11	15	17	11	15
Łąck	4	10	12	3	7	9
Mała Wieś	8	6	-	5	2	-
Nowy Duninów	3	6	8	3	4	4
Radzanowo	32	29	41	22	20	30
Słubice	6	7	2	6	6	2
Słupno	17	8	27	17	8	26
Stara Biała	14	31	13	14	15	9
Staroźreby	6	2	8	6	2	8
Wyszogród	7	4	4	3	2	2
Razem	225	201	213	161	119	138

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

⁵ Art. 9d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)

Tabela Nr 21. Liczba postępowań karnych oraz postępowań zakończonych wyrokiem skazującym w sprawach dot. przemocy domowej

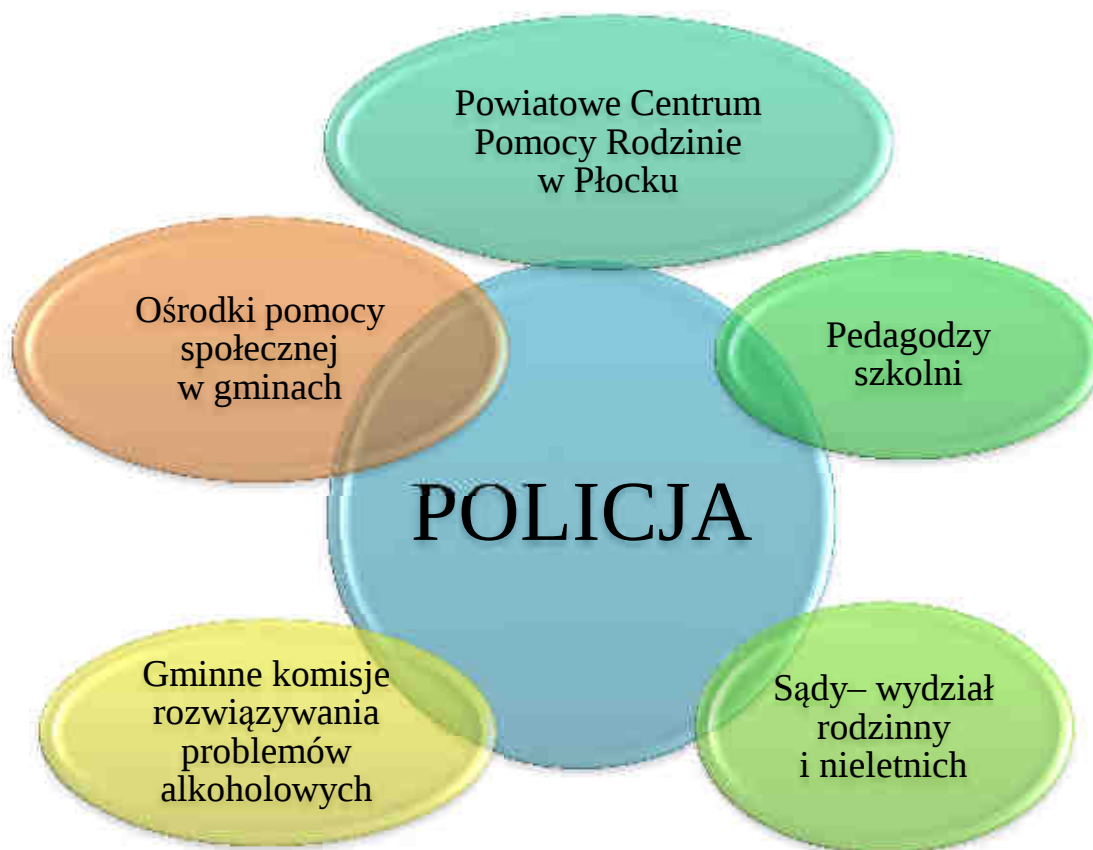
Nazwa gminy	liczba postępowań karnych w sprawach dot. przemocy			liczba postępowań zakończonych wyrokiem skazującym		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Bielsk	8	6	7	2	2	2
Bodzanów	4	2	1	1	1	-
Brudzeń Duży	4	2	1	4	2	1
Bulkowo	3	4	4	1	3	-
Drobin	-	-	-	-	-	-
Gąbin	9	7	2	7	3	1
Łąck	-	1	1	-	1	-
Mała Wieś	5	2	-	3	2	-
Nowy Duninów	6	3	1	5	2	1
Radzanowo	11	6	4	5	3	3
Słubice	-	-	-	2	-	1
Słupno	2	6	5	1	2	2
Stara Biała	8	6	3	6	4	2
Staroźreby	6	1	7	2	2	2
Wyszogród	3	2	2	1	-	1
Razem	69	48	38	40	27	16

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Z danych Komendy Miejskiej Policji w Płocku wynika, iż w stosunku do lat poprzednich w 2012 roku odnotowano niepokojący spadek liczby postępowań karnych oraz postępowań zakończonych wyrokiem skazującym w sprawach dot. przemocy domowej.

Z dokonywanych cyklicznie analiz przez Komendę Miejską Policji w Płocku wynika, że na terenach wiejskich w dalszym ciągu ujawnianych jest znacznie mniej przypadków przemocy w rodzinie niż przypuszczalnie występuje. Rozpowszechnione normy, obyczaje i postawy, a także funkcjonujące w społeczeństwie mity i stereotypy powodują u ofiar blokadę przed szukaniem pomocy. Należy stwierdzić również, że istotną barierą w rozwiązywaniu problemów ofiar przemocy i wspieraniu ich jest niedostatecznie jeszcze rozwinięta sieć instytucji specjalistycznych potrafiących udzielić kompleksowej pomocy.

Rysunek Nr 1. Schemat współpracy policji w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie płońskim

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

W opinii policji skuteczną pomoc ofiarom przemocy utrudnia brak specjalistów takich jak psycholog, czy prawnik w ośrodkach pomocy społecznej.

W celu zmniejszenia i złagodzenia zjawiska przemocy w rodzinie koniecznym było stworzenie w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku – Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego. Celem funkcjonowania Ośrodka jest udzielanie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji kryzysowej. Działalność Ośrodka opiera się na szerokim wachlarzu usług pomocowych związanych z budowaniem sieci wsparcia poprzez koordynowanie i inicjowanie w powiecie płońskim prac związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, a także udzielanie pomocy osobom doświadczającym różnego typu kryzysów.

Uruchomiony w grudniu 2011 r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego potwierdza duże zapotrzebowanie społeczności powiatu na tego typu świadczenia, czego dowodem jest duża grupa osób, które zgłaszają się po porady prawne, psychologiczne i rodzinne. W 2012 r. ogółem odbyło się 398 spotkań, podczas których udzielono specjalistycznego wsparcia. Głównymi przyczynami problemów, z którymi zwracali się mieszkańcy powiatu była przemoc w rodzinie, problemy wychowawcze, finansowe konflikty rodzinne oraz problemy związane z uzależnieniem członków rodziny od alkoholu, narkotyków, czy od hazardu.

Odrębną grupą osób, które objęte były pomocą z powodu przemocy domowej są kobiety i matki z dziećmi, które skorzystały z pobytu w Noclegowni dla Kobiet w Płocku prowadzonej przez Polski Komitet Pomocy Społecznej.

Tabela Nr 22. Liczba ofiar przemocy korzystających z Noclegowni dla Kobiet przy PKPS w Płocku

	2010	2011	2012
liczba kobiet przebywających w noclegowni z powodu przemocy domowej	28	32	41
liczba kobiet skierowanych przez gminy do noclegowni w wyniku przemocy domowej	9	8	9

Źródło: Polski Komitet Pomocy Społecznej w Płocku

Osoby te były kierowane przez gminy z powiatu płockiego do Noclegowni dla Kobiet. Koszty pobytu opłacały gminy kierujące dane osoby. Czas pobytu w Noclegowni był zależny od indywidualnej sytuacji osób skierowanych (kobiet i dzieci). W zależności od ich indywidualnych predyspozycji do działania oraz od sytuacji rodzinnej czas pobytu wynosił od 3 miesięcy do 1,5 roku. Wszystkie osoby skierowane uzyskały skuteczną pomoc i funkcjonują już samodzielnie w społecznościach lokalnych.

Rysunek Nr 2. Pomoc stacjonarna (pobyt i praca w kierunku wychodzenia z kryzysu) udzielana w noclegowni dla kobiet

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Z danych zgromadzonych przez Polski Komitet Pomocy Społecznej wynika, że liczba kobiet przebywających w noclegowni z powodu przemocy domowej z roku na rok rośnie i tak w 2010 roku było to 28 kobiet, a w 2012 już 41.

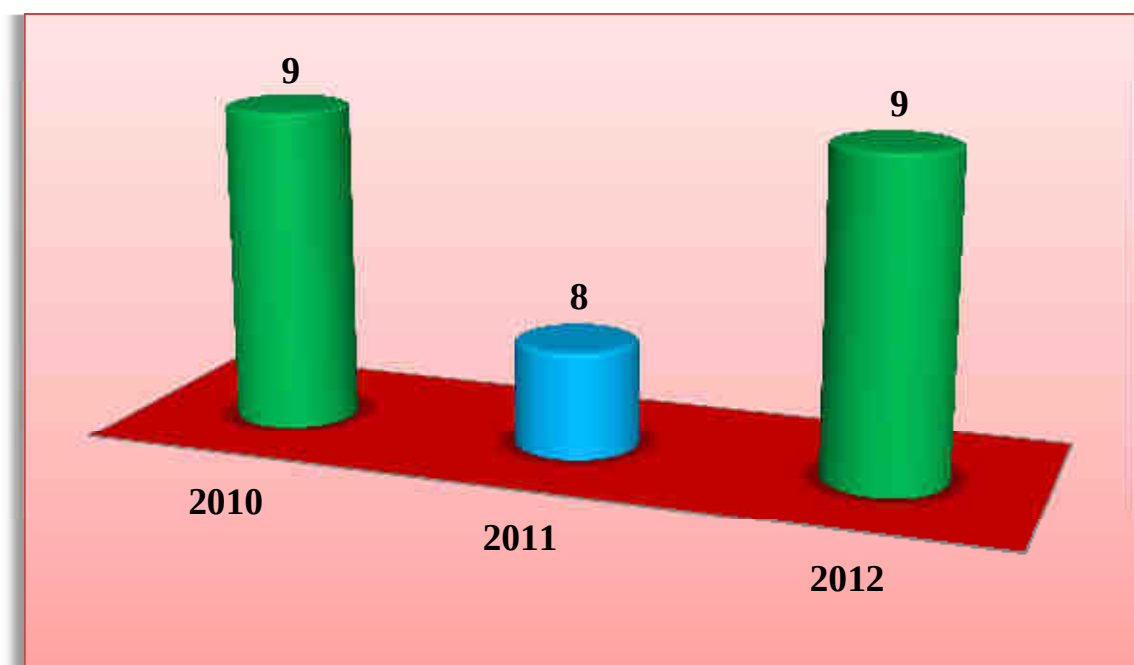
Rysunek Nr 3. Wzrost liczby kobiet przebywających w noclegowni z powodu przemocy domowej

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Należy zauważyć, że liczba kobiet skierowanych przez gminy powiatu płockiego do noclegowni w wyniku przemocy domowej utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Wykres Nr 5. Liczba kobiet skierowanych do noclegowni w wyniku przemocy domowej w latach 2010–2012

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Następnym miernikiem rozmiarów patologii społecznej w powiecie płockim jest przestępczość.

PRZESTĘPCZOŚĆ

Tabela Nr 23. Liczba przestępstw kryminalnych w poszczególnych gminach powiatu płockiego w latach 2010–2012

	kradzieże, włamania			bójki i pobicia,			rozboje i wymuszenia rozbójnicze			zabójstwa			gwałty i inne		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Bielsk	23	61	37	2	2	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-
Bodzanów	20	30	29	-	1	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Brudzeń Duży	20	22	18	4	3	3	1	2	1	-	-	-	-	-	-
Bulkowo	28	33	26	2	1	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Drobin	72	50	30	-	1	1	-	5	2	-	-	-	-	-	-
Gąbin	19	35	12	3	2	2	2	6	1	-	1	-	1	-	-
Łąck	32	40	24	2	2	2	1	3	-	-	-	-	5	-	2
Mała Wieś	22	38	29	2	4	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Nowy Duninów	26	27	27	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Radzanowo	49	37	41	6	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Słubice															
Słupno	51	27	32	-	-	4	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Stara Biała	58	99	81	3	2	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-
Staroźreby												-		-	
Wyszogród	49	41	34	4	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Razem	469	540	420	28	22	36	11	22	11	-	1	-	6	-	3

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Tabela Nr 24. Liczba odnotowanych samobójstw oraz przypadków prostytucji nieletnich w poszczególnych gminach powiatu plockiego w latach 2010–2012

	Samobójstwa dorosłych kobiet			Samobójstwa dorosłych mężczyzn			Samobójstwa nieletnich kobiet			Samobójstwa nieletnich mężczyzn			prostytucja nieletnich kobiet			prostytucja nieletnich mężczyzn		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Bielsk	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bodzanów	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brudzeń Duży	-	-	-	3	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bulkowo	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drobin	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gąbin	-	-	1	1	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Łąck	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mała Wieś	1	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nowy Duninów	2	-	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Radzanowo	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Słubice	-	-	-															
Słupno	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stara Biała	-	1	-	4	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Staroźreby	-	-	-															
Wyszogród	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	3	2	3	16	11	24	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Analizując dane dotyczące przestępczości zgromadzone i przedstawione przez Komendę Miejską Policji w Płocku należy zauważyć, iż liczba przestępstw kryminalnych w poszczególnych gminach powiatu płockiego w latach 2010–2012 jest zróżnicowana.

Wyraźny spadek ilości przestępstw został zanotowany w 2012 roku, gdzie w stosunku do roku poprzedniego liczba kradzieży i włamań zmniejszyła się o 120 odnotowanych przypadków (tj. 22%). Natomiast liczba bójek i pobić w 2012 r. zwiększyła się w stosunku do lat poprzednich i wyniosła 36 odnotowanych przypadków.

Niepokojącym zjawiskiem jest również wzrost w 2012 r. liczby samobójstw dorosłych mężczyzn. Z danych Komendy Miejskiej Policji wynika, że w 2012 r. odnotowano liczbę 24 samobójstw w powiecie płockim i był to wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 118%, najwięcej dorosłych mężczyzn targnęło się na swoje życie w gminie Brudzeń Duży – 6 odnotowanych zdarzeń.

Rozdział IV Infrastruktura pomocy społecznej

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W powiecie plockim funkcjonuje 9 powiatowych jednostek organizacyjnych: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, 6 domów pomocy społecznej, środowiskowy dom samopomocy i placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego. Na mocy porozumienia pomiędzy Zarządem Powiatu Plockiego a Prezydentem Miasta Płocka świadczy usługi na rzecz mieszkańców powiatu plockiego:

- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku;

Ponadto powiat plocki współpracuje z Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym Oddział Zamiejscowy w Płocku w zakresie kwalifikowania do przysposabiania dzieci zgodnie z kryteriami zawartymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej⁶.

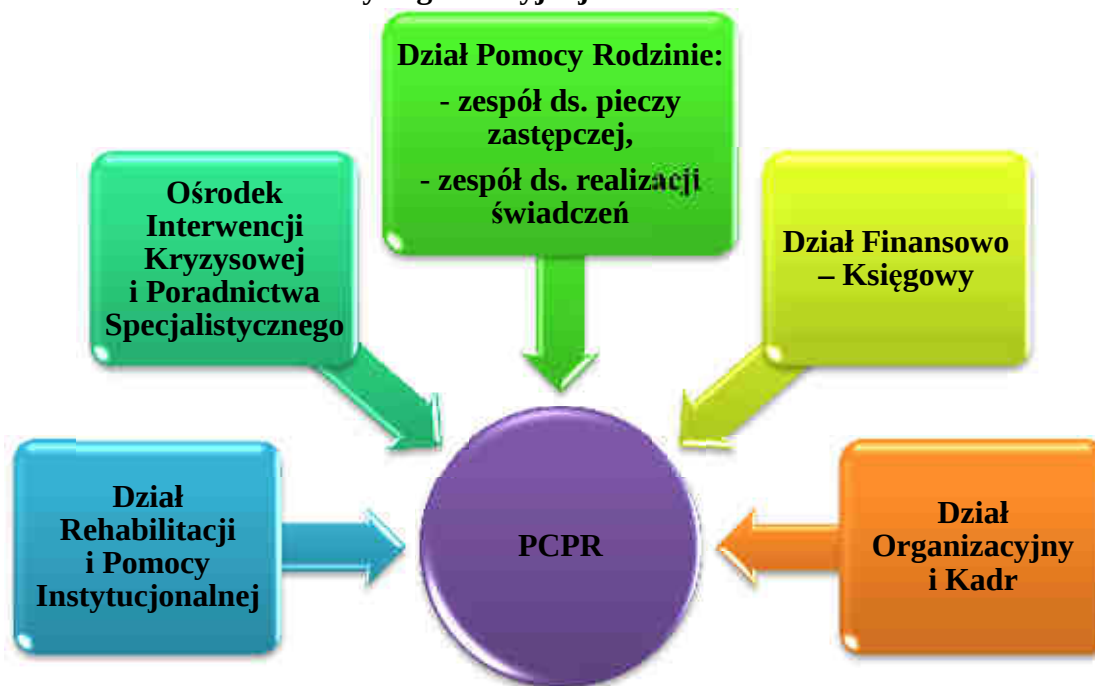
1.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej podporządkowaną bezpośrednio Zarządowi Powiatu, realizującą zadania zlecone i własne z obszaru pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych należące do powiatu.

Sprawuje nadzór nad działalnością domów pomocy społecznej, środowiskowego domu samopomocy i placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Podstawą działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest statut uchwalony przez Radę Powiatu i regulamin organizacyjny przyjęty uchwałą Zarządu Powiatu.

Rysunek Nr 4. Schemat Struktury organizacyjnej PCPR w Płocku

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

⁶ Art. 166 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz.135 z późn., zm.)

1.2. Domy Pomocy Społecznej

Do zadań powiatu w zakresie pomocy instytucjonalnej należy organizowanie i prowadzenie usług o określonym standardzie w domu pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej⁷.

Pomoc instytucjonalna jest ostatecznością dla osób w podeszłym wieku, chorych i niepełnosprawnych. Oczywistym jest, że osoby te czują się lepiej i bezpieczniej we własnym środowisku, jeżeli otoczone są należyłą opieką. Zmiana środowiska, w którym przebywali całe życie, często wiąże się z pogorszeniem ich zdrowia czy kondycji psychofizycznej.

Niezbędną opiekę i pielęgnację w miejscu zamieszkania winna zapewnić takiej osobie rodzina wspierana przez gminę w formie usług opiekuńczych.

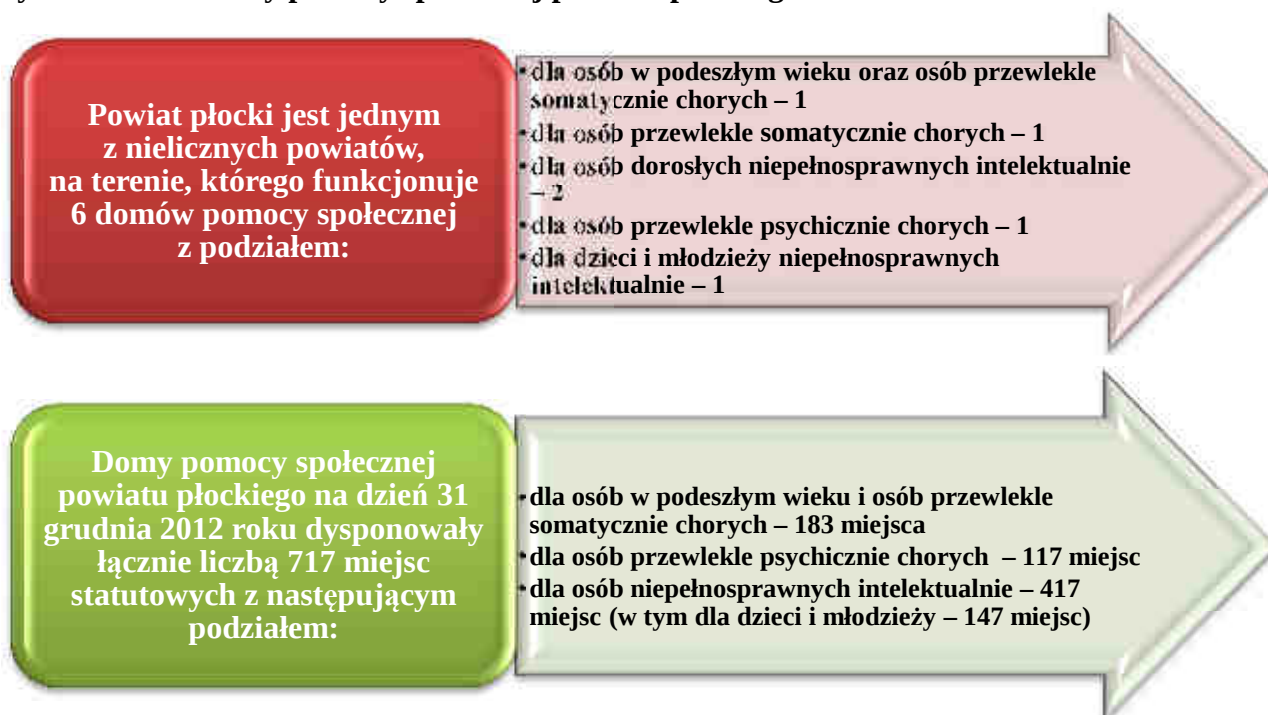
W przypadku osoby samotnej taką pomoc zobowiązana jest zapewnić gmina.

Formy takiej pomocy mogą być różne – od usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez usługi świadczone w gminnych domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia, które zgodnie z zapisami ustawy mogą tworzyć gminy⁸.

W przypadku braku możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, oraz ze względu na wiek i sytuację życiową gmina może zaproponować skierowanie osoby wymagającej całodobowej opieki do wyspecjalizowanego domu pomocy społecznej, który świadczy taką formę pomocy.

Dom pomocy społecznej zapewnia całodobową opiekę, zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, opiekuńcze, wspomagające, edukacyjne i religijne na poziomie obowiązujących standardów. Dom umożliwia również mieszkańcom korzystanie z przysługujących im świadczeń zdrowotnych.

Rysunek Nr 5. Domy pomocy społecznej powiatu plockiego

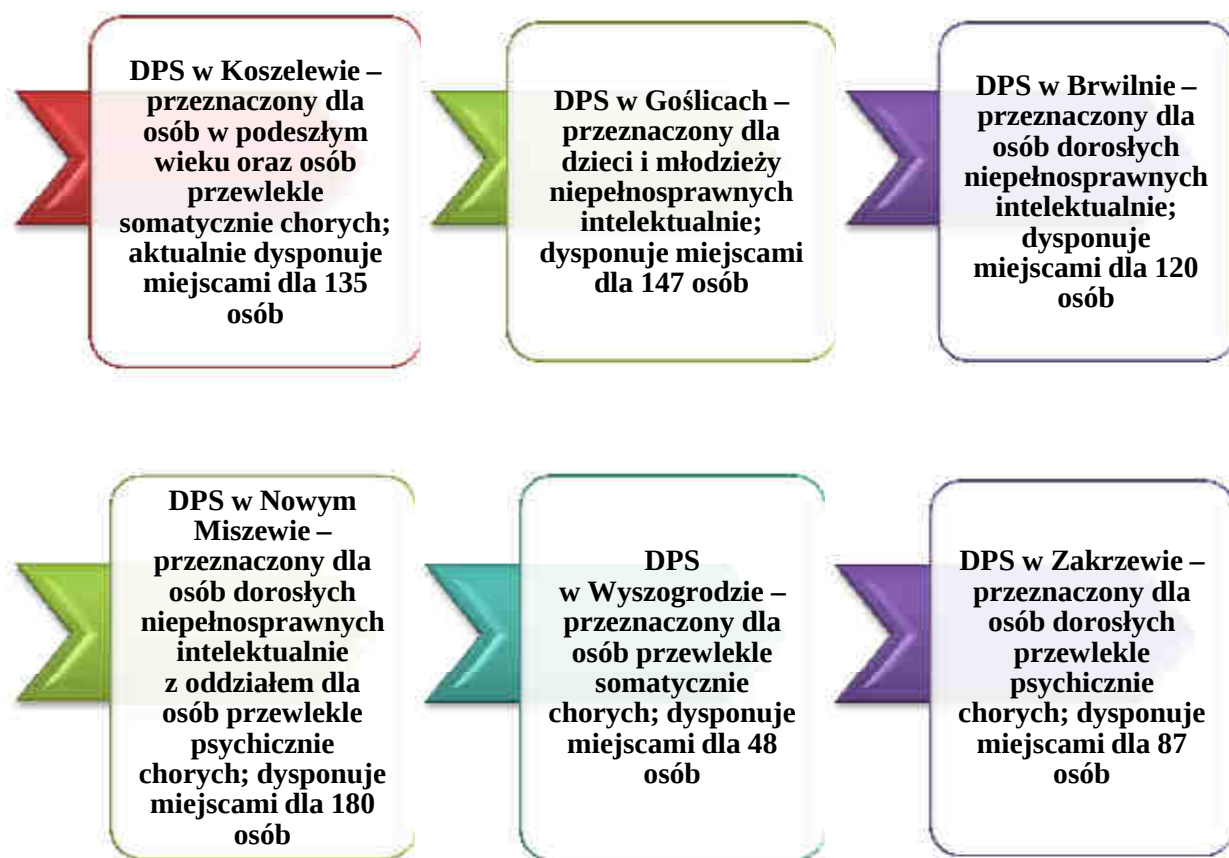

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

⁷ Art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.)

⁸ Op. cit., art. 17

Rysunek Nr 6. Charakterystyka domów pomocy społecznej powiatu plockiego

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Tabela Nr 25. Liczba mieszkańców umieszczonych w domach pomocy społecznej powiatu plockiego w latach 2010–2012

lp.	Nazwa domu pomocy społecznej	Liczba mieszkańców					
		2010		2011		2012	
		Liczba miejsc	Stan mieszk.	Liczba miejsc	Stan mieszk.	Liczba miejsc	Stan mieszk.
1.	DPS w Brwilnie	120	120	120	116	120	114
2.	DPS w Goślicach	147	144	147	146	147	143
3.	DPS w Koszelewie	135	139	135	132	135	127
4.	DPS w Nowym Miszewie	180	190	180	191	180	190
5.	DPS w Wyszogrodzie	37	33	48	35	48	32
6.	DPS w Zakrzewie	87	87	87	89	87	88
OGÓŁEM		706	713	717	709	717	694

Źródło: PCPR w Płocku

Jednak z powyższego zestawienia wynika, że zaczęła maleć liczba przyjmowanych mieszkańców. Znaczny spadek przyjmowanych osób odnotował Dom Pomocy Społecznej w Brwilnie, w Koszelewie i w Wyszogrodzie. Niepełne obłożenie statutowych miejsc dotyczyło miejsc przeznaczonych dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych.

Sytuacja ta ma ścisły związek ze zmianą ustawy o pomocy społecznej w zakresie finansowania pobytu mieszkańca w domach pomocy społecznej, w myśl której środki na ten cel do domu za mieszkańcem skierowanym przez gminę właściwą według jego miejsca zamieszkania do wysokości różnicy pomiędzy ogłoszonym przez starostów kosztem utrzymania mieszkańca w określonym domu pomocy społecznej, a odpłatnością mieszkańca musi przekazać gmina wydająca decyzję kierującą⁹.

Przedmiotowa zmiana spowodowała drastyczne zmniejszenie kierowania przez gminy mieszkańców do domów pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych oraz niepełnosprawnych intelektualnie

W okresie do 2003 r., kiedy głównym źródłem finansowania kosztów utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej był budżet państwa, ta grupa osób była zawsze najliczniejszą wśród wpisanych na listę oczekujących na umieszczenie w domu pomocy i kształtowała się w granicach 140–170 osób każdego roku.

Po odesłaniu, w myśl nowych uregulowań prawnych do właściwych gmin akt osób oczekujących w powiecie płockim na przyjęcie do domu pomocy społecznej celem wydania przez te gminy decyzji kierujących, tylko zaledwie kilka procent z tych osób zostało ponownie skierowanych do zamieszkania w domach pomocy społecznej naszego powiatu.

Zdecydowana liczba mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu płockiego to osoby w wieku średnim i starsze. Strukturę wiekową przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 26. Struktura wiekowa ogółem mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu płockiego w latach 2010–2012

LATA	OGÓŁEM	STRUKTURA WIEKOWA									
		do 18 lat	% ogółu	od 19-40	% ogółu	od 41-60	% ogółu	od 61-74	% ogółu	powyżej 74 lat	% ogółu
2010	713	18	2,5%	183	25,6%	240	33,6%	143	20,3%	129	18%
2011	709	18	2,5%	192	27%	232	32,7%	146	20,5%	121	17,3%
2012	694	19	2,7%	179	25,8%	235	33,8%	146	21%	115	16,7%

Źródło: PCPR w Płocku

⁹ Art. 61 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.)

Z przedstawionych danych dotyczących struktury wiekowej mieszkańców wynika, że na przestrzeni ostatnich trzech lat największy odsetek stanowili mieszkańcy w wieku od 41 do 60 lat, bo aż 33,4 %. Natomiast w sposób naturalny zmniejsza się odsetek mieszkańców powyżej 75 roku życia, natomiast mieszkańców do 18 roku życia pozostaje na stałym poziomie.

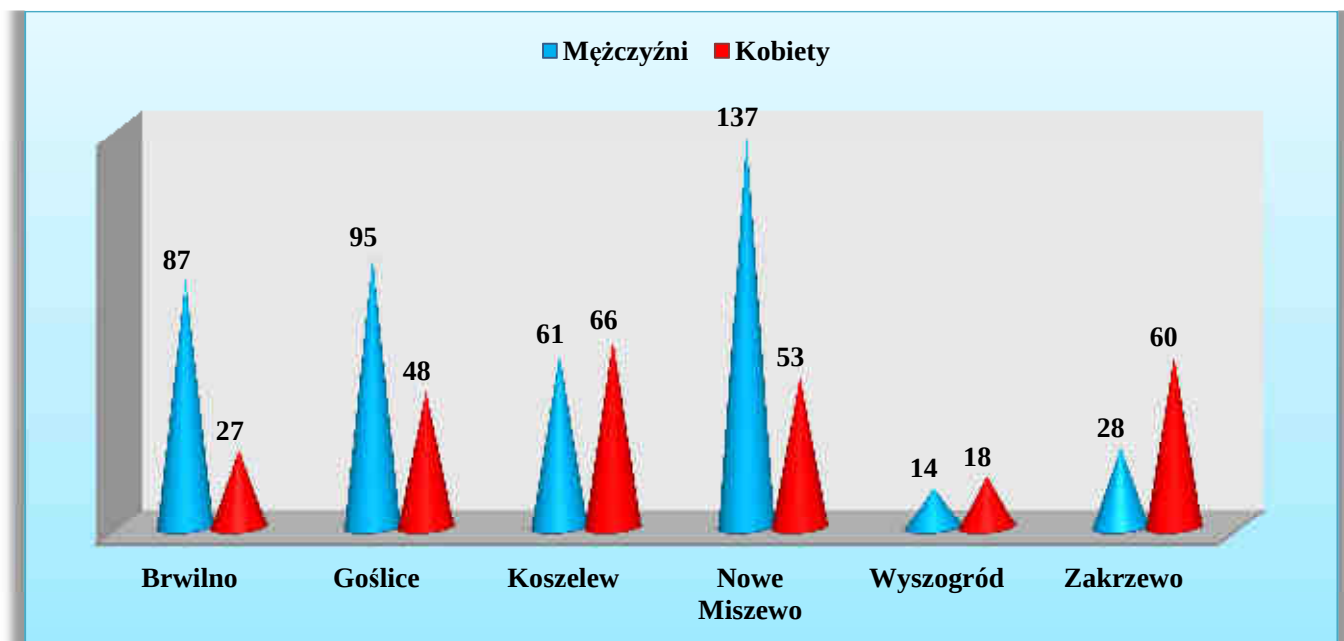
Wszystkie domy pomocy społecznej są placówkami koedukacyjnymi, z przewagą płci męskiej. Udział mężczyzn do ogółu mieszkańców uwzględniający stan na dzień 31 grudnia 2012 roku przedstawia się następująco:

Tabela Nr 27. Podział mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu plockiego ze względu na płeć – stan na 31.12.2012

Nazwa domu	ogółem mieszkańców	mężczyźni	kobiety	Procentowy udział mężczyzn do ogółu mieszkańców
Brwilno	114	87	27	76,3%
Goślice	143	95	48	66,4%
Koszelew	127	61	66	48%
Nowe Miszewo	190	137	53	72,1%
Wyszogród	32	14	18	43,7%
Zakrzewo	88	28	60	31,8%
Ogółem	694	422	272	60,8%

Źródło: PCPR w Płocku

Wykres Nr 6. Podział mieszkańców domów pomocy społecznej ze względu na płeć

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Z powyższego zestawienia widać, że zdecydowanie najwięcej mężczyzn zamieszkuje w Brwilnie, – bo aż 76,3%, w Nowym Miszewie 72,1%, a w Goślicach – 66,4% ogółu mieszkańców. W dwóch domach, – w Koszelewie i Wyszogrodzie występuje niewielka przewaga kobiet, natomiast w Zakrzewie występuje zdecydowana przewaga kobiet–mężczyźni stanowią

31,8% ogółu mieszkańców. Taki stan rzeczy spowodowany jest tym, że Domy Pomocy Społecznej w Brwilnie i Zakrzewie dopiero od kilku lat są placówkami koedukacyjnymi.

Na przestrzeni trzech lat w ramach naturalnego ruchu, przyjęcia do domów pomocy społecznej w powiecie plockim wyglądały następująco:

Tabela Nr 28. Liczba mieszkańców przyjętych do domów pomocy społecznej w latach 2010–2012

Nazwa Domu	Przyjęcia w latach						Ogółem
	2010		2011		2012		
	Wg starych zasad	Wg nowych zasad	Wg starych zasad	Wg nowych zasad	Wg starych zasad	Wg nowych zasad	
DPS Brwilno	2	13	3	4	1	9	32
DPS Goślice	0	3	0	7	0	3	13
DPS Koszelew	0	57	0	22	0	24	103
DPS Miszewo	3	10	1	9	1	7	31
DPS Wyszogród	0	7	2	4	0	2	15
DPS Zakrzewo	0	3	0	6	0	4	13
Ogółem	5	93	6	52	2	49	207
OGÓŁEM PRZYJĘCI	98		58		51		207

Źródło: PCPR w Płocku

Tabela Nr 29. Liczba mieszkańców z terenu powiatu plockiego zamieszkujących w domach pomocy społecznej – stan na 31.12.2012

Nazwa domu	Liczba mieszkańców			Udział procentowy mieszkańców powiatu
	ogółem	z powiatu plockiego	pozostali	
DPS w Brwilnie	114	32	82	28%
DPS w Goślicach	143	33	110	23%
DPS w Koszelewie	127	44	83	34%
DPS w Nowym Miszewie	190	50	140	26%
DPS w Wyszogrodzie	32	21	11	65%
DPS w Zakrzewie	88	33	55	37%
OGÓŁEM	694	213	481	30%

Źródło: PCPR w Płocku

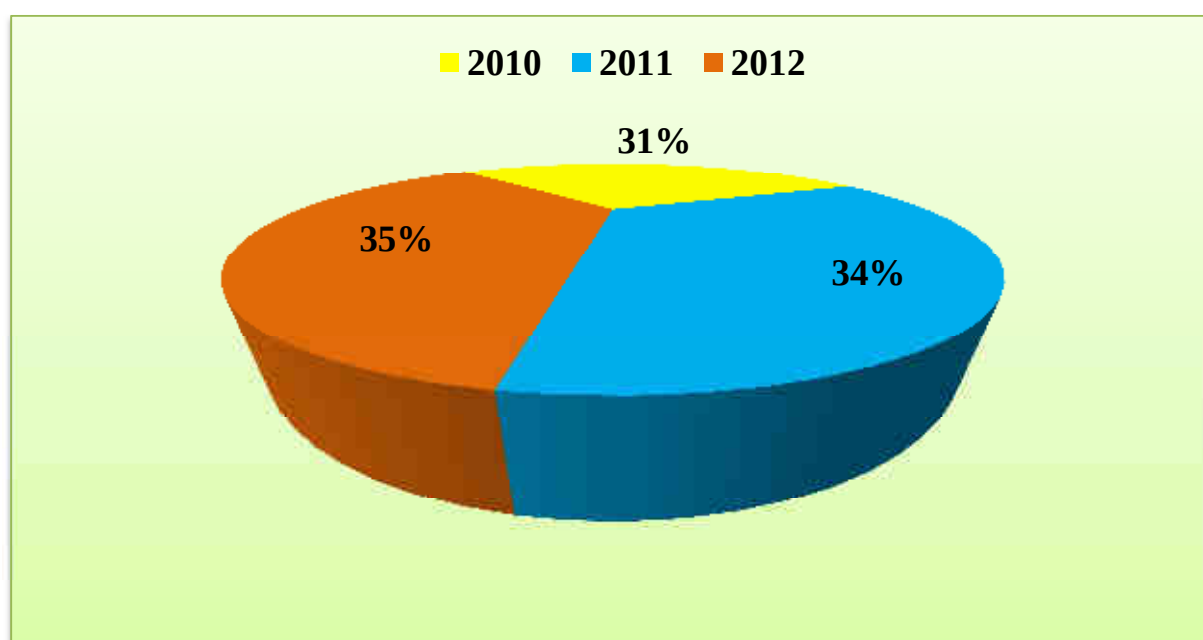
Z powyższych danych wynika, że mieszkańcy domów pomocy społecznej pochodzący z terenu naszego powiatu na koniec 2012 roku stanowili tylko 30% ogółu zamieszkujących. W poszczególnych domach procent mieszkańców powiatu plockiego jest różny, w Wyszogrodzie wynosi aż – 65%, a w Goślicach – tylko 23%, natomiast w pozostałych czterech domach mieszkańcy z powiatu plockiego stanowią około jednej trzeciej ogółu zamieszkujących.

Tabela Nr 30. Odpłatność mieszkańców za pobyt w domu pomocy społecznej powiatu plockiego w latach 2010–2012 – dotyczy mieszkańców kierowanych przez samorządy gminne

Lata	Bez dopłaty gminy	Z dopłatą gminy	Pełna odpłatność gminy
2010	7	216	9
2011	4	236	11
2012	4	250	8

Źródło: PCPR w Płocku

Wykres Nr 7. Odpłatność mieszkańców za pobyt z dopłatą gmin w domach pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Z powyższego zestawienia wynika, że na przestrzeni 3 lat odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej spoczywała głównie na gminie. Na 262 osoby przebywające (skierowane przez gminy) w domach pomocy społecznej na koniec 2012 roku, gminy jako organ kierujący dopłacały do kosztów utrzymania za 250 osób, za 8 osób ponosiły pełną odpłatność. Tylko 4 osoby pokrywały koszty z własnych dochodów lub dochodów rodziny zobowiązanej do świadczeń alimentacyjnych.

Dane te jednoznacznie pokazują, że umieszczane w domach pomocy społecznej osoby pochodzą ze środowisk o niskim statusie materialnym.

1.3. Placówka Opiekuńczo–Wychowawcza typu Rodzinnego

Placówka Opiekuńczo–Wychowawcza typu Rodzinnego Nr 1 w Nowym Bronowie została powołana Uchwałą nr 249/XXII/2013 przez Radę Powiatu w Płocku i funkcjonuje w obiekcie prywatnym stanowiącym współwłasność małżeńską Dyrektora tej placówki w miejscowości Nowe Bronowo 24B, gmina Stara Biała. Organem prowadzącym jest Powiat Płocki.

Placówka realizuje zadania z zakresu instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dom przeznaczony jest dla dzieci całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki rodziców. Dla sprawowania opieki i wychowania dzieci, zatrudniony jest Dyrektor na podstawie umowy o pracę. Nadzór nad przestrzeganiem standardu wychowania i opieki sprawuje Wojewoda Mazowiecki.

1.4. Środowiskowe Domy Samopomocy

W powiecie płockim funkcjonują dwa środowiskowe domy samopomocy:

- w Wyszogrodzie, o charakterze ponadgminnym;
- w Słupnie, o charakterze gminnym;

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wyszogrodzie (typ B – dla osób upośledzonych umysłowo) działa jako samodzielna jednostka organizacyjna powiatu płockiego od 2009 roku, powołany uchwałą nr 243/XXX/2009 Rady Powiatu w Płocku z 23 września 2009 roku. Dom jest placówką dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i dysponuje 30 miejscami. Uczestnikami są mieszkańcy Gminy Wyszogród i gmin ościennych. Z usług Środowiskowego Domu Samopomocy korzystają osoby wymagające wsparcia w przezwyciężaniu ich trudnych sytuacji życiowych, zaspokajaniu ich niezbędnych potrzeb życiowych, nauczaniu podstawowych umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia w środowisku oraz stworzeniu im systemu oparcia społecznego. Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy objęci są również półstacjonarną pomocą w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 r. nr 238, poz.1586) nadrzędnym celem prowadzonych zajęć jest aktywizacja i rehabilitacja społeczna. Podstawową formą aktywizacji uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Wyszogrodzie są prowadzone treningi funkcjonowania w życiu codziennym, umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, umiejętności spędzania czasu wolnego oraz **terapia zajęciowa o wielokierunkowym działaniu**.

Rysunek Nr 7. Pracownie terapii zajęciowej ŚDS w Wyszogrodzie

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Uczestnictwo w różnorodnych formach terapii zajęciowej oraz możliwość korzystania z poradnictwa psychologicznego dało osobom niepełnosprawnym poczucie akceptacji swojej osoby i przekonanie, że mogą być w pełni wartościowymi członkami społeczności.

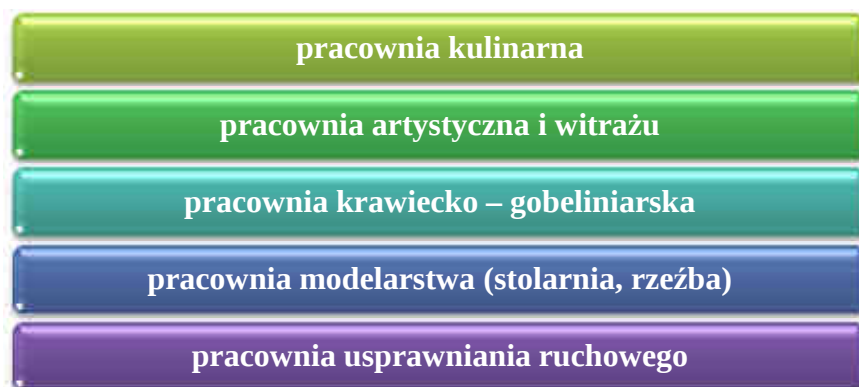
Na koniec 2012 roku z tej formy pomocy korzystało 26 uczestników – 22 osoby z niepełnosprawnością intelektualną i 3 z zaburzeniami psychicznymi.

Nadzór nad przestrzeganiem standardów określonych w wymienionym rozporządzeniu sprawuje Wojewoda Mazowiecki.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Słupnie (typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych) rozpoczął swoją działalność w listopadzie 2004 roku. Dom jest placówką pobytu dziennego. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku, w budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupnie. Dom dysponuje 35 miejscami.

Terapia zajęciowa uczestników prowadzona jest na bazie pięciu pracowni terapeutycznych, z których każda oferuje szeroki wachlarz zajęć i aktywności dostosowanych do predyspozycji i preferencji uczestników.

Rysunek Nr 8. Pracownie terapii zajęciowej ŚDS w Słupnie

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Zajęcia terapeutyczne w Środowiskowym Domu Samopomocy to nie tylko praca w poszczególnych pracowniach tematycznych. Uczestnicy mają również możliwość korzystania z zajęć różnorodnych form aktywizacji życiowej i społecznej. Są to zajęcia **psycho-edukacyjne** i indywidualne poradnictwo psychologiczne – prowadzone przez psychologa zatrudnionego w Środowiskowym Domu Samopomocy. Spotkania mają na celu przyswajanie przez osoby niepełnosprawne wiadomości i umiejętności psychospołecznych potrzebnych w codziennym życiu.

Są to treningi asertywności, warsztaty z psychoprofilaktyki uzależnień, zajęcia relaksacyjne, warsztaty poświęcone metodom przezwyciężania stresu, zajęcia poświęcone kształtowaniu postaw akceptacji swojej niepełnosprawności.

Zajęcia odbywają się zgodnie z założeniami podstawowych metod rewalidacyjnych i są realizowane przez zespół wspierająco-aktywizujący.

1.5. Ośrodki pomocy społecznej i placówki wsparcia dziennego

W powiecie płockim funkcjonuje 15 ośrodków pomocy społecznej i są to: 3 ośrodki miejsko-gminne w Gąbinie, Drobinie i Wyszogrodzie i 12 gminnych ośrodków pomocy społecznej w Bielsku, Bodzanowie, Brudzeniu Dużym, Bulkowie, Łacku, Małej Wsi, Nowym Duninowie, Radzanowie, Słubicach, Słupnie, Starej Białej i Staroźrebach.

W większości gmin funkcjonują placówki opiekuńczo–wychowawcze wsparcia dziennego mające charakter opiekuńczy, a ich głównym zadaniem jest zapewnienie organizacji czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz organizacja pomocy edukacyjnej. Działalność wszystkich placówek wsparcia jest finansowana z budżetu gminnego.

Tabela Nr 31. Liczba placówek wsparcia dziennego w poszczególnych gminach powiatu plockiego w latach 2010–2012

lp.	Gmina	Świetlice środowiskowe			Świetlice wiejskie			Kluby			Koła zainteresowań		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
1.	Bielsk	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-
2.	Bodzanów	4	4	4	2	2	2	-	-	-	-	-	-
3.	Brudzeń D.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Bulkowo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
5.	Drobin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Gąbin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Łąck	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Mała Wieś	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	N. Duninów	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Radzanowo	8	8	8	8	8	8	-	-	-	-	-	-
11.	Słubice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Słupno	-	-	-	10	10	10	1	1	1	5	5	5
13.	Stara Biała	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
14.	Staroźreby	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
15.	Wyszogród	1	1	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-
Razem		14	14	14	20	23	24	2	2	2	7	7	7

Źródło: ośrodki pomocy społecznej powiatu plockiego

Z danych zawartych w tabeli wynika, że na terenie gmin: Brudzenia, Drobin, Gąbina, Łącka, Małej Wsi, Słubic nie działały żadne placówki wsparcia dziennego, natomiast w pięciu gminach funkcjonowała tylko jedna placówka. W gminie Bodzanów i Wyszogród funkcjonowały dwie takie placówki, a w gminie Radzanowo dwie o niezmienną liczbę w ciągu trzech lat. Największa ilość placówek działała w gminie Słupno.

Największą liczbę placówek stanowiły świetlice środowiskowe wiejskie i koła zainteresowań, kluby działały w dwóch gminach, natomiast w żadnej gminie nie działały ogniska wychowawcze.

2. Kadra zatrudniona w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej

Do kadry pomocy społecznej w powiecie plockim zaliczamy pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, domów pomocy społecznej, ośrodków pomocy społecznej i środowiskowych domów samopomocy.

2.1. Pracownicy zatrudnieni w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Tabela Nr 32. Liczba zatrudnionych w PCPR w Płocku w latach 2010–2012

Lata	Grupy pracownicze				OGÓŁEM
	Kadra zarządzająca	Kadra kierownicza	Pracownicy socjalni	Pozostali pracownicy	
2010	3	2	2	8	15
2011	3	2	2	15	22
2012	3	5	1	13	22

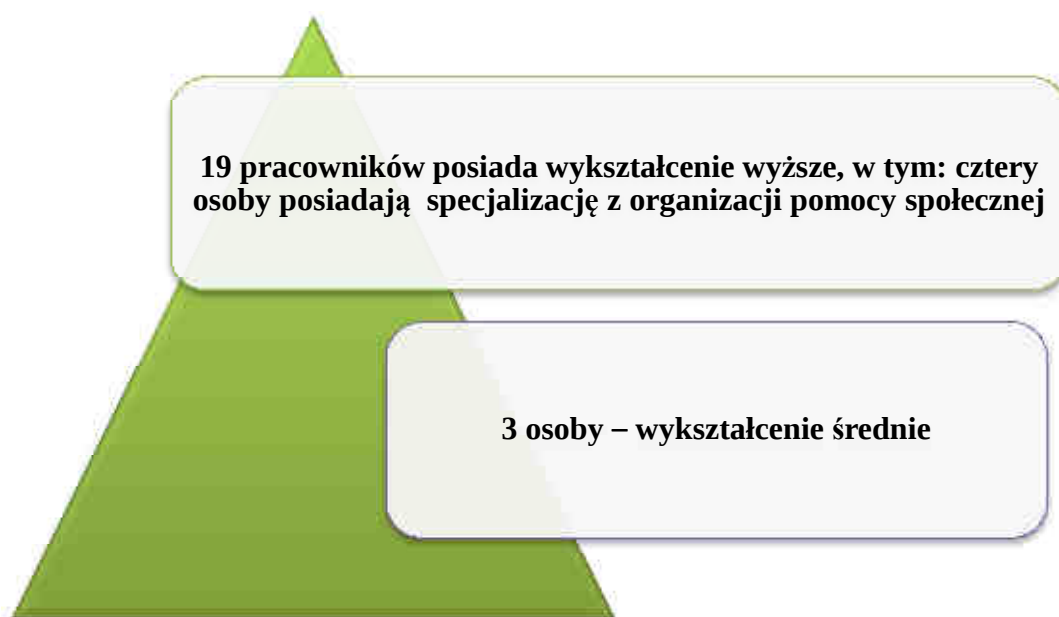
Źródło: PCPR w Płocku

Liczba pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku w ciągu dwóch lat była stabilna.

Zastępca Dyrektora i Główny Księgowy sprawują jednocześnie funkcje kierowników działów, odpowiednio: Działu Rehabilitacji i Pomocy Instytucjonalnej i Działu Finansowo-Księgowego.

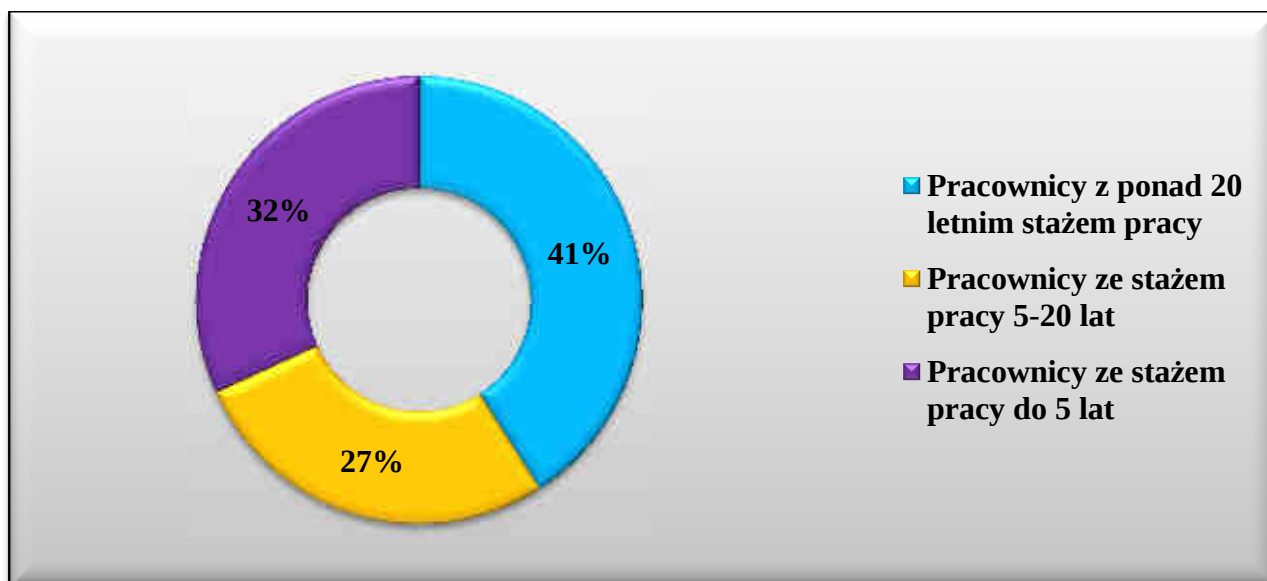
Pracownicy zatrudnieni w Centrum to kadra przygotowana merytorycznie do wykonywania swoich zadań.

Rysunek Nr 9. Wykształcenie pracowników PCPR w Płocku

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Wykres Nr 8. Staż pracy kadry PCPR w Płocku

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

2.2. Pracownicy zatrudnieni w domach pomocy społecznej

W celu zapewnienia prawidłowej opieki mieszkańcom domów pomocy społecznej zatrudniona jest odpowiednia liczba pracowników ze szczególnym uwzględnieniem na ilość pracowników działu opiekuńczo–terapeutycznego, który jest podstawą do zapewnienia świadczenia usług zgodnie z obowiązującymi standardami.

Tabela Nr 33. Liczba osób zatrudnionych w domach pomocy społecznej powiatu płockiego według działów w latach 2010–2012

Pracownicy	OGÓŁEM ZATRUDNIENI					
	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012	
	Liczba osób	W przeliczeniu na etaty	Liczba osób	W przeliczeniu na etaty	Liczba osób	W przeliczeniu na etaty
Kierujący jednostkami	6	6	6	6	6	6
Działalności opiekuńczo – terapeutycznej	321	300,46	313	295,43	309	295,50
Działalności medyczno–rehabilitacyjnej	48	36,49	49	37,24	50	38,49
Działalności administracyjnej	34	30,41	35	31,41	36	31,66
Gospodarczy i obsługi	69	69,75	73	73,25	71	70,50
OGÓŁEM	478	443,11	476	443,33	472	442,15

Źródło: PCPR w Płocku

Z powyższego zestawienia widać, że zatrudnienie w domach pomocy społecznej z roku na rok ulega zmniejszeniu przede wszystkim w osobach, natomiast w etatach przypisanych każdemu z domów jest zachowany konstans. Zdecydowanie największą część kadry zatrudnionej w domach stanowią pracownicy działalności opiekuńczo-terapeutycznej – na koniec 2012 roku aż 65 % ogółu zatrudnionych, liczną grupę zawodową stanowią również pracownicy działalności medyczno-rehabilitacyjnej – stanowią 10,6 % ogółu zatrudnionych.

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 964), do każdego typu domu przypisano standardowy wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy na jednego mieszkańca.

Tabela Nr 34. Wskaźnik zatrudnionych pracowników zespołów opiekuńczo-terapeutycznych w domach pomocy społecznej powiatu plockiego w latach 2010–2012

Domy pomocy społecznej	Wskaźnik zatrudnienia					
	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012	
	osiągnięty	wymagany	osiągnięty	wymagany	osiągnięty	wymagany
Brwilno	0,52	0,5	0,54	0,5	0,57	0,5
Goślice	0,54	0,6	0,56	0,6	0,50	0,6
Koszelew	0,39	0,4 -0,6	0,4	0,4 -0,6	0,43	0,4 -0,6
N. Miszewo	0,54	0,5	0,52	0,5	0,53	0,5
Wyszogród	0,53	0,6	0,47	0,6	0,4	0,6
Zakrzewo	0,5	0,5	0,5	0,5	0,55	0,5

Źródło: PCPR w Płocku

Z wykazanych danych w tabeli wynika, że przez trzy lata Domy Pomocy: w Brwilnie, Nowym Miszewie i Zakrzewie osiągały wymagany wskaźnik zatrudnienia, natomiast Goślice, Koszelew i Wyszogród jeszcze odbiegały od przypisanego im wskaźnika zatrudnienia, mimo że we wcześniejszych latach spełniały standard w zakresie zatrudnienia. Powodem takiego stanu rzeczy jest zjawisko wzrastającej liczby odchodzących pracowników, szczególnie z grupy opiekuńczo-terapeutycznej i medyczno-rehabilitacyjnej z uwagi na niskie wynagrodzenia za wykonywaną pracę.

Zatrudniony personel szczególnie działalności opiekuńczo-terapeutycznej, aby prawidłowo w sposób fachowy zapewnić wysoki poziom opieki i prowadzenie zajęć terapeutycznych musi posiadać odpowiednio wysokie kwalifikacje.

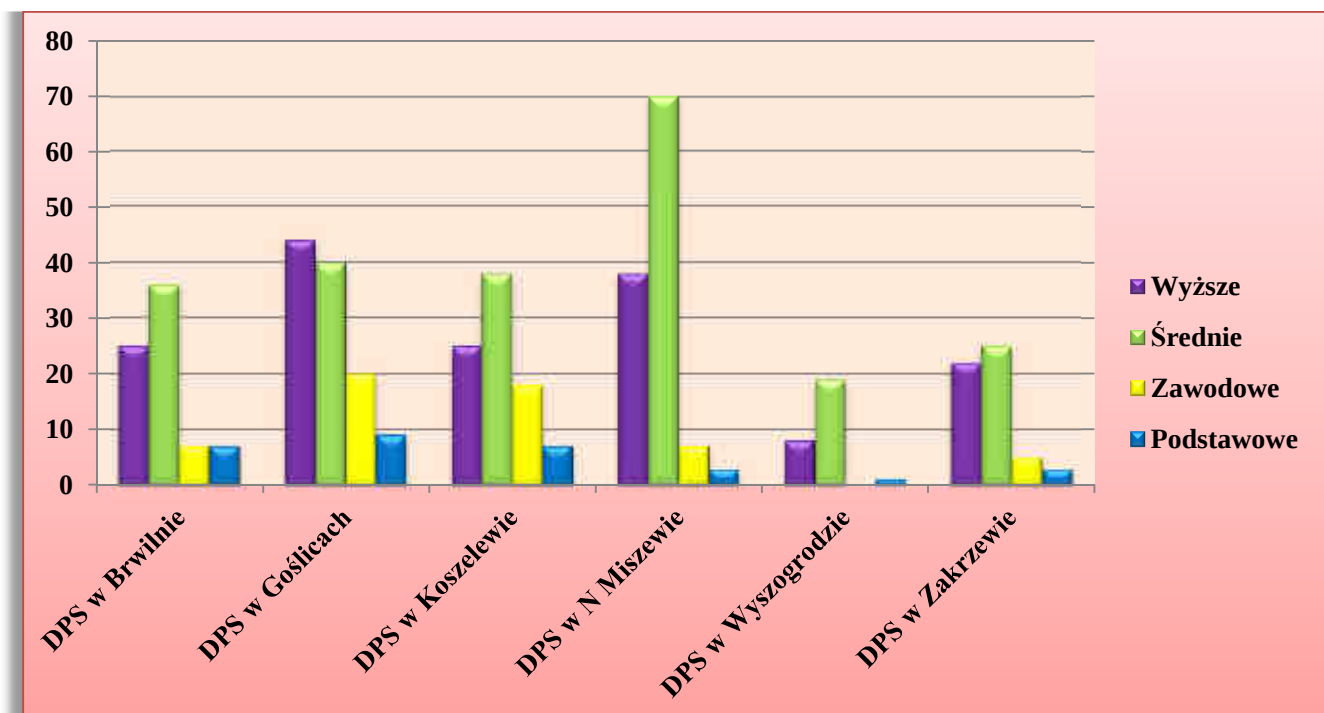
Poziom wykształcenia pracowników w poszczególnych domach pomocy społecznej przedstawia się następująco.

Tabela Nr 35. Poziom wykształcenia pracowników zatrudnionych w domach pomocy społecznej – stan na 31.12.2012

Nazwa domu	Ogółem zatrudnionych	wyższe		średnie		zawodowe		podstawowe	
		Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
DPS w Brwilnie	75	25	33%	36	48%	7	9%	7	9%
DPS w Gościcach	113	44	39%	40	35%	20	18%	9	8%
DPS w Koszelewie	88	25	28%	38	43%	18	20%	7	8%
DPS w N Miszewie	118	38	32%	70	59%	7	6%	3	2,5%
DPS w Wyszogrodzie	28	8	28%	19	68%	0	0	1	3%
DPS w Zakrzewie	55	22	40%	25	45%	5	1%	3	5%
OGÓŁEM	477	162	34%	228	48%	57	12%	30	6%

Źródło: PCPR w Płocku

Wykres Nr 9. Zróżnicowanie wykształcenia kadry domów pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Jak pokazują dane najwyższy odsetek stanowią osoby z wykształceniem średnim – głównie policealnym – jest to 48% ogółu zatrudnionych. W 2012 roku pracownicy posiadający wykształcenie wyższe stanowili 34% ogółu zatrudnionych. Należy również zaznaczyć, że na koniec 2012 roku zatrudniony w domach personel wciąż podnosił swoje kwalifikacje – 52 osoby kontynuowały naukę i podnosiły swoje kwalifikacje zawodowe na poziomie wyższym i policealnym. W poszczególnych domach największą ilością pracowników z wyższym wykształceniem może się pochwalić Zakrzewo, bo aż 40% ogółu zatrudnionych, Goślice – 39% ogółu zatrudnionych, Nowe Miszewo i Brwilno – 32 i 33%.

2.3. Pracownicy zatrudnieni w gminnych ośrodkach pomocy społecznej

W funkcjonujących 15 ośrodkach pomocy społecznej, na koniec 2012 roku zatrudnionych było 157 osób. W większości ośrodków stan zatrudnienia na przestrzeni 3 lat był stabilny, bądź wykazywał tylko niewielkie zmiany.

Tabela Nr 36. Liczba zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu plockiego w latach 2010–2012

Nazwa ośrodka pomocy społecznej	Liczba pracowników ogółem		
	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
GOPS Bielsk	14	16	16
GOPS Bodzanów	8	8	7
GOPS Brudzeń Duży	9	9	10
GOPS Bulkowo	5	5	6
MGOPS Drobin	8	8	8
MGOPS Gąbin	14	14	14
GOPS Łąck	5	5	5
GOPS Mała Wieś	6	6	6
GOPS Nowy Duninów	5	5	5
GOPS Radzanowo	9	9	9
GOPS Stara Biała	12	11	12
GOPS Staroźreby	18	15	14
GOPS Słubice	9	8	7
GOPS Słupno	28	31	30
MGOPS Wyszogród	9	9	9
OGÓŁEM	159	159	158

Źródło: ośrodki pomocy społecznej powiatu plockiego

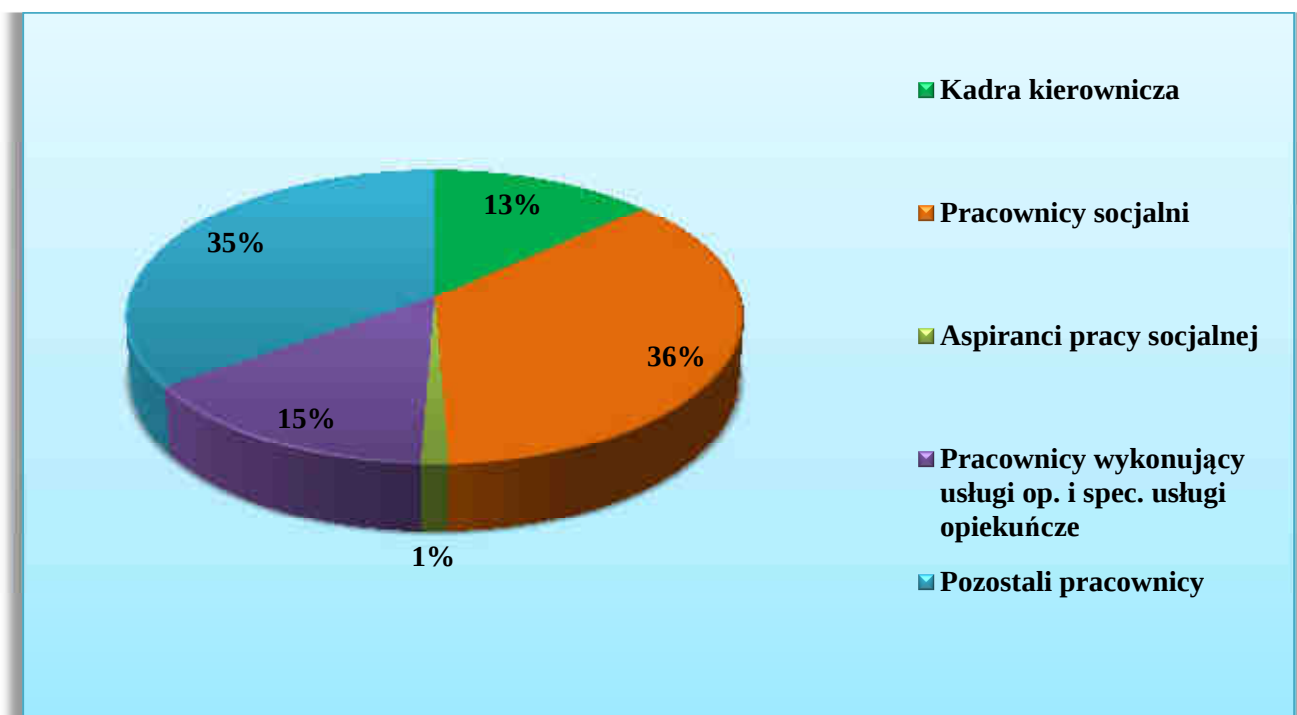
W gminnych ośrodkach pomocy społecznej oprócz pracowników socjalnych zatrudnieni są również pracownicy wykonujący inne zadania wynikające z zapisów ustawy o pomocy społecznej i należące do zadań własnych gminy. Ma to miejsce w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku, Słubicach, Staroźrebach, Gąbinie i Wyszogrodzie, gdzie w liczbę pracowników Ośrodka wliczone są także osoby wykonujące usługi opiekuńcze. Natomiast w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Słupnie w ilość osób zatrudnionych w Ośrodku wliczone są osoby wykonujące usługi opiekuńcze oraz osoby pracujące w Środowiskowym Domu Samopomocy funkcjonującym, jako dział GOPS.

Tabela Nr 37. Zatrudnienie w ośrodkach pomocy społecznej powiatu plockiego w latach 2010–2012 w rozbiciu na grupy pracownicze

Grupa pracownicza	Liczba osób		
	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Kadra kierownicza	20	21	21
Pracownicy socjalni	56	56	57
Aspiranci pracy socjalnej	2	2	2
Pracownicy wykonujący usługi op. i spec. usługi opiekuńcze	28	25	23
Pozostali pracownicy	53	55	55
OGÓŁEM	159	159	158

Źródło: ośrodki pomocy społecznej powiatu plockiego

Wykres Nr 10. Grupy pracownicze w ośrodkach pomocy społecznej w roku 2012

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Z powyższego zestawienia wynika, że przez ostatnie dwa lata nie zmieniła się liczba pracowników socjalnych, w skład której wchodzi pracownicy zatrudnieni na stanowiskach specjalistów pracy socjalnej, starszych pracowników socjalnych oraz pracowników socjalnych. Na koniec 2012 roku pracowników socjalnych było 57, stanowili oni 36% ogółu zatrudnionych w ośrodkach. Są to głównie pracownicy wykonujący pracę w terenie. Liczną grupę pracowników niektórych gminnych ośrodków pomocy społecznej stanowią pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, chociaż odnotowuje się stały spadek ilości zatrudnionych pracowników w tej grupie zawodowej. Dosyć liczną grupą zawodową są również pozostali pracownicy, do których zalicza się między innymi informatyków, obsługę prawną, konsultantów, stanowią oni około 35% ogółu zatrudnionych.

Zapis ustawy o pomocy społecznej zobowiązuje ośrodki pomocy społecznej do zatrudniania pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności zamieszkałej na terenie gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników¹⁰.

Wskaźnik taki prezentuje poniższa tabela.

Tabela Nr 38. Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego – stan na 31.12.2012

Gmina	Liczba mieszkańców	Liczba pr. socjal. w rejonach opiekuńczych	Liczba ludności przypadająca na jednego pr. socjal.	Liczba brakujących pracowników do wskaźnika
Bielsk	9.030	5	1.806	-
Bodzanów	8.411	3	2.804	1
Brudzeń Duży	8.108	4	2.027	0,5
Bulkowo	5.888	3	1.963	-
Drobin	8.395	5	1.679	-
Gąbin	11.061	6	1.843	-
Łąck	5.221	2	2.611	1
Mała Wieś	6.266	3	2.089	0,5
Nowy Duninów	3.970	3	1.323	-
Radzanowo	8.141	3	2.714	1
Stara Biała	11.127	6	1.855	-
Staroźreby	7.560	2	3.780	2
Słubice	4.620	3	1.540	-
Słupno	6.671	3	2.224	0,5
Wyszogród	5.883	3	1.961	-
OGÓŁEM	110.352	54	2.044	6,5

Źródło: ośrodki pomocy społecznej powiatu płockiego

Z powyższego zestawienia wynika, że we wszystkich ośrodkach pomocy społecznej powiatu płockiego zatrudnionych jest 54 pracowników socjalnych na 110.352 mieszkańców, co daje średni wskaźnik 2.044 mieszkańców na jednego pracownika socjalnego. Zgodnie z art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej – na jednego pracownika socjalnego powinno przypadać 2.000 mieszkańców¹¹. Jednak w poszczególnych ośrodkach zapis tego artykułu ustawy nie jest przestrzegany. W siedmiu ośrodkach nie było zachowanego wskaźnika, tj. w Bodzanowie, Brudzeniu, Łącku, Małej Wsi, Radzanowie i Słupnie, natomiast w GOPS w Staroźrebach brakuje do wskaźnika dwóch pracowników.

Uwzględniając zapis ustawy i ilość pracowników w poszczególnych ośrodkach występuje ogółem brak 7 pracowników socjalnych.

¹⁰ Art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.)

¹¹ Op. cit.

2.4. Pracownicy zatrudnieni w środowiskowych domach samopomocy

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Wyszogrodzie zatrudnionych jest 10 pracowników, w przeliczeniu na pełne etaty – 7,25.

Rysunek Nr 10. Zatrudnienie w ŚDS w Wyszogrodzie

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Liczba etatów pracowników realizujących zadania zespołu wspierająco-aktywizującego wynosi 5,25 etatu.

Uczestnicy mając kontakt z wymienionymi pracownikami i korzystając z ich porad, mogą na bieżąco rozwiązywać problemy osobiste, zdrowotne czy społeczne.

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Słupnie działającym jako Dział Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zatrudnionych jest 11 pracowników, w przeliczeniu na pełne etaty – 6,85.

Rysunek Nr 11. Zatrudnienie w ŚDS w Słupnie

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

W ramach umowy zlecenia Środowiskowy Dom Samopomocy zatrudnia:

- rehabilitanta – dwa razy w tygodniu;
- psychiatrę – jeden dzień w miesiącu.

Liczba etatów pracowników realizujących zadania zespołu wspierająco-aktywizującego wynosi 5,5 etatu.

3. Specjalizacja organizacji pomocy społecznej wśród kadry pomocy społecznej w powiecie plockim

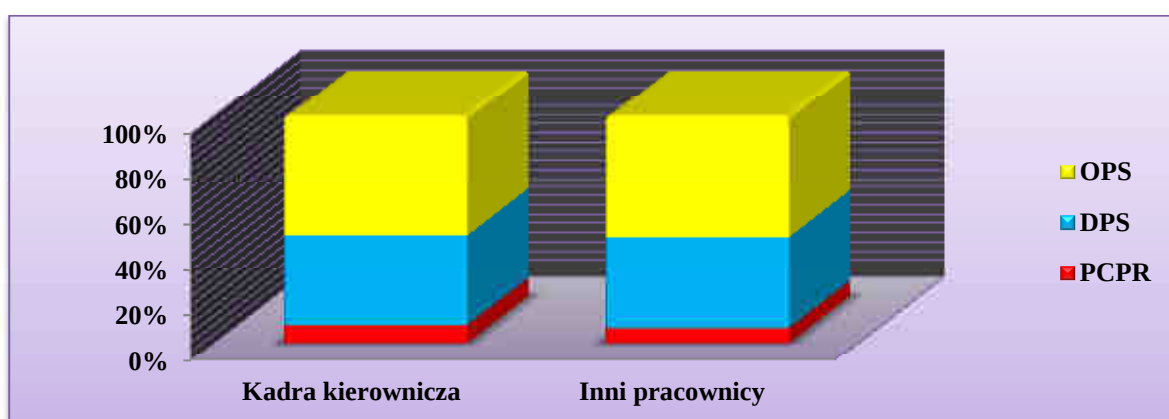
Ustawa o pomocy społecznej w art. 122 ust. 1 nakłada obowiązek posiadania przez osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej¹².

Tabela Nr 39. Liczba osób posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej – stan na 31.12.2012

Jednostki organizacyjne	Kadra kierownicza	Inni pracownicy
PCPR	3	1
DPS	15	6
OPS	20	8

Źródło: ośrodki pomocy społecznej powiatu plockiego oraz PCPR w Płocku

Wykres Nr 11. Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej wśród pracowników PCPR, DPS i OPS

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że kadra kierownicza jednostek organizacyjnych działających na terenie powiatu plockiego spełnia ustawowy obowiązek posiadania dodatkowych kwalifikacji w zakresie organizacji pomocy społecznej. Oprócz osób kierujących domami pomocy społecznej powyższe kwalifikacje posiadają zastępcy dyrektorów domów, jak również średnia kadra kierownicza, mimo, iż ustawowy obowiązek jej posiadania nie dotyczy tych stanowisk, co świadczy o chęci poszerzania swojej wiedzy z zakresu pomocy społecznej. Dodatkowe kwalifikacje w zakresie organizacji pomocy społecznej posiadają również wszyscy kierownicy ośrodków pomocy społecznej.

¹² Art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.)

Rozdział V Formy organizacyjne wspierające zawodowo osoby niepełnosprawne w powiecie plockim

1. Zakłady aktywności zawodowej

Podstawę prawną do tworzenia zakładów aktywności zawodowej stanowią przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz. U. z 2011 r. nr 127, poz. 721 z późn.zm.), a warunki niezbędne do utworzenia oraz zasady ich funkcjonowania określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. z 2012 r., poz. 850)

Zakłady aktywności zawodowej to jednostki tworzone przez administrację samorządową lub organizacje pozarządowe, których zadaniem statutowym jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych. Koszt tworzenia i funkcjonowania zakładu dofinansowywany jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez organy samorządu wojewódzkiego.

Decyzję przyznającą status zakładu aktywności zawodowej wydaje wojewoda.

Zakłady aktywności zawodowej to zakłady pracy – przedsiębiorstwa produkcyjne lub usługowe funkcjonujące według zasady *non profit*, stwarzające warunki pracy osobom, które z powodu swej niepełnosprawności nie mogą uzyskać pracy w zwykłych warunkach. Przygotowują potencjalnego kandydata do wykonywania pracy zawodowej, wyposażają w podstawowy zakres wiedzy i umiejętności, pokazują czym tak naprawdę jest praca. Dobór produkcji i technologii oraz warunki pracy dostosowane są do fizycznych i psychicznych możliwości i potrzeb zatrudnionych.

Równolegle z przygotowaniem osób „sprawnych inaczej” do pracy realizowany jest bardzo szeroki program rehabilitacji społecznej.

Dla każdej zatrudnionej osoby niepełnosprawnej opracowany jest indywidualny program rehabilitacji, który służy osiągnięciu przez te osoby w miarę ich indywidualnych możliwości optymalnego poziomu uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Na terenie powiatu plockiego jest jedynym zakładem aktywności zawodowej.

Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej dla Niewidomych w Stanisławowie, gmina Drobin, założony przez Fundację „Praca dla Niewidomych”. Działalność rozpoczął w kwietniu 2001r. Stworzony został na bazie gospodarstwa rolnego. Posiada 25 ha ziemi przeznaczonej:

- pod uprawę ziemniaków, zboża, kukurydzy, warzyw;
- plantację malin, truskawek, borówki amerykańskiej;
- sad owocowy;
- produkcja gastronomiczna/catering.

Z dniem uruchomienia zakładu aktywności zawodowej zatrudnionych było 25 osób niepełnosprawnych, a od września 2012 roku pracuje 55 osób niepełnosprawnych, w tym:

- 13 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
- 42 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Tabela Nr 40. Struktura zatrudnienia w RZAZ z wyszczególnieniem osób niewidomych i słabowidzących w latach 2010–2012

Okres	Pracownicy niepełnosprawni / ilość osób/				Pracownicy obsługi /ilość etatów/
	Ogółem	Osoby niewidome	Osoby słabowidzące	Osoby z innymi schorzeniami	
2010	50	3	19	28	19
2011	53	3	20	30	19
2012	55	4	19	32	19

Źródło: Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej dla Niewidomych w Stanisławowie

Tabela Nr 41. Przedział wiekowy zatrudnionych osób niepełnosprawnych w RZAZ w latach 2010–2012

Okres	Ogółem	18-30 lat	31-40 lat	41-50 lat	51 lat i powyżej
2010	50	8	9	17	16
2011	53	6	15	16	16
2012	55	5	16	13	18

Źródło: Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej dla Niewidomych w Stanisławowie

Tabela Nr 42. Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w RZAZ według gminy zamieszkania

Okres	Zatrudnienie ogółem	Płock	Stara Biała	Staroźreby	Radzanowo	Drobin	Bulkowo	Bielsk	Powiat sierpecki
2010	50	22	2	2	3	12	-	4	5
2011	53	24	2	2	3	13	-	4	5
2012	55	25	1	2	3	14	-	4	6

Źródło: Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej dla Niewidomych w Stanisławowie

Tabela nr 43. Koszty działalności RZAZ z podziałem na źródła finansowania w latach 2010 – 2012

Okres	Koszt działalności / w zł./	Źródła finansowania			
		Środki PFRON	Środki własne /wypracowany dochód/	Inne źródła / w zł./	Procentowy udział dochodu w kosztach działalności
2010r.	1686460,55	925000,00	526246,43	235214,11	31,20
2011r.	2490144,96	1749266,64	694756,54	46121,78	30,00
2012r.	1979787,24	1479628,71	376746,80	123411,73	19,03

Źródło: Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej dla Niewidomych w Stanisławowie

Powołany przez Fundację” Praca dla Niewidomych”, zakład dla pracowników niepełnosprawnych – Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej w Stanisławowie, spełnia założenia organizatora, a przede wszystkim zadania jakie stawia ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych nie jest przeszkodą ani ograniczaniem pracodawców w wypracowywaniu dochodu, a powoduje, że pracownik sam zarabia na swoje utrzymanie co jest też odciążeniem ośrodków pomocy społecznych. Osoba niepełnosprawna mająca zatrudnienie w zakładach aktywności zawodowej czuje się dowartościowana, potrzebna innym, znacznie pewniej w swym miejscu zamieszkania – środowisku oraz w rodzinie.

2. Warsztaty terapii zajęciowej

Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej jest jedną z form rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, które według orzeczenia lekarskiego nie są zdolne do wykonywania pracy zawodowej nawet na chronionym rynku pracy. Ponadto, w wydanym orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności mają wskazanie do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej.

Warsztaty terapii zajęciowej są tworzone i działają w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. nr 127, poz. 721 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. nr 63, poz. 587).

Warsztat jest placówką dziennego pobytu. Czas trwania zajęć wynosi nie więcej niż 7 godzin dziennie i 35 godzin w tygodniu. Zajęcia są prowadzone zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii. Każdy z uczestników funkcjonuje bowiem na innym poziomie i wymaga odrębnego podejścia – opracowania indywidualnego programu rehabilitacji. Działalność warsztatu jest działalnością o charakterze non profit. Ewentualny dochód ze sprzedaży produktów wykonanych przez uczestników w ramach realizowanego programu terapii przeznaczony jest na pokrycie wydatków związanych z ich integracją społeczną.

Systematyczna terapia pomaga w osiągnięciu przez jej uczestników poprawy zaradności osobistej, uczy samodzielności w wykonywanych czynnościach dnia codziennego, dbałości o higienę i zdrowy styl życia, umiejętności dzielenia się i pomocy innym, podporządkowania

się i współpracy z przełożonymi, ponoszenia odpowiedzialności za mienie i inne osoby, kontrolowania swoich emocji oraz przygotowuje do pracy w warunkach chronionych. Możliwie maksymalne osiągnięcie tych umiejętności prowadzi do w miarę zaradnego i w rezultacie samodzielnego funkcjonowania w życiu rodziny i lokalnej społeczności, otwiera drogę do podjęcia zatrudnienia lub szkolenia zawodowego.

Warsztat terapii zajęciowej ze swym wszechstronnym programem jest formą włączenia osób ciężko poszkodowanych przez los w życie społeczne. Rodziny bowiem często takie osoby izolują bądź zaniedbują, dla wielu z nich udział w zajęciach jest jedyną formą kontaktu ze społeczeństwem.

Na terenie powiatu plockiego funkcjonują dwa warsztaty terapii zajęciowej, przy Domu Pomocy Społecznej w Nowym Miszewie, gm. Bodzanów i Domu Pomocy Społecznej w Zakrzewie, gm. Mała Wieś.

Rysunek Nr 12. Pracownie warsztatów terapii zajęciowej powiatu plockiego

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Inną z form terapii, poza zajęciami odbywającymi się w pracowniach jest comiesięczna, obligatoryjnie wypłacana w ramach treningu ekonomicznego, każdemu uczestnikowi warsztatu kwota pieniężna. Poza tym, że jest dużym bodźcem do systematycznego uczestnictwa w zajęciach, to przede wszystkim ma służyć kształtowaniu umiejętności posługiwania się pieniędzem oraz samodzielnemu dokonywaniu zakupów.

Zajęcia warsztatowe przeplatane są zajęciami rehabilitacji ruchowej. Organizowane są także zajęcia sportowe, turystyczne i kulturalno-oświatowe. Uczestnikami warsztatów są głównie osoby niepełnosprawne ze środowiska lokalnego, lecz mogą być nimi także mieszkańcy domów pomocy społecznej.

Tabela Nr 44. Wysokość środków PFRON przeznaczonych na pokrycie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej w latach 2010–2012

Lata	Warsztat Terapii Zajęciowej w:		Razem
	Nowym Miszewie	Zakrzewie	
2010r.	822 000	739 800	1 405 620
2011r.	822 000	739 800	1 405 620
2012r.	822 000	739 800	1 405 620

Źródło: warsztaty terapii zajęciowej powiatu płockiego

Tabela Nr 45. Liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej z podziałem na stopnie niepełnosprawności w latach 2010–2012

Lata	Efekt	Warsztat Terapii Zajęciowej w:		Ogółem
		Nowym Miszewie	Zakrzewie	
2010	znaczny	24	21	45
	umiarkowany	26	24	50
2011	znaczny	24	18	42
	umiarkowany	26	27	53
2012	znaczny	25	19	44
	umiarkowany	25	26	51

Źródło: warsztaty terapii zajęciowej powiatu płockiego

Tabela Nr 46. Liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej z podziałem na mieszkańców dps i ze środowiska lokalnego w latach 2010–2012

Lata	Liczba uczestników	Warsztat Terapii Zajęciowej		Ogółem
		Nowe Miszewo	Zakrzewo	
2010	ogółem	50	45	95
	ze środowiska	35	34	69
	mieszkańcy dps	15	11	26
2011	ogółem	50	45	95
	ze środowiska	35	35	70
	mieszkańcy dps	15	10	25
2012	ogółem	50	45	95
	ze środowiska	35	33	68
	mieszkańcy dps	15	12	27

Źródło: warsztaty terapii zajęciowej powiatu płockiego

Udział procentowy osób będących mieszkańcami Domu do ogólnej liczby uczestników warsztatów w Zakrzewie wyniósł 24,4% w WTZ, a 30% w Miszewie. Osoby ze środowiska dowożone są na zajęcia przystosowanym do przewozu osób niepełnosprawnych samochodem.

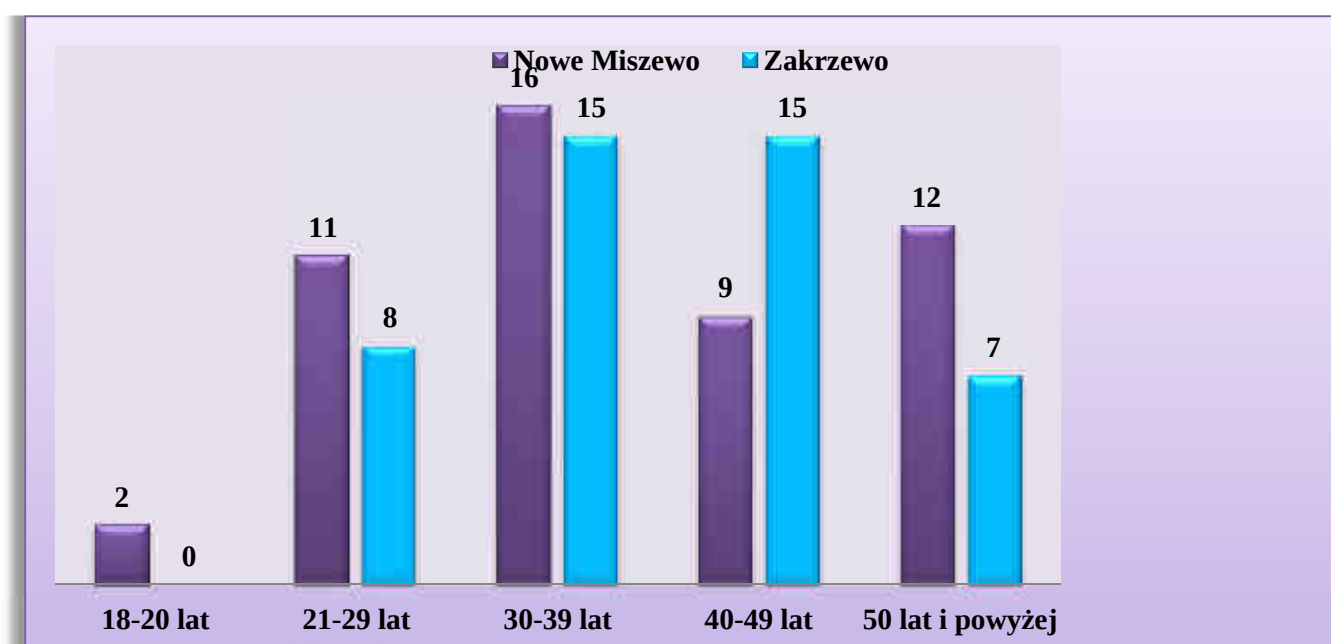
Tabela Nr 47. Liczba uczestników terapii zajęciowej wg wieku w latach 2010–2012

Lata	Wiek uczestników	Warsztat Terapii Zajęciowej		Ogółem
		Nowe Miszewo	Zakrzewo	
2010	18-20	0	0	0
	21-29	8	14	22
	30-39	16	15	31
	40-49	12	8	20
	50 i powyżej	14	8	22
	ogółem	50	45	95
2011	18-20	0	0	0
	21-29	7	10	17
	30-39	18	16	34
	40-49	11	13	24
	50 i powyżej	14	6	20
	ogółem	50	45	95
2012	18-20	2	0	2
	21-29	11	8	19
	30-39	16	15	31
	40-49	9	15	24
	50 i powyżej	12	7	19
	ogółem	50	45	95

Źródło: warsztaty terapii zajęciowej powiatu plockiego

Uczestnikami warsztatów terapii zajęciowej są w przeważającej części osoby niepełnosprawne w wieku od 30 do 39 lat. Młodzież w wieku do 20 lat stanowią znikomy ułamek uczestników.

Wykres Nr 12. Liczba uczestników WTZ Nowe Miszewo i Zakrzewo wg wieku w 2012 roku

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Tabela Nr 48. Uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej z podziałem na przyczynę niepełnosprawności w latach 2010–2012

Lata	Przyczyna niepełnosprawności	Warsztat Terapii Zajęciowej w:		Ogółem
		Nowym Miszewie	Zakrzewie	
2010	Choroby psychiczne i upośledzenie umysłowe	24	23	47
	Uszkodzenie narządu ruchu	0	1	1
	Uszkodzenie narządu wzroku	0	1	1
	Uszkodzenie narządu słuchu	0	0	0
	Schorzenia neurologiczne	2	0	2
	Niepełnosprawność sprzężona	24	20	44
2011	Choroby psychiczne i upośledzenie umysłowe	26	24	50
	Uszkodzenie narządu ruchu	1	1	2
	Uszkodzenie narządu wzroku	0	0	0
	Uszkodzenie narządu słuchu	0	1	1
	Schorzenia neurologiczne	2	0	2
	Niepełnosprawność sprzężona	21	19	40
2012	Choroby psychiczne i upośledzenie umysłowe	23	25	48
	Uszkodzenie narządu ruchu	1	0	1
	Uszkodzenie narządu wzroku	0	0	0
	Uszkodzenie narządu słuchu	1	0	1
	Schorzenia neurologiczne	1	0	1
	Niepełnosprawność sprzężona	24	20	44

Źródło: warsztaty terapii zajęciowej powiatu płockiego

Wśród schorzeń jakie posiadają uczestnicy obydwu warsztatów działających na terenie powiatu przeważająca większość to upośledzenie umysłowe, choroby psychiczne i niepełnosprawność sprzężona. Osoby ze schorzeniami narządu wzroku, słuchu czy ruchu stanowią znikomy procent wszystkich uczestników.

Tabela Nr 49. Rotacja uczestników w latach 2010–2012

Lata	Rotacja uczestników	Warsztat Terapii Zajęciowej w:		Ogółem
		Nowym Miszewie	Zakrzewie	
2010	skreśleni i nowo przyjęci	3	6	9
2011	skreśleni i nowo przyjęci	5	8	13
2012	skreśleni i nowo przyjęci	7	4	11

Źródło: warsztaty terapii zajęciowej powiatu płockiego

Tabela Nr 50. Efekty terapii zajęciowej w latach 2010–2012

Lata	Efekt	Warsztat Terapii Zajęciowej w:		Ogółem
		Nowym Miszewie	Zakrzewie	
2010	osoby zdolne do podjęcia zatrudnienia	6	3	9
	osoby rokujące możliwości podjęcia pracy w niedalekiej przyszłości	4	5	9
	osoby, u których terapia przyniosła znaczne efekty	13	6	19
	osoby, które podjęły zatrudnienie	1	0	1
2011	osoby zdolne do podjęcia zatrudnienia	6	3	9
	osoby rokujące możliwości podjęcia pracy w niedalekiej przyszłości	3	5	8
	osoby, u których terapia przyniosła znaczne efekty	16	6	24
	osoby, które podjęły zatrudnienie	0	0	0
2012	osoby zdolne do podjęcia zatrudnienia	5	12	17
	osoby rokujące możliwości podjęcia pracy w niedalekiej przyszłości	4	5	9
	osoby, u których terapia przyniosła znaczne efekty	16	12	28
	osoby, które podjęły zatrudnienie	0	1	1

Źródło: warsztaty terapii zajęciowej powiatu plockiego

Proces rehabilitacji każdego uczestnika w kwestii osiągniętych przez niego postępów ocenia Rada Programowa. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że jest to proces niezmiernie żmudny. Trzeba dużo czasu i wiele pracy zarówno ze strony samego uczestnika, jak i osób odpowiedzialnych za program, aby osoba niepełnosprawna brała czynny udział w opracowanej ścieżce rehabilitacji. Odpowiednio dobrana terapia przynosi jednak efekty.

Rozdział VI Opieka nad dzieckiem i rodziną

1. Problemy opiekuńczo–wychowawcze

Od 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta wprowadziła poważne zmiany w ustawie o pomocy społecznej będącej podstawowym aktem prawnym do realizacji zadań gmin i powiatów w tej dziedzinie.

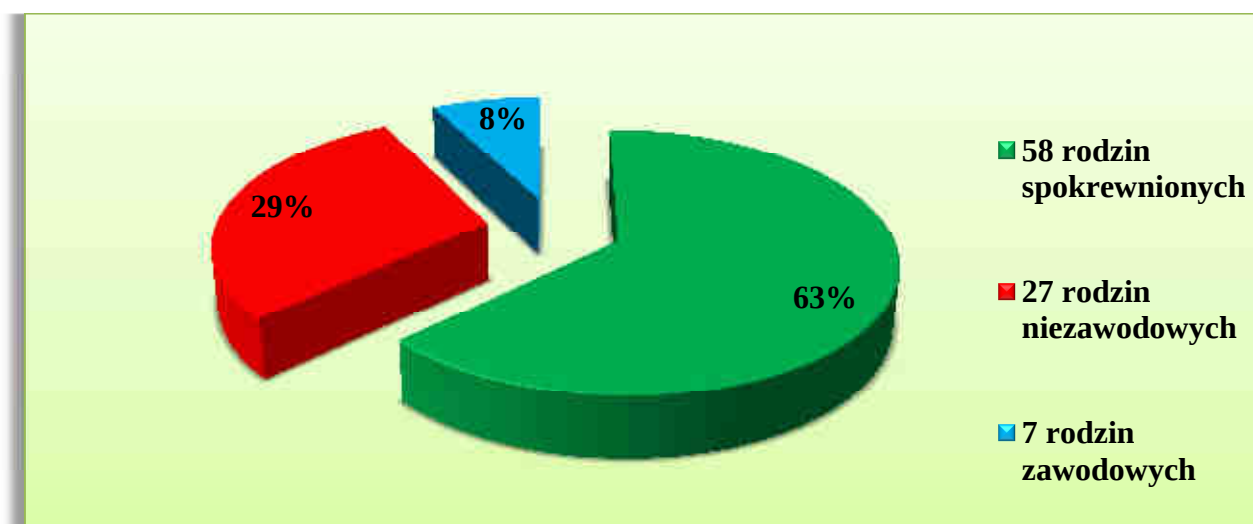
Przeorganizowany został system rodzicielstwa zastępczego i utworzono nowe instytucje publiczne.

Zgodnie z Zarządzeniem Starosty Powiatu Płockiego Nr 91/2011 z dnia 5 grudnia 2011 r. wyznaczono organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, na w/w organizatora zostało wskazane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku¹³.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie podzieliła kompetencje między samorządem gminnym i powiatowym w zakresie pracy z rodziną biologiczną– co należy do zadań gminy, a organizacją pieczy zastępczej– co należy do zadań powiatu. Aby lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo–wychowawczej przynosił pożądane efekty należy podjąć działania zmierzające do pomocy tej rodzinie (nowa forma wsparcia w postaci asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej¹⁴).

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością po wykorzystaniu wszystkich możliwości form wsparcia. Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. W sytuacji kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym wyjściem jest zapewnienie mu opieki rodzinnej w rodzinie zastępczej. Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia do 25 roku życia. Ważnym elementem nowej ustawy powinna być świadomość, iż opieka zastępcza winna być opieką czasową do czasu unormowania jego sytuacji rodzinnej bądź prawnej.

Wykres Nr 13. Rodziny funkcjonujące na terenie powiatu płockiego – stan na 30.07.2013

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

¹³ Art. 32 oraz art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz.135 z późn., zm.)

¹⁴ Op. cit., art. 11 oraz art. 77

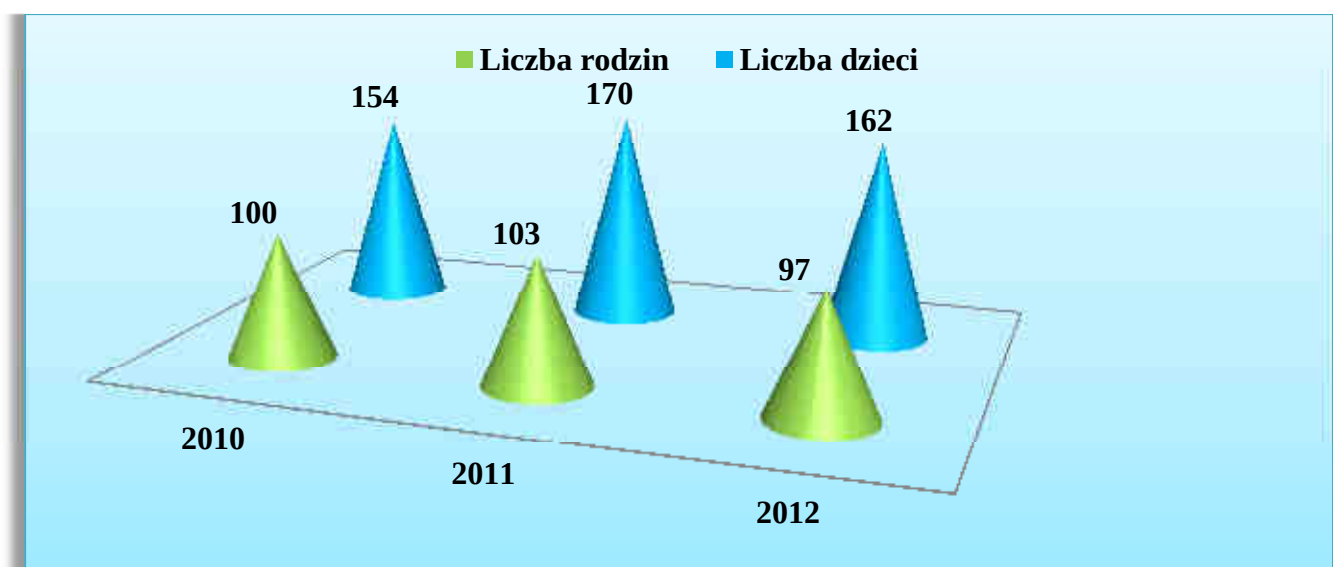
Poniższe zestawienie obrazuje liczbę rodzin zastępczych oraz umieszczonych dzieci w latach 2010–2012 z uwzględnieniem poszczególnych gmin z terenu powiatu.

Tabela Nr 51. Wykaz rodzin i dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2010–2012

lp.	Gmina	2010		2011		2012	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Bielsk	6	6	6	6	5	5
2.	Bodzanów	2	2	2	2	3	5
3.	Brudzeń Duży	7	10	6	8	5	7
4.	Bulkowo	6	10	9	15	9	15
5.	Drobin	12	19	12	19	16	24
6.	Gąbin	9	16	10	19	10	17
7.	Łąck	3	10	2	9	2	9
8.	Mała Wieś	6	6	5	5	3	3
9.	Nowy Duninów	0	0	1	2	4	7
10.	Radzanowo	9	15	12	28	11	20
11.	Stara Biała	10	20	10	19	9	17
12.	Staroźreby	12	17	11	15	8	12
13.	Słubice	4	5	4	4	4	4
14.	Słupno	6	9	6	11	3	11
15.	Wyszogród	8	9	7	8	5	6
Ogółem		100	154	103	170	97	162

Źródło: PCPR w Płocku

Wykres Nr 14. Liczba rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci w latach 2010–2012

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Jak obrazuje powyższa tabela liczba dzieci umieszczonych w kolejnych latach na terenie powiatu ma tendencje wzrostową.

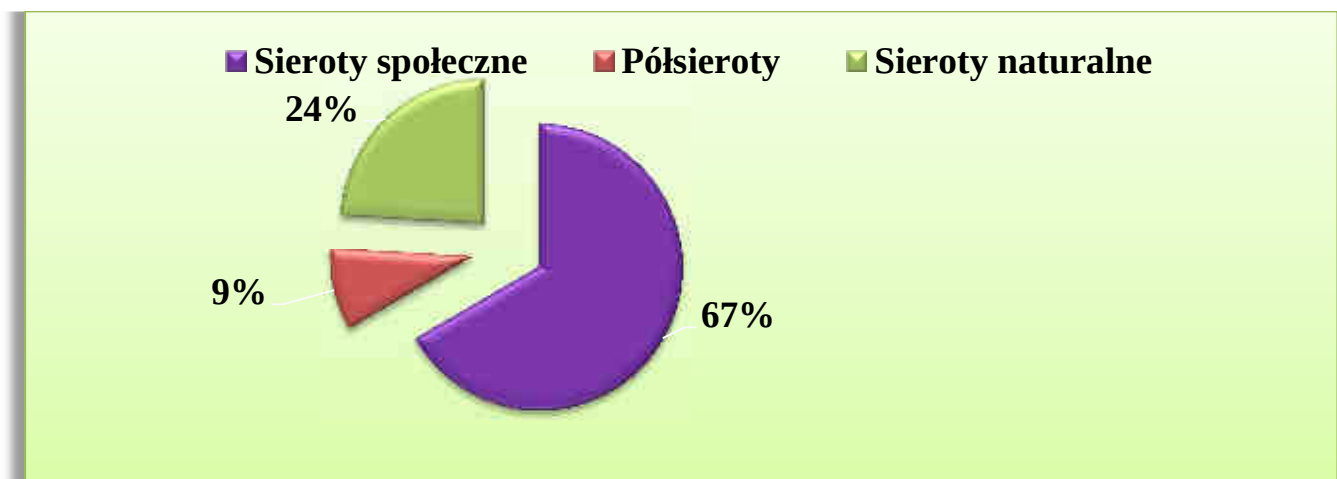
Najwięcej rodzin zastępczych zamieszkuje w gminach Drobin, Radzanowo i Gąbin.

Tabela Nr 52. Sytuacja rodzinna dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2010–2012

lp.	Wyszczególnienie	Lata		
		2010	2011	2012
		Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
1.	Ogółem liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w tym:	154	170	162
2.	Sieroty społeczne	98	114	108
3.	Pólsieroty	36	41	15
4.	Sieroty naturalne	20	15	39

Źródło: PCPR w Płocku

Wykres Nr 15. Sytuacja rodzinna dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w roku 2012

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Jak obrazują powyższe dane wśród dzieci umieszczonych w zastępczych formach opieki sieroty społeczne stanowią największą grupę 108 dzieci. Sieroctwo społeczne wiąże się z trwałym lub przejściowym stanem pozbawienia dzieci możliwości wychowania we własnej rodzinie ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo-wychowawczych, do których najczęściej należą alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, brak zainteresowania dzieckiem, porzucenie i choroby.

Tabela Nr 53. Powody umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej w latach 2010–2012

	Powody	Lata		
		2010	2011	2012
		Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
1.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	26	26	21
2.	Alkoholizm rodziców	41	57	66
3.	Niepełnosprawność rodziców lub jednego z nich	0	0	1
4.	Śmierć rodziców lub jednego z nich	54	57	54
5.	Ubóstwo	0	0	0
6.	Długotrwała i ciężka choroba	6	6	1
7.	Inne	27	24	19
Ogółem		154	170	162

Źródło: PCPR w Płocku

Alkoholizm i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i sprawach związanych z prowadzeniem gospodarstwa to główne powody ograniczenia lub pozbawienia tych rodziców władzy rodzicielskiej i umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych. Jak przedstawia tabela, aż 66 dzieci z powodu alkoholizmu rodziców zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych.

Tabela Nr 54. Przyczyny umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych – stan na 31.12.2012

lp.	Gmina	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych	Przyczyny prawne umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych		
			Ograniczenie władzy rodzicielskiej	Pozbawienie władzy rodzicielskiej	Opieka prawna
1.	Bielsk	5	1	2	2
2.	Bodzanów	5	0	4	1
3.	Brudzeń Duży	7	6	0	1
4.	Bulkowo	15	14	0	1
5.	Drobin	24	18	0	6
6.	Gąbin	17	9	3	5
7.	Łąck	9	7	0	2
8.	Mała Wieś	3	2	0	1
9.	Nowy Duninów	7	3	1	3
10.	Radzanowo	20	13	5	2
11.	Stara Biała	17	11	5	1
12.	Staroźreby	12	6	4	2
13.	Słubice	4	2	0	2
14.	Słupno	11	9	0	2
15.	Wyszogród	6	5	0	1
	Ogółem	162	106	24	32

Źródło: PCPR w Płocku

Z powyższej tabeli i przeprowadzonej analizy wynika, że w rodzinach zastępczych umieszczonych było 162 dzieci. Sąd ograniczył władzę rodzicielską w stosunku do 106 dzieci, ustanowił opiekę prawną dla 32 dzieci i w przypadku 24 dzieci pozbawił władzy rodzicielskiej.

W przypadku małych dzieci zwiększa to ich szanse na adopcję.

Tabela Nr 55. Rodziny zastępcze według rodzaju i stopnia pokrewieństwa – stan na 31.12.2012

lp.	Gmina	Liczba rodzin	Rodziny spokrewnione z dzieckiem			Rodziny niespokrewnione z dzieckiem
		Ogółem	Dziadkowie	Wujostwo	Rodzeństwo	Liczba rodzin
1.	Bielsk	5	2	2	1	0
2.	Bodzanów	3	2	1	0	0
3.	Brudzeń Duży	5	4	0	0	1
4.	Bulkowo	9	6	2	1	0
5.	Drobin	16	7	7	1	1
6.	Gąbin	10	4	2	2	2
7.	Łąck	2	0	0	1	1
8.	Mała Wieś	3	3	0	0	0
9.	Nowy Duninów	4	1	0	2	1
10.	Radzanowo	11	4	3	1	3
11.	Stara Biała	9	6	2	0	1
12.	Staroźreby	8	6	0	2	0
13.	Słubice	4	2	1	1	0
14.	Słupno	3	1	0	1	1
15.	Wyszogród	5	3	1	1	0
	Ogółem	97	51	21	14	11

Źródło: PCPR w Płocku

Z danych wynika, iż wzrasta liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, dotyczy to zarówno rodzin spokrewnionych, jak i niezawodowych rodzin zastępczych. W rodzinach

zastępczych spokrewnionych przebywa 51 dzieci, co stanowi 52,5% ogółu umieszczonych dzieci. Sąd ustanawiając dla dziecka rodzinę zastępczą przede wszystkim kieruje się dobrem dziecka, uwzględniając jego związki emocjonalne z najbliższą rodziną. Nie w każdym przypadku są to decyzje słuszne biorąc pod uwagę wiek dziadków, stan zdrowia oraz możliwości wychowawczo – edukacyjne. Nakłada to na Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zwiększenie wsparcia takich rodzin, jak również konieczność zmiany rodziny.

Tabela Nr 56. Rodziny zastępcze wg rodzaju i przedziału wiekowego opiekunów – stan na 31.12.2012

lp.	Rodzaj rodziny	Liczba rodzin	Wiek opiekunów			
			21 – 40 lat	41 – 60 lat	61 – 70 lat	71 lat i więcej
1.	Rodziny spokrewnione	65	10	23	23	9
2.	Rodziny niezawodowe	25	12	9	4	0
3.	Rodziny zawodowe	7	1	6	0	0
Ogółem		97	23	38	27	9

Źródło: PCPR w Płocku

Jak pokazuje powyższa tabela na terenie powiatu funkcjonują rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe. Funkcje rodziny zastępczej po uprzednim spełnieniu określonych w ustawie o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej wymogów kwalifikacyjnych pełnić mogą osoby samotne, jak i małżeństwa¹⁵. Najbardziej liczną grupę rodzin zastępczych stanowią osoby w przedziale wiekowym 41–60 lat i 61–70 lat, ale są również osoby w wieku powyżej 71 roku życia. Z kolei najmniej osób składających się do pełnienia funkcji rodziny zastępczej były osoby w przedziale wiekowym 21– 40.

Tabela Nr 57. Aktywność zawodowa rodziców zastępczych – stan na 31.12. 2012

lp.	Aktywność zawodowa	Rodziny ogółem	W tym rodziny niezawodowe
1.	Pracujący na stałe	34	17
2.	Pracujący dorywczo	3	0
3.	Renta/emerytura	49	4
4.	Niepracujący	7	1
5.	Rolnicy	4	3
Ogółem		97	25

Źródło: PCPR w Płocku

¹⁵ Art. 41 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz.135 z późn., zm.)

Z danych wynika, że 41 osób pracuje, w tym dorywczo. Pozostałe osoby otrzymują rentę lub emeryturę. W przypadku rodzin zastępczych najczęściej jeden małżonek pracuje, a drugi zajmuje się dzieckiem.

Tabela Nr 58. Struktura wykształcenia rodzin zastępczych – stan na 31.12. 2012

lp.	Rodzaj wykształcenia	Liczba rodzin		
		Ogółem	Spokrewnionych	Niezawodowych
1.	Podstawowe	30	32	4
2.	Gimnazjalne	2	1	1
3.	Zawodowe	28	20	9
4.	Średnie	17	10	9
5.	Wyższe	6	2	2
Ogółem		97	65	25

Źródło: PCPR w Płocku

Większość rodzin zastępczych to osoby z wykształceniem podstawowym, dotyczy to przede wszystkim osób w starszym wieku. Należy zauważyć w porównaniu z latami ubiegłymi, iż zwiększa się liczba osób ze średnim i wyższym wykształceniem.

Tabela Nr 59. Liczba dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2010–2012

lp.	Rodzaj rodziny	Liczba dzieci	Lata		
			2010	2011	2012
1.	Rodziny spokrewnione	18	6	7	5
2.	Rodziny nie spokrewnione	1	0	1	0
3.	Rodziny zawodowe	14	2	5	7
4.	Rodziny niezawodowe	1	0	0	1
Ogółem		34	8	13	13

Źródło: PCPR w Płocku

Powyższa tabela przedstawia liczbę dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności, rodziny tych dzieci otrzymują zwiększoną pomoc finansową na dziecko.

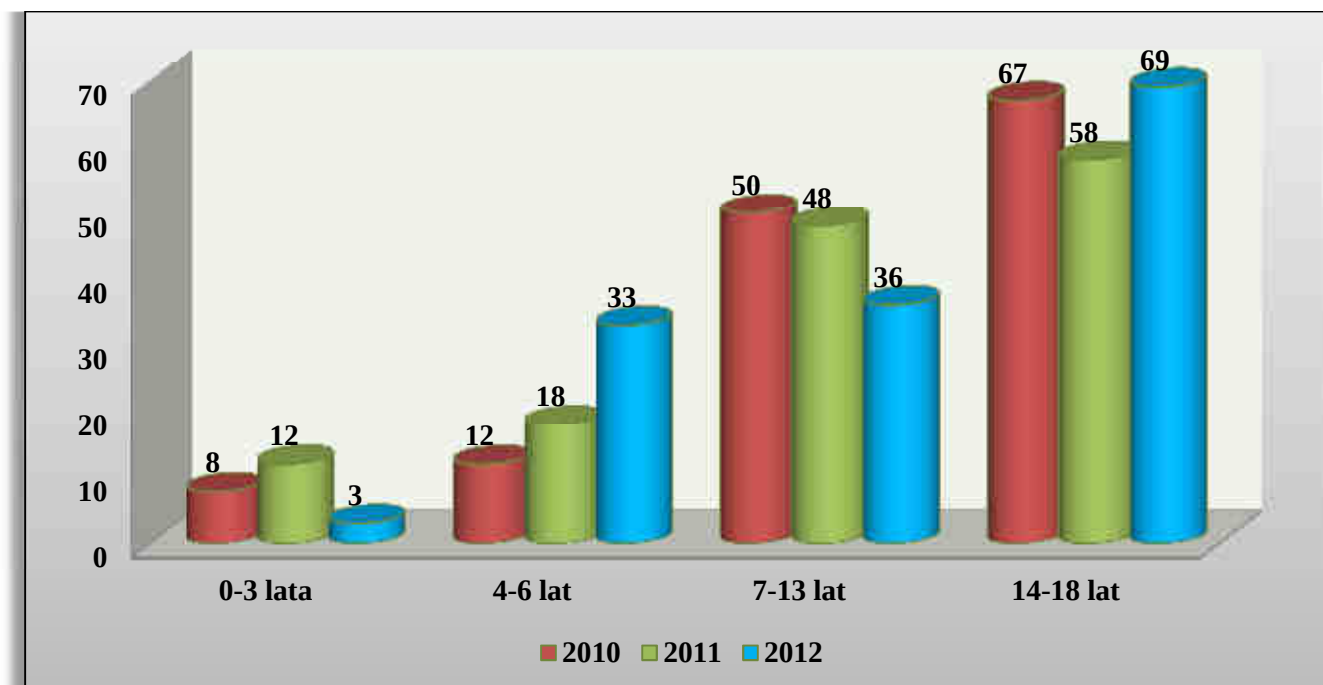
Tabela Nr 60. Wiek dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2010–2012

lp.	Typ rodziny	Lata											
		2010				2011				2012			
		0-3	4-6	7-13	14-18	0-3	4-6	7-13	14-18	0-3	4-6	7-13	14-18
1.	Rodziny spokrewnione	4	11	38	55	6	13	33	49	2	29	26	44
2.	Rodziny niespokrewnione	0	0	4	4	2	1	4	0	0	0	0	0
3.	Rodziny zawodowe	0	1	8	8	1	3	12	9	1	2	5	12
4.	Rodzina specjalistyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Pogotowie rodzinne	4	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0
6.	Rodzina niezawodowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	13
Razem dzieci		8	12	50	67	12	18	48	58	3	33	36	69

Źródło: PCPR w Płocku

Kolejną kategorią na jaką należy zwrócić uwagę jest wiek dzieci w rodzinach zastępczych. W przypadku rodzin zastępczych spokrewnionych dominującą grupą są dzieci w wieku 14–18 lat.

Wykres Nr 16. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych wg wieku w latach 2010–2012

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Tabela Nr 61. Rodziny zastępcze według liczby umieszczonych dzieci w latach 2010–2012

lp.	Typ rodziny	Liczba rodzin	Lata																		
			2010						2011						2012						
			1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 dzieci
1.	Rodziny spokrewnione	210	63	11	5	2	0	0	53	8	8	2	0	0	41	7	9	1	0	0	0
2.	Rodziny niespokrewnione	10	3	1	1	0	0	0	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Rodziny zawodowe	15	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	1	3	1	0	2	0	1	2	1
4.	Rodziny niezawodowe	23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	5	0	0	0	0	0
OGÓŁEM		184	66	12	7	3	0	2	56	10	8	2	1	3	60	12	11	1	1	2	1

Źródło: PCPR w Płocku

Jak wynika z tabeli 61 większość rodzin zastępczych stanowią rodziny z jednym dzieckiem. Wyjątkiem są rodziny zastępcze zawodowe, gdzie przebywa większa liczba dzieci.

Tabela Nr 62. Liczba dzieci z powiatu plockiego w rodzinach zastępczych w latach 2010–2012

lp.	Typ rodziny	2010	2011	2012
1.	Spokrewniona	128	133	102
2.	Niespokrewniona	5	5	0
3.	Zawodowa	21	32	31
4.	Niezawodowa	0	0	31
Razem dzieci w rodzinach zastępczych		154	170	162

Źródło: PCPR w Płocku

Tabela Nr 63. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych 2010–2012

lp.	Typ rodziny	2010	2011	2012
1.	Pogotowie rodzinne	1	4	0
2.	Rodzina wielodzietna	20	28	0
3.	Rodzina specjalistyczna	0	0	0
4.	Rodzina zawodowa	0	0	31
Razem rodzin zastępczych		21	32	31

Źródło: PCPR w Płocku

Jak wynika z wyżej przedstawionych danych liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2011 roku wzrosła i utrzymuje się na tym samym poziomie.

Tabela Nr 64. Liczba dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2010–2012

Lata	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej		
	Ogółem	Rodzinach zastępczych	Placówkach opiekuńczo-wychowawczych
2010	28	21	7
2011	30	25	5
2012	41	33	8
Ogółem	99	79	20

Źródło: PCPR w Płocku

Dane wskazują na stały wzrastający poziom organizowania opieki dla dzieci pozbawionych opieki rodziców – w 2012 r. dla 41 dzieci.

Należy zauważyć, iż pozytywnym zjawiskiem jest większa liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych niż placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Jednak potrzeby w zakresie miejsc są duże, natomiast chętnych do objęcia funkcji rodziny zastępczej jest mało.

Następnym bardzo istotnym zagadnieniem jest pomoc świadczona na rzecz pełnoletnich wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo–wychowawcze i rodziny zastępcze, która ma na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem.

Tabela Nr 65. Formy wsparcia dla usamodzielnionych wychowanków w latach 2010–2012

Lata	Liczba wychowanków rodzin zastępczych objętych pomocą			Liczba wychowanków placówek opiekuńczo–wychowawczych objętych pomocą		
	z tytułu kontynuowania nauki	na usamodzielnienie	rzeczową na zagospodarowanie	z tytułu kontynuowania nauki	na usamodzielnienie	rzeczową na zagospodarowanie
2010	49	11	5	18	8	5
2011	39	7	3	25	5	3
2012	41	3	3	17	0	0
Ogółem	129	21	11	60	13	8

Źródło: PCPR w Płocku

Powyższa tabela przedstawia formy wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków. Można stwierdzić, że znaczna część wychowanków po osiągnięciu pełnoletności i opuszczeniu placówki korzysta z możliwości otrzymania pomocy z tytułu kontynuowania nauki. Wykazany w 2012 roku brak pomocy rzeczowej wynika z faktu, iż wychowankowie wsparcie otrzymują także ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Tabela Nr 66. Rodzaje szkół, w których kontynuują naukę pełnoletni wychowankowie z zastępczych form opieki w latach 2010–2012

lp.	Poziom kształcenia	Liczba wychowanków					
		z rodzin zastępczych			z placówek opiekuńczo–wychowawczych		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
1.	wyższe	7	9	5	1	1	1
2.	policealne	5	17	5	5	3	4
3.	średnie	14	6	18	8	3	3
4.	zasadnicze	7	7	13	4	16	6
5.	gimnazjalne	0	0	0		1	3
	Ogółem	33	39	41	18	25	17

Źródło: PCPR w Płocku

Dane wskazują na systematyczny wzrost osób kontynuujących proces kształcenia w szkołach wyższych i pomaturalnych. Generalnie jednak wychowankowie z rodzin zastępczych osiągają wyższy poziom kształcenia, aniżeli z placówek opiekuńczo-wychowawczych. Wzrasta ilość młodzieży podnoszących swoje kwalifikacje lub zdobywającej zawód, ma to związek z większą świadomością młodzieży, że wykształcenie i fachowość są niezbędne do zdobycia pracy.

Tabela Nr 67. Wydatki na rodziny zastępcze w powiecie płońskim w latach 2010–2012

lp.	Wykaz świadczonych usług	Lata					
		2010		2011		2012	
		liczba osób	kwota zł	liczba osób	kwota zł	liczba osób	kwota zł
1.	Pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	146	589.239	153	1.205.051	162	663.062
2.	Pomoc dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze ogółem:	49	153.045	49	206.455	46	188.517,85
a)	w tym: pomoc na kontynuowanie nauki	33	80.618	39	155.398	41	161.694,85
b)	na usamodzielnienie	11	47.763	7	36.234	3	14.823
c)	na zagospodarowanie	5	24.664	3	14.823	3	12.000
Ogółem		195	742.284	202	1.411.506	209	824.756,85

Źródło: PCPR w Płońku

Tabela Nr 68. Wydatki dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w powiecie płońskim w latach 2010–2012

Wykaz świadczonych usług	Lata					
	2010		2011		2012	
	liczba osób	kwota w zł	liczba osób	kwota w zł	liczba osób	kwota w zł
Pomoc ogółem	31	122.637	33	143.402	17	83.076,45
w tym:						
na kontynuowanie nauki	18	51.816	25	101.227	17	83.076,45
na usamodzielnienie	8	46.116	5	31.293	0	0
na zagospodarowanie	5	24.705	3	10.882	0	0

Źródło: PCPR w Płońku

Zestawienia obrazują koszty poniesione przez powiat na pomoc skierowaną do wychowanków.

Tabela Nr 69. Zestawienie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu plockiego, a umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2010–2012

lp.	Nazwa placówki	2010		2011		2012	
		Liczba dzieci	Kwota ogółem	Liczba dzieci	Kwota ogółem	Liczba dzieci	Kwota ogółem
1.	Dom Dziecka w Giżycach	1	22.283	0	0	3	41.971,44
2.	Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Gostyninie	9	303.914,92	9	317.139,42	10	300.523,66
3.	Rodzinny Dom Dziecka w Radziejowie	1	49.305,24	1	31.728,57	1	29.667,96
4.	Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy w Płocku	2	89.966,26	3	188.356,02	2	155.247,55
5.	Rodzinny Dom Dziecka w Płocku	1	15.158,60	0	0	0	0
6.	Dom Dziecka w Dubience	0	0	0	0	1	34.888,97
7.	Dom Dziecka w Wolicy	0	0	0	0	2	16.063,62
8.	Dom Dziecka w Pawłowce	0	0	0	0	1	1.160,96
9.	Dom dla Dzieci i Młodzieży w Kosewie	0	0	0	0	1	9.678,45
10.	Placówka Opieki Doraźnej „Azyl” w Kielcach	0	0	0	0	1	195,33
11.	Pogotowie Opiekuńcze w Opolu	0	0	1	567,48	0	0
Ogółem		14	480.628,02	14	537.791,49	22	589.397,94

Źródło: PCPR w Płocku

Powyższe zestawienie obrazuje, iż dzieci z powiatu plockiego przebywają w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie 9 powiatów, często są to odległe powiaty. Na terenie naszego powiatu funkcjonuje tylko 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego dla 8 dzieci, co nie rozwiązuje problemu umieszczeń. Jesteśmy zmuszeni do umieszczenia dzieci

na terenie innych powiatów. Należy rozważyć konieczność utworzenia placówki na terenie powiatu plockiego.

Z przedstawionej diagnozy wynika, iż działania podejmowane przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obejmują wszystkie obszary funkcjonowania pieczy zastępczej i dotyczą różnorodnych tematów, począwszy od pozyskiwania i przygotowywania, szkolenia kandydatów, poprzez wspieranie istniejących rodzin zastępczych, współpracę z instytucjami wspierającymi rozwój dziecka i rodziny. Bardzo ważnym kierunkiem działań jest specjalistyczne wspieranie dziecka i rodziny poprzez zapewnienie fachowej opieki specjalistycznej, objęcie wsparciem w ramach Programu Aktywności Lokalnej, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, jak również projektem systemowym w ramach środków EFS.

Poniższe dane obrazują liczbę rodzin w poszczególnych gminach wymagających wsparcia i pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstw domowych.

Tabela Nr 70. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w latach 2010–2012

lp.	Gmina	Liczba rodzin		
		2010	2011	2012
1.	Bielsk	74	53	40
2.	Bodzanów	49	69	59
3.	Brudzeń Duży	75	62	52
4.	Bulkowo	27	55	33
5.	Drobin	89	103	93
6.	Gąbin	15	16	16
7.	Łąck	53	49	93
8.	Mała Wieś	34	54	38
9.	Nowy Duninów	44	52	38
10.	Radzanowo	53	53	55
11.	Stara Biała	42	28	39
12.	Staroźreby	20	32	13
13.	Słubice	45	24	20
14.	Słupno	29	32	31
15.	Wyszogród	44	4	4
	Ogółem	693	686	624

Źródło: PCPR w Płocku

Jak wynika z powyższej tabeli ogólna liczba rodzin wymagających wsparcia w gminach utrzymuje się na podobnym poziomie. Najwięcej rodzin jest w gminach Łąck, Drobin, Bodzanów najmniej w gminie Wyszogród.

Tabela Nr 71. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo –wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w latach 2010–2012

lp.	Gmina	Liczba rodzin zagrożonych, mających problemy wychowawcze z dziećmi		
		2010	2011	2012
1.	Bielsk	2	5	7
2.	Bodzanów	15	16	18
3.	Brudzeń Duży	5	6	8
4.	Bulkowo	0	0	0
5.	Drobin	0	0	0
6.	Gąbin	0	0	0
7.	Łąck	0	0	2
8.	Mała Wieś	15	15	15
9.	Nowy Duninów	44	52	38
10.	Radzanowo	20	24	26
11.	Stara Biała	24	26	27
12.	Staroźreby	0	0	0
13.	Słubice	8	4	4
14.	Słupno	32	34	54
15.	Wyszogród	44	4	4
	Ogółem	209	186	203

Źródło: PCPR w Płocku

Tabela przedstawia rodziny zagrożone, mające problemy wychowawcze oraz wymagające wsparcia. Najwięcej rodzin jest w gminie Słupno, Nowy Duninów i Stara Biała. Pięć gmin nie wykazało takich rodzin, jednak biorąc pod uwagę problemy zgłoszone do tutejszego Centrum problemy te istnieją.

Jednym z bardzo istotnych działań prowadzonych przez gminę są placówki wsparcia dziennego, które mają na celu wsparcie rodziny. Jest to element wsparcia udzielany rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela Nr 72. Liczba placówek wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej: koło zainteresowań w latach 2010–2012

lp.	Gmina	Liczba kół zainteresowań		
		2010	2011	2012
1.	Bielsk	0	0	0
2.	Bodzanów	6	6	6
3.	Brudzeń Duży	0	0	0
4.	Bulkowo	1	1	1
5.	Drobin	0	0	0
6.	Gąbin	0	0	0
7.	Łąck	0	0	0
8.	Mała Wieś	0	0	0
9.	Nowy Duninów	0	0	0
10.	Radzanowo	0	0	0
11.	Stara Biała	0	0	0
12.	Staroźreby	0	0	0
13.	Słubice	0	0	0
14.	Słupno	5	5	5
15.	Wyszogród	1	3	3
	Ogółem	13	15	15

Źródło: PCPR w Płocku

Tabela Nr 73. Liczba placówek wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej: świetlica w latach 2010–2012

lp.	Gmina	Liczba świetlic		
		2010	2011	2012
1.	Bielsk	0	0	0
2.	Bodzanów	0	0	0
3.	Brudzeń Duży	0	0	0
4.	Bulkowo	0	0	0
5.	Drobin	0	0	0
6.	Gąbin	0	0	0
7.	Łąck	0	0	0
8.	Mała Wieś	0	0	0
9.	Nowy Duninów	1	1	1
10.	Radzanowo	0	0	0
11.	Stara Biała	0	0	0
12.	Staroźreby	0	0	0
13.	Słubice	0	0	0
14.	Słupno	10	10	10
15.	Wyszogród	0	0	0
	Ogółem	11	11	11

Źródło: PCPR w Płocku

Tabela Nr 74. Liczba placówek wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej: klub w latach 2010–2012

lp.	Gmina	Liczba klubów		
		2010	2011	2012
1.	Bielsk	0	0	0
2.	Bodzanów	6	6	6
3.	Brudzeń Duży	0	0	0
4.	Bulkowo	0	0	0
5.	Drobin	0	0	0
6.	Gąbin	0	0	0
7.	Łąck	0	0	0
8.	Mała Wieś	0	0	0
9.	Nowy Duninów	0	0	0
10.	Radzanowo	0	0	0
11.	Stara Biała	0	0	0
12.	Staroźreby	0	0	0
13.	Słubice	0	0	0
14.	Słupno	1	1	1
15.	Wyszogród	0	0	0
Ogółem		7	7	7

Źródło: PCPR w Płocku

Jak pokazują dane zawarte w powyższych tabelach liczba placówek wsparcia dziennego na terenie powiatu płockiego jest bardzo mała, a jak wynika z wcześniejszej tabeli potrzeby w tym zakresie są bardzo duże.

Jedynymi gminami, na terenie których funkcjonują placówki wsparcia jest gmina Bodzanów, Słupno oraz Wyszogród. Ponadto w gminie Brudzeń funkcjonują kluby, natomiast świetlice w gminie Słupno i Nowy Duninów.

Tabela Nr 75. Liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy działających na rzecz dziecka i rodziny w latach 2010–2012

lp.	Gmina	Liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy działających na rzecz dziecka i rodziny		
		2010	2011	2012
1.	Bielsk	1	1	1
2.	Bodzanów	2	2	2
3.	Brudzeń Duży	2	1	1
4.	Bulkowo	1	1	1
5.	Drobin	1	1	1
6.	Gąbin	0	0	0
7.	Łąck	0	0	0
8.	Mała Wieś	0	0	0
9.	Nowy Duninów	1	1	2
10.	Radzanowo	0	0	0
11.	Stara Biała	2	2	2
12.	Staroźreby	0	0	0
13.	Słubice	1	1	1
14.	Słupno	0	0	0
15.	Wyszogród	5	5	5
Ogółem		16	15	15

Źródło: PCPR w Płocku

Powyższa tabela przedstawia liczbę organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy działających na rzecz dziecka i rodziny. Jak wynika z powyższych danych w ostatnich 3 latach liczba organizacji utrzymuje się na tym samym poziomie. Najwięcej organizacji funkcjonuje na terenie Miasta i Gminy Wyszogród.

Nową funkcję wprowadza ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest to funkcja Asystenta rodziny, którego rolą jest pomoc i praca z rodziną. Głównym zadaniem asystenta jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcia działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie¹⁶. Asystent przydzielany jest w gminie.

¹⁶ Art. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz.135 z późn., zm.)

Tabela Nr 76. Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w gminach pracujących na rzecz rodziny w latach 2010–2012

lp.	Gmina	Liczba asystentów rodziny		
		2010	2011	2012
1.	Bielsk	0	0	0
2.	Bodzanów	0	0	1
3.	Brudzeń Duży	0	0	1
4.	Bulkowo	0	0	2
5.	Drobin	0	0	0
6.	Gąbin	0	0	0
7.	Łąck	0	0	0
8.	Mała Wieś	0	0	0
9.	Nowy Duninów	0	0	0
10.	Radzanowo	0	0	0
11.	Stara Biała	0	0	0
12.	Staroźreby	0	0	0
13.	Słubice	0	0	0
14.	Słupno	0	0	2
15.	Wyszogród	0	0	0
Ogółem		0	0	6

Źródło: PCPR w Płocku

Jak wynika z powyższej tabeli tylko w 4 gminach powiatu zatrudnionych jest 6 asystentów. Biorąc pod uwagę liczbę rodzin wymagających wsparcia (tabela nr 20) potrzeby w tym zakresie są bardzo duże.

Rozdział VII Ocena sytuacji osób niepełnosprawnych

1. Charakterystyka osób niepełnosprawnych

Potrzeby osób niepełnosprawnych są różne – zależne od rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz ogólnej sytuacji życiowej (miejsce zamieszkania, sytuacja majątkowa, rodzinna, cechy psychiczne, zainteresowania, przeszłe doświadczenia).

Niepełnosprawność pojawia się w różnych momentach życia. Jeżeli powstaje w wieku późniejszym w wyniku wypadku lub rozwoju choroby, z którą trudno się walczy, pojawia się bunt i duże trudności w jej zaakceptowaniu.

Osoba niepełnosprawna to człowiek, który w pewnej dziedzinie ma specjalne potrzeby wynikające z rodzaju niepełnosprawności, poza tym jest zwyczajnym człowiekiem, mającym swoje marzenia i nadzieje. Nie należy postrzegać go i traktować przez pryzmat niepełnosprawności. Niepełnosprawność nie powinna być ani powodem odrzucenia ani nagradzania. Brak świadomości tego faktu jest podstawową barierą integracji.

W życiu każdego człowieka pojawiają się momenty mniejszych lub większych możliwości czy też ograniczeń fizycznych. To, co obecnie jest dla nas łatwo dostępne, za kilka lat może być barierą nie do pokonania. Pomijając dysfunkcje z powodów nieszczęśliwych wypadków, jest wiele przyczyn pogłębiania się wraz z wiekiem niepełnosprawności i dysfunkcji. Wbrew obiegowym opiniom, niepełnosprawność jest brakiem przystosowania funkcji danego organizmu do warunków, w jakich się znajduje.

Zgodnie z definicją sformułowaną przez Światową Organizację Zdrowia (WHO): **Osoba niepełnosprawna to osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne.**

Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata. Wynika to z powszechności i rozmiaru tego zjawiska. Z niepełnosprawnością fizyczną wiąże się ponadto zazwyczaj tzw. niepełnosprawność społeczna, czyli niemożność pełnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Rysunek Nr 13. Przyczyny niepełnosprawności

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Poszukiwanie więc wspólnego mianownika i optymalne kształtowanie środowiska człowieka w zakresie dostępności jest jak najbardziej oczywistą sprawą. Jednak ze względu na naszą różnorodność kulturową i etniczną oraz postrzeganie człowieka jako jednostki niepowtarzalnej, nie ma rozwiązań idealnych. Toteż etykietę "niepełnosprawny" możemy otrzymać w każdym momencie i na każdym etapie naszego życia.

Prawo do niezależnego i godnego życia zapewnia każdemu obywatelowi Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej: „Osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej”¹⁷.

Według statystyk osoby niepełnosprawne są gorzej wykształcone, przejawiają niższą aktywność zawodową i w konsekwencji dotyka je zjawisko wykluczenia z życia zawodowego i społecznego.

W ostatnich latach nastąpiła szczególna aktywność legislacyjna na rzecz osób niepełnosprawnych. Wprowadzono wiele norm, poprawek oraz regulacji prawnych mających na celu poprawę życia i społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Zmieniono także zasady i tryb orzekania o niepełnosprawności.

Jednym z dokumentów broniących praw osób niepełnosprawnych jest zatwierdzona uchwałą Sejmu z dnia 01 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. z 1997 r. nr 50, poz. 475).

Rysunek Nr 14. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

¹⁷ Art. 69 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

Mimo szeregu aktów prawnych regulujących prawa osób niepełnosprawnych i obowiązków organów administracji rządowej i samorządowej nierzadko występują niespójności, które pozwalają na dowolną interpretację. Skutki tego stanu najczęściej odczuwają osoby niepełnosprawne.

Uwzględniając ocenę zdolności do wykonywania podstawowych czynności dla danego wieku, zbiorowość osób niepełnosprawnych prawnie dzieli się na dwie grupy:

❖ **osoby niepełnosprawne prawnie**, tj. osoby, które posiadają aktualne orzeczenie wydane przez uprawnione do tego organy,

❖ **osoby niepełnosprawne tylko biologicznie**, tj. osoby, które nie posiadają orzeczenia, ale mają (odczuwają) ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.

Czynności podstawowe dla danego wieku to:

- dla niemowląt – prawidłowa reakcja na bodźce zewnętrzne (płacz, uśmiech, właściwe gesty i odruchy),
- dla dzieci w wieku przedszkolnym – zdolność brania udziału w grach i zabawach w grupie rówieśników,
- dla dzieci w wieku szkolnym – uczęszczanie do szkoły oraz uczestnictwo we wszystkich rodzajach obowiązkowych zajęć,
- dla osób w wieku aktywności zawodowej – praca zawodowa, nauka lub prowadzenie gospodarstwa domowego,
- dla osób w wieku starszym – podstawowa samoobsługa przy czynnościach higienicznych, zakupach, przyrządzaniu posiłków, itp.

2. Orzecznictwo

Potwierdzeniem prawnym faktycznie istniejącej niepełnosprawności jest stosowne orzeczenie, wydane przez właściwy organ. W obecnej sytuacji prawnej orzeczenia takie wydają powiatowe i wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności oraz lekarze orzecznicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Jednocześnie zaznaczyć należy, że wraz z momentem wejścia w życie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz. U. z 2011 r. nr 127, poz. 721 z późn. zm.), nie utraciły swojej ważności orzeczenia dotyczące niepełnosprawności wydane w trybie innych ustaw przed dniem 1 stycznia 1998 roku.

Rysunek Nr 15. Prawne aspekty niepełnosprawności

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Tabela Nr 77. Równoważność orzeczeń

Orzeczenia Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności:	Orzeczenia lekarza orzecznika ZUS o:	Orzeczenie o grupie inwalidzkiej, przyznające grupę:	Orzeczenia o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym:
Znacznym	Całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji	I	Jeśli przysługuje zasiłek pielęgnacyjny
Umiarkowanym	Całkowitej niezdolności do pracy	II	
Lekkim	Częściowej niezdolności do pracy	III	Jeśli zasiłek pielęgnacyjny NIE przysługuje

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku

Najpełniejsze informacje o osobach niepełnosprawnych uzyskujemy z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, do zadań którego należy orzekanie o stopniu niepełnosprawności i o niepełnosprawności wydawane do celów pozarentowych.

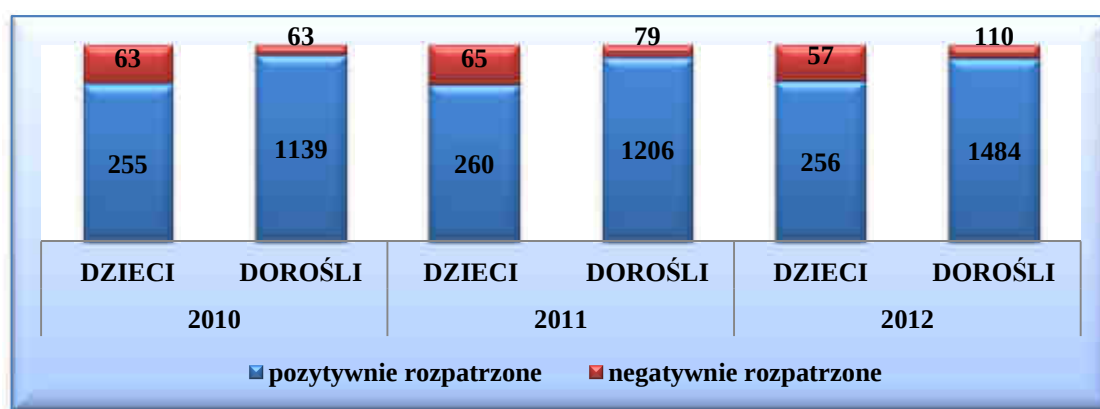
Tabela Nr 78. Liczba złożonych wniosków oraz sposobu ich rozpatrzenia przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2010–2012

Lata	Grupa wiekowa	Złożone wnioski		Pozytywnie rozpatrzone wnioski			Negatywnie rozpatrzone wnioski		
		Ilość	% udział ogółem	Ilość	% udział ogółem	5:3	Ilość	% udział ogółem	8:3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	DZIECI	333	21	255	18	77	63	50	19
	DOROŚLI	1292	79	1139	82	88	63	50	5
	OGÓŁEM	1625	100	1394	100	86	126	100	8
2011	DZIECI	343	19	260	18	76	65	45	19
	DOROŚLI	1432	81	1206	82	84	79	55	6
	OGÓŁEM	1775	100	1466	100	83	144	100	8
2012	DZIECI	283	16	256	15	90	57	34	20
	DOROŚLI	1523	84	1484	85	97	110	66	7
	OGÓŁEM	1806	100	1740	100	96	167	100	9

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku

Jak wynika z tabeli stosunkowo duża liczba wniosków składanych do Zespołu była bezzasadna i negatywnie rozpatrzona. Dotyczy to szczególnie dzieci; w roku 2012 – 20%, w 2010 i 2011 r. – 19%.

Wykres Nr 17. Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie do liczby wniosków rozpatrzonych negatywnie w latach 2010–2012

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

W omawianym okresie Zespół wydał łącznie 4590 orzeczeń, w tym 771 (17%) orzeczenia o niepełnosprawności do 16-tego roku życia i 3819 (83%) orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.
Wykres Nr 18. Liczba i struktura orzeczeń uwzględniających niepełnosprawność dla dzieci do lat 16-tu i osób dorosłych w latach 2010–2012

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

W celu określenia typu choroby, na jaką cierpi osoba posiadająca orzeczenie wprowadzona została kodyfikacja schorzeń stanowiących przyczynę orzekania o niepełnosprawności, zarówno dla osób do 16 roku życia, jak i tych które skończyły 16 lat.

W orzeczeniu może znaleźć się kilka kodów, przy czym pierwszy zawsze dotyczy choroby podstawowej.

Symbol kodu i jego opis przedstawia się następująco:

- 01-U – upośledzenie umysłowe;**
- 02-P – choroby psychiczne;**
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;**
- 04-O – choroby narządu wzroku;**
- 05-R – upośledzenie narządu ruchu;**
- 06-E – epilepsja;**
- 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia;**
- 08-T – choroby układu pokarmowego;**
- 09-M – choroby układu moczowo-płciowego;**
- 10-N – choroby neurologiczne;**
- 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;**
- 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.**

Biorąc pod uwagę podział wydanych orzeczeń na stopnie niepełnosprawności w ciągu lat 2010–2012 najwięcej osób niepełnosprawnych było z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 1578 osób (53%). Do stopnia lekkiego zaliczono 776 osób (26%), natomiast do stopnia znacznego 1 475 osób (13%).

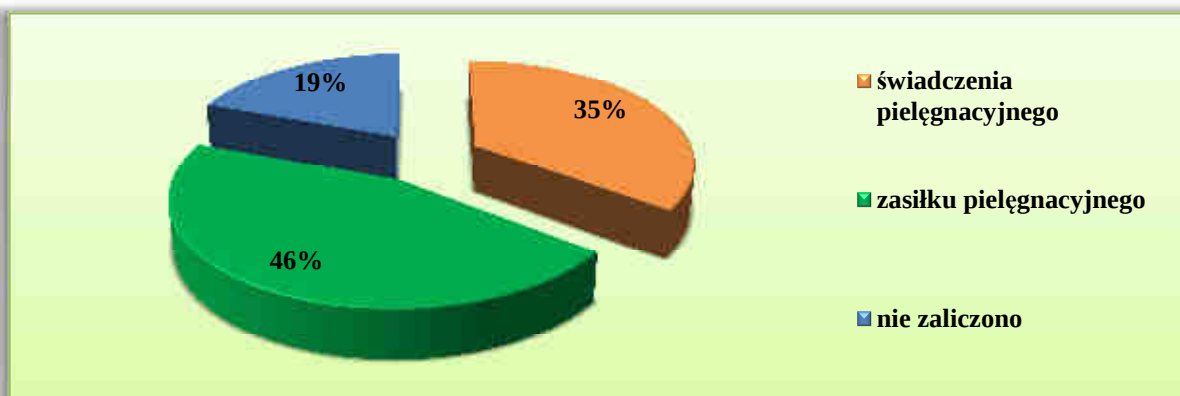
Wykres Nr 19. Liczba i struktura wydanych orzeczeń dla osób dorosłych w latach 2010–2012

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

W przypadku dzieci do 16 roku życia orzeczeń uprawniających tylko do zasiłku pielęgnacyjnego wydano łącznie 434 (46%), a ubiegających i do zasiłku i do świadczenia pielęgnacyjnego 337 (35%). Nie zaliczonych zostało aż 19% dzieci ubiegających się o wydanie orzeczenia, tj.: 185 orzeczeń.

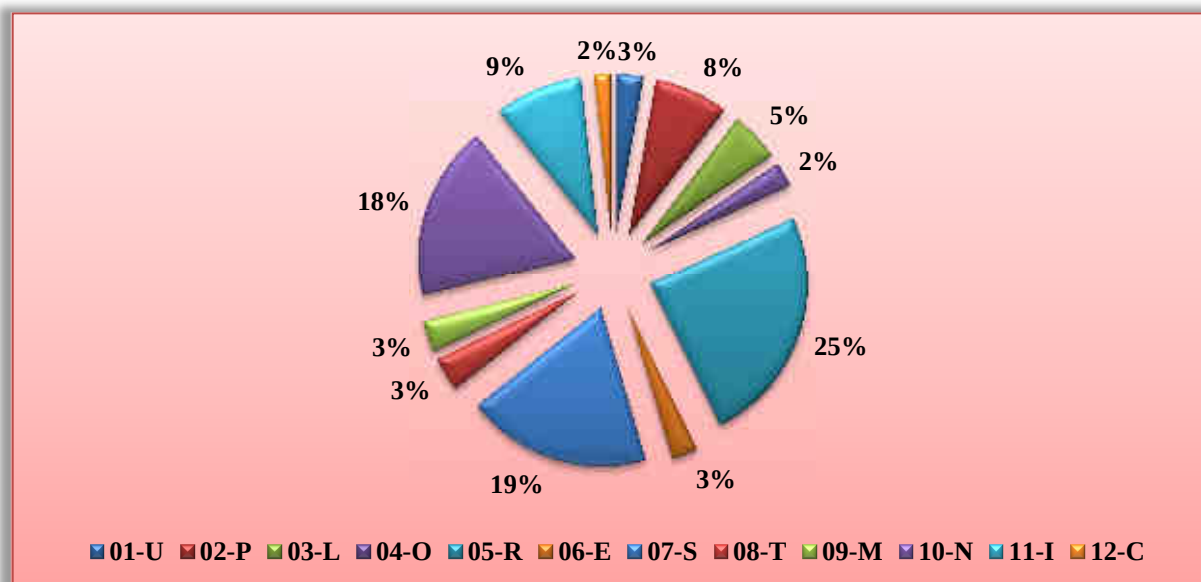
Wykres Nr 20. Liczba i struktura wydanych orzeczeń dla dzieci do lat 16-tu w latach 2010–2012

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

W latach 2010–2012 najwięcej wydano orzeczeń dla osób z chorobami narządu ruchu (25%), chorobami układu neurologicznego (18%) oraz chorobami układu oddechowego i krążenia (19%). Najmniej jest osób cierpiących na całościowe zaburzenia rozwojowe (2%).

Wykres Nr 21. Liczba i struktura wydanych orzeczeń uwzględniających niepełnosprawność w latach 2010–2012 wg kodu niepełnosprawności

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Najmniejszy wzrost wydanych orzeczeń na przełomie lat 2010–2012 był dla schorzeń narządu wzroku, epilepsji, ze względu na całościowe zaburzenia rozwojowe, choroby układu pokarmowego oraz moczowo-płciowego.

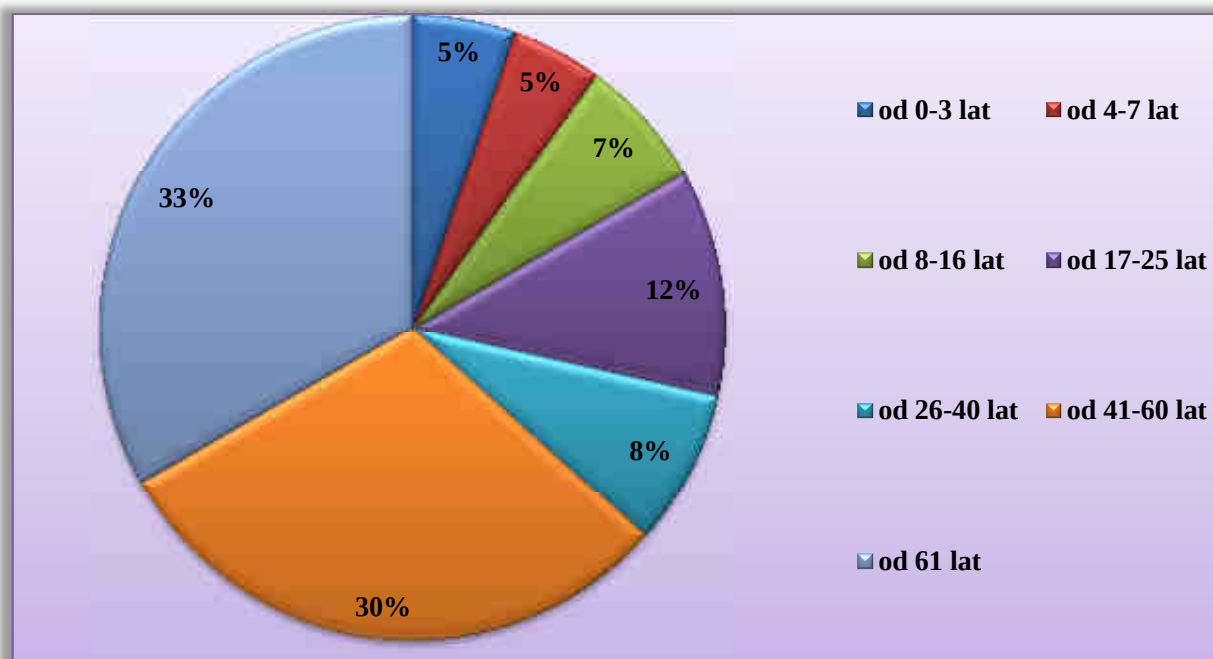
Tabela Nr 79. Liczba wydanych orzeczeń uwzględniających niepełnosprawność według podziału na wiek w latach 2010–2012

LATA	WIEK						
	0-3	4-7	8-16	17-25	26-40	41-60	61-...
2010	77	61	117	171	121	427	420
2011	82	75	103	177	106	461	462
2012	86	80	90	193	145	497	649
RAZEM	245	216	310	541	372	1385	1531

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku

Jak wynika z powyższego najwięcej osób niepełnosprawnych jest w przedziałach wiekowych od 41 - 60 lat (30%) i powyżej 61 roku życia (33%), a także młodzież w wieku od 17 do 25 lat (12%).

Wykres Nr 22. Struktura wydanych orzeczeń uwzględniających niepełnosprawność w latach 2010–2012 wg wieku

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

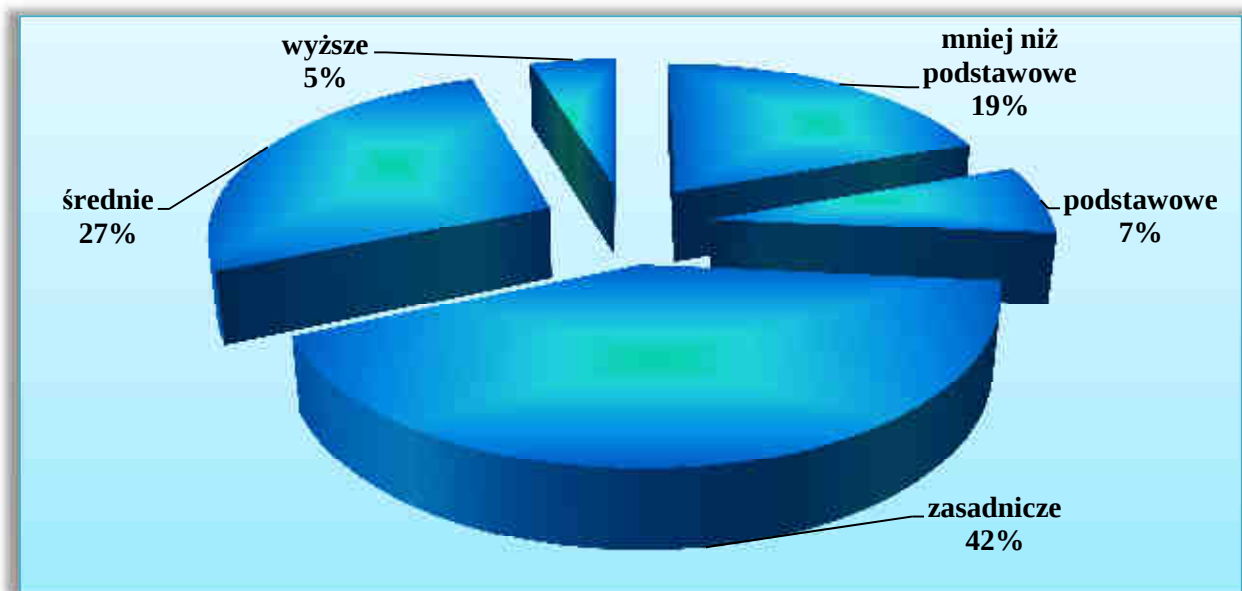
Tabela Nr 80. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności ze względu na stopień wykształcenia w latach 2010–2012

LATA	WYKSZTAŁCENIE				
	miej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe
2010	138	478	293	201	29
2011	123	548	309	188	35
2012	198	611	388	236	49
RAZEM	459	1637	990	625	113

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku

Okazuje się, że wśród osób z wykształceniem zasadniczym (42%) znajduje się najwięcej osób niepełnosprawnych, natomiast najmniej osób sprawnych inaczej jest z wykształceniem wyższym (5%).

Wykres Nr 23. Struktura wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w latach 2010–2012 wg stopnia wykształcenia

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Rysunek Nr 16. Cele wykorzystywania orzeczeń o niepełnosprawności

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Tabela Nr 81. Wykorzystanie środków finansowych (w podziale na środki otrzymane od Wojewody i dodatkowe środki Powiatu) na orzecznictwo, a ilość wydanych orzeczeń w latach 2010–2012

LATA	Środki otrzymane od Wojewody	Dodatkowe środki Powiatu	Liczba wydanych orzeczeń
2010	137.000	15.000	1520
2011	161.000	-	1610
2012	192.000	-	1907
RAZEM	490.000	15.000	5037

Źródło: PCPR w Płocku

Powyższa tabela wskazuje na utrzymującą się z roku na rok rosnącą dynamikę potrzeb finansowych na działalność orzeczniczą, co ściśle związane jest ze stałym wzrostem liczby składanych wniosków. Środki przekazane przez Wojewodę w dwóch ostatnich latach pokrywały w 100% zapotrzebowanie społeczne w w/w zakresie. Jedynie w roku 2010 powiat zmuszony został do zabezpieczenia dodatkowej kwoty.

3. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

Mimo istotnych zmian w świadomości społecznej wobec niepełnosprawności nadal ta grupa społeczna odczuwa izolację i żyje przeciętnie na niższym poziomie. Osoby niepełnosprawne począwszy od problemów ze znalezieniem pracy, w życiu codziennym borykają się z barierami architektonicznymi w miejscach publicznych oraz barierami społecznego milczenia, niewiedzy i strachem przed innością.

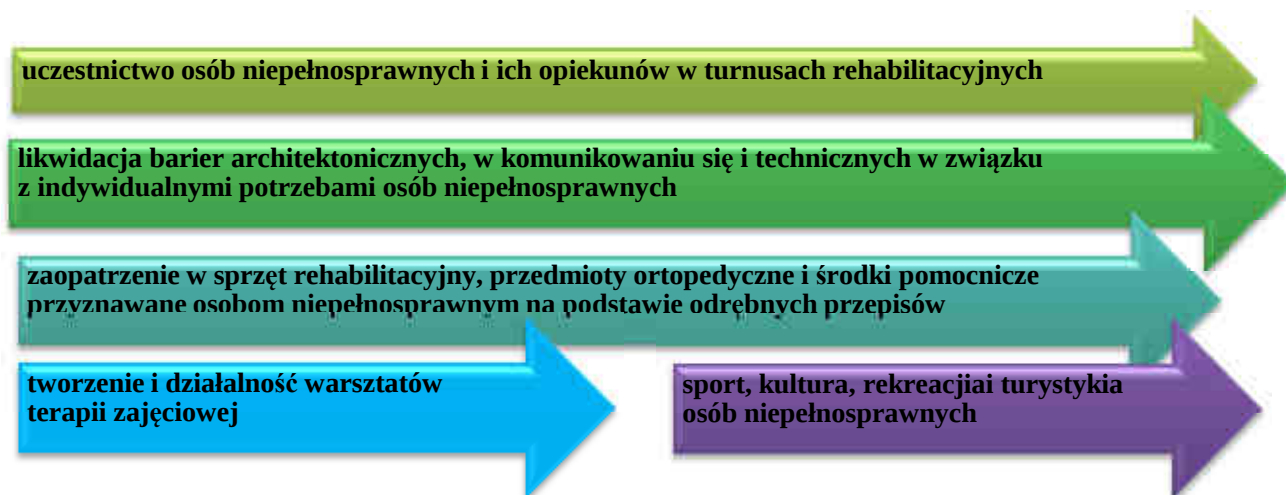
Wygrywa brak wiary w siebie i w możliwość osiągnięcia sukcesu. Pokutują negatywne stereotypy i niejednokrotny brak zrozumienia dla potrzeb i problemów sprawnych inaczej. Przystosowanie realiów codziennego życia dla potrzeb niepełnosprawnej części naszego społeczeństwa nadal odbiega od ich potrzeb.

Po części wynika to z niewiedzy, jednak również z faktu samoizolowania się osób niepełnosprawnych od zdrowej części społeczeństwa.

Pomoc osobom niepełnosprawnym powinna służyć tworzeniu warunków do wyrównywania szans we wszystkich dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.

Głównym źródłem finansowania rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych są środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Rysunek Nr 17. Przeznaczenie środków PFRON

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

Tabela Nr 82. Wykorzystanie środków PFRON w powiecie płockim na rehabilitację społeczną w latach 2010–2012

Lata	Środki otrzymane	Środki wydatkowane	%
2010	1859196,92	1859196,92	100
2011	1791752,46	1791752,46	100
2012	2211793,17	2211793,17	100

Źródło: PCPR w Płocku

Jak wynika z danych ze sprawozdania rzeczowo–finansowego z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON, otrzymywana wielkość środków PFRON jest wykorzystywana w 100%. Otrzymywane środki każdego roku nie pokrywają w pełni zgłaszanych przez osoby niepełnosprawne potrzeb.

Tabela Nr 83. Liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z dofinansowania i wysokość środków na poszczególnych zadaniach w latach 2010–2012

Zadania	2010		2011		2012	
	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych /art. 35a ust. 1 pkt 7a/	162	99 107,00	83	80 000,00	199	186 500,00
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze /art. 35a ust. 1 pkt 7c/:	195	241 266,00	247	196 132,00	323	411 043,42
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych /art. 35a ust. 1 pkt 7d/:	22	79 550,00	41	89 969,00	55	159 894,58
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych /art. 35a ust. 1 pkt 7b/	1846	33 653,00	1820	19 621,00	734	48 734,69
Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej /art. 35a ust. 1 pkt 8/	95	1 405 620,00	95	1 405 620,00	95	1 405 620,00

Źródło: PCPR w Płocku

Struktura wydatkowanych środków finansowych na rehabilitację społeczną w latach 2010–2012 pokazuje, iż poza kwotą zabezpieczoną na działalność warsztatów terapii zajęciowej, w których uczestniczy każdego roku 95 osób, najwięcej środków było przeznaczonych na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, najmniej na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

3.1. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Dużym zainteresowaniem ze strony osób niepełnosprawnych cieszą się turnusy rehabilitacyjne. Z roku na rok rośnie liczba osób ubiegających się o dofinansowanie w tym zakresie. Turnus jest zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań. Na terenie powiatu płockiego zlokalizowany jest jeden ośrodek przystosowany do organizowania turnusów rehabilitacyjnych, dysponując odpowiednią bazą do prowadzenia rehabilitacji i realizując określony program rehabilitacji dostosowany do rodzaju i stopnia niepełnosprawności uczestników turnusu. Mieszkańcy powiatu korzystają z turnusów rehabilitacyjnych organizowanych w ośrodkach usytuowanych na terenie całego kraju, które posiadają odpowiedni wpis do rejestru prowadzonego przez wojewodę. Zadanie to jest w części finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Tabela Nr 84. Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych a liczba osób, którym przyznano dofinansowanie (wraz z opiekunami) w latach 2010–2012

Lata	Liczba osób ubiegających się	Liczba osób – przyznane dofinansowanie	Stopień zaspokojenia potrzeb
2010	253	162	64%
2011	205	83	40%
2012	233	199	85%

Źródło: PCPR w Płocku

Potrzeby osób ubiegających się o dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego w omawianym okresie objętym diagnozą, czyli w latach 2010–2012 zostały zaspokojone w 64%.

3.2. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Zadanie to dzieli się jakby na dwa podzadania, tj.: dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Zgodnie z definicją słownikową sprzęt rehabilitacyjny jest to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych w warunkach domowych mający za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Natomiast przedmioty ortopedyczne są to przedmioty niezbędne do samodzielnego funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w środowisku i rodzinie refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia, np.: protezy, ortezy, łuski, aparaty ortopedyczne, gorsety i kołnierze ortopedyczne, obuwie ortopedyczne, kule, balkoniki i podpórki, wózki inwalidzkie, pionizatory.

Środki pomocnicze są to przedmioty, które ułatwiają samodzielne funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku i rodzinie: soczewki, protezy, aparaty słuchowe, cewniki, pieluchomajtki i worki, peruki, materace i poduszki przeciwośluzynowe.

Tabela Nr 85. Liczba osób i przyznane dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2010–2012 według podziału na zadania, ilość osób i kwotę

Lata	Przyznane dofinansowanie			
	Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze		Sprzęt rehabilitacyjny	
	Ilość osób	Kwota	Ilość osób	Kwota
2010	195	241 266,00	12	33 653,00
2011	247	196 132,00	10	19 621,00
2012	323	411 043,42	11	48 734,69

Źródło: PCPR w Płocku

Jak wynika z powyższej tabeli większą część środków finansowych (88%) pochłania dofinansowanie do zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze i ma tendencję wzrostową.

3.3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych

Realizacja powyższego zadania ma na celu umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, w związku z istniejącymi barierami we własnym domu, natomiast o dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych mogą ubiegać się osoby sprawne inaczej, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Zgodnie z definicją słownikową bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienie występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę poruszania się osobom niepełnosprawnym.

Bariery techniczne to bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej usprawnienie. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

Natomiast bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Tabela Nr 86. Liczba osób ubiegających się i korzystających z pomocy dofinansowania do likwidacji barier w latach 2010–2012

Lata	Liczba osób ubiegających się	Liczba osób z przyznanym dofinansowaniem
2010	101	31
2011	94	41
2012	78	55

Źródło: PCPR w Płocku

Największym zainteresowaniem osób niepełnosprawnych cieszy się likwidacja barier w komunikowaniu się (58% ogółu).

Tabela Nr 87. Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie na likwidację barier w latach 2010–2012 wg rodzaju barier

Rodzaj bariery	2010		2011		2012	
	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota
Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych	8	58511	10	30706	10	43040,38
Dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się	11	18424	22	31714	29	76736,8
Dofinansowanie do likwidacji barier technicznych	3	2615	9	27549	16	40117,4
RAZEM	22	7550	41	89969	55	159894,58

Źródło: PCPR w Płocku

3.4. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku przy realizacji zadań ustawowych współpracuje z organizacjami, których celem jest szeroko pojęta pomoc osobom niepełnosprawnym w zakresie ich aktywizacji zawodowej i społecznej.

Władze i instytucje samorządowe, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi podejmują działania mające na celu pobudzanie wrażliwości społecznej na sprawy osób niepełnosprawnych, aby mogły one godnie i w poczuciu pełnej wartości funkcjonować w naszej społeczności. W tym celu wykorzystywane są środki otrzymywane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Na przestrzeni lat 2010–2012 z tego właśnie źródła sfinansowano wiele imprez integracyjnych, zarówno lokalnych jak i ogólnopolskich, o charakterze sportowym, kulturalnym, turystycznym i rekreacyjnym, tj m.in. Dzień Humoru i Satyry, Olimpiada sportowa, Turniej warcabowy, Dzień Dziecka, Mikołajki, Plenery malarskie i fotograficzne, spływy kajakowe, wycieczki turystyczne.

Tabela Nr 88. Liczba wniosków dofinansowanych do sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2010–2012 wg podziału

Lata	Sport, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych.	
	Ilość zawartych umów /ilość organizacji	Kwota
2010	12	33 653,00
2011	10	19 621,00
2012	11	48 734,69

Źródło: PCPR w Płocku

Zadanie to cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony środowiska organizacji pozarządowych reprezentujących osoby niepełnosprawne. Niestety, środki finansowe przeznaczone na to zadanie są ograniczone i nie zabezpieczają pełnych potrzeb w tym zakresie. Pomoc na organizację imprez otrzymuje większość wnioskodawców, jednak przyznawane dofinansowania są w znacznym stopniu obniżane w stosunku do kwoty wnioskowanej.

Część III Strategia rozwiązywania problemów społecznych

1. Wstęp

Pogłębiające się dysproporcje dochodów w poszczególnych rodzinach, narastanie ubóstwa, niedostatek materialny rodzin, wysokie bezrobocie, wzrastające problemy egzystencji osób niepełnosprawnych, starszych, samotnych, rodzin wielodzietnych tworzą ściśle powiązane ze sobą problemy społeczne, które w istocie decydują o sposobie odczuwania jakości życia przez społeczność lokalną.

Głównym pracodawcą w powiecie plockim są urzędy, gospodarstwa rolne, domy pomocy społecznej, placówki oświatowe, placówki handlowe oraz firmy prywatne.

Inwestorzy zewnętrzni wybierają najczęściej inwestycyjne tereny głównie w dużych miastach, które są dla nich o wiele bardziej atrakcyjne.

Rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, stąd też ze wszech miar celowe jest strategiczne podejście do zagadnień ze sfery polityki społecznej nie tylko na poziomie lokalnym – gminy, ale także i powiatu.

Wyrazem tego procesu jest właśnie „Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych”.

2. Metodologia

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie plockim została przygotowana przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku w oparciu o analizę danych otrzymanych z urzędów miast i gmin, ośrodków pomocy społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Policji, ogólnodostępnych danych statystycznych oraz na podstawie sprawozdań i opracowań własnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku.

Uzyskane materiały stanowiły podstawę do sporządzenia diagnozy problemów społecznych i na jej podstawie opracowania analizy SWOT tj. bilansu mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

Na podstawie analizy SWOT zostały sformułowane cele strategiczne i cele operacyjne, z uwzględnieniem szczegółowych działań, których realizacja będzie prowadziła do rozwiązywania problemów społecznych.

Opracowana strategia została skonsultowana z samorządami gmin.

3. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną powiatu. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocnych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej wzmocnieniu;
- „**słabych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej, i które nie wyeliminowane będą ją osłabiać (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szans**” – uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych;
- „**zagrożeń**” – uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą być traktowane jako zagrożenia, ich funkcjonowanie wpływa niekorzystnie na rozwój polityki społecznej, dlatego należy ich unikać.

Tabela Nr 89. Grupy Czynniki SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Dobra współpraca PCPR z Zarządem i Radą Powiatu i zaangażowanie władz Powiatu w rozwiązywanie problemów społecznych; • Realizacja przez powiat i gminy projektów dofinansowanych ze środków UE; • Duża świadomość problemów społecznych; • Poczucie przynależności lokalnej; • Otwartość na nowe rozwiązania; • Umiejętność zdobywania funduszy pozabudżetowych; • Korzystne położenie geograficzne Powiatu w centrum którego usytuowane jest miasto Płock, co ma wpływ na łatwiejszy dostęp do rynków pracy, edukacji i kultury; • Aktywizacja osób bezrobotnych w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych i przekwalifikowania; • Dobre rozpoznanie świadczeniobiorców w systemie pomocy społecznej; • Organizowanie Targów Pracy przez Urząd Pracy we współpracy z PCPR; • Szeroko rozwinięta w powiecie sieć szkół ponadgimnazjalnych i łatwa dostępność młodzieży do szkół w Płocku; • Dobrze rozwinięte szkolnictwo wyższe i różnorodność kierunków kształcenia na uczelniach w Płocku oraz znaczna liczba miejsc w akademikach; • Działalność gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; • Duża liczba funkcjonujących na terenie Powiatu domów pomocy społecznej o różnych typach oraz stosunkowo dobry poziom bazy domów pomocy społecznej; • Bogata oferta usług domów pomocy społecznej dla swoich mieszkańców i środowiska lokalnego; • Wysoko wykwalifikowana kadra w jednostkach pomocy społecznej; • Aktywność i kreatywność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie; • Aktywnie funkcjonujące organizacje pozarządowe komunikujące się i współpracujące z instytucjami	• Ujemny przyrost naturalny ludności w powiecie; • Migracja zewnętrzna ludności w celach zarobkowych; • Systematyczny spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym i narastający proces starzenia się społeczeństwa; • Niewielki rozwój dużych podmiotów gospodarczych w powiecie; • Wysoka stopa bezrobocia; • Duży udział kobiet w grupie bezrobotnych; • Niskie wykształcenie i kwalifikacje bezrobotnych, w szczególności osób niepełnosprawnych; mała liczba wolnych miejsc pracy; • Zbyt mała ilość ośrodków wsparcia dziennego w gminach, środowiskowych domów samopomocy, świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych; • Utrzymująca się bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów; • Wzrastająca liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby i niepełnosprawności; • Długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej – wyuczona bezradność i postawa roszczeniowa wobec pomocy społecznej; • Rosnąca liczba osób i rodzin z problemem alkoholowym lub innym uzależnieniem; • Skrywane w małych społecznościach lokalnych zjawiska przemocy w rodzinie; • Niedostatecznie rozwinięta sieć instytucji specjalistycznych w powiecie w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy; • Wolne miejsca w domach pomocy społecznej; • Niedostateczna ilość pracowników w gminnych i powiatowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym pracowników socjalnych; • Brak chętnych do podjęcia się roli rodziców zastępczych i prowadzenia placówek

samorządowymi; • Zagwarantowane dla mieszkańców Powiatu usługi w zakresie poradnictwa specjalistycznego; • Rozwinięte formy rodzicielstwa zastępczego; • Skoordynowany system pomocy dziecku i rodzinie w powiecie i gminach; • Dobra współpraca PCPR z ośrodkami pomocy społecznej i instytucjami wspierającymi rodzinę w zakresie opieki nad dzieckiem; • Stworzona baza w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie osób niepełnosprawnych korzystających ze środków PFRON; • Zapewnienie orzecznictwa o niepełnosprawności wg potrzeb dla mieszkańców Powiatu; • Prężnie funkcjonujące dwa warsztaty terapii zajęciowej w powiecie plockim; • Dostępność osób niepełnosprawnych do Starostwa Powiatowego i powiatowych jednostek organizacyjnych.	rodzinnych; • Brak rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo-wychowawczych; • Brak mieszkań socjalnych i chronionych; • Istniejące bariery architektoniczne utrudniające osobom niepełnosprawnym pełny udział w życiu społecznym; • Niepełna wiedza o ilości osób niepełnosprawnych w powiecie i ich potrzebach; • Niewystarczająca w powiecie sieć warsztatów terapii zajęciowej, zakładów aktywizacji zawodowej i zakładów pracy chronionej; • Brak pełnego zabezpieczenia środków finansowych adekwatnych do potrzeb na wspieranie osób niepełnosprawnych; • Niepełne zabezpieczenie finansowe na realizację zadań w obszarze pomocy społecznej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Realne możliwości pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej na wspieranie osób wykluczonych społecznie; • Położenie geograficzne Powiatu; • Rozwój samopomocowych grup wsparcia i wolontariatu oraz organizacji pozarządowych; • Zintegrowanie działań wszystkich szczebli samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych w zakresie pomocy społecznej; • Prospołeczna polityka państwa; • Otwartość instytucji samorządowych na współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej; • Pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej; • Aktywność i Kreatywność Powiatowego Urzędu Pracy, • Wzrastająca społeczna świadomość potrzeby kształcenia i wzrost poziomu wykształcenia wśród młodzieży i dorosłych;	• Rosnący wskaźnik bezrobocia; • Wysokie bezrobocie powodujące zagrożenie i szereg negatywnych konsekwencji m. in. ubożenie społeczeństwa i wzrost patologii; • Niedofinansowanie obszarów pomocy społecznej; • Rozszerzanie się zjawiska ubóstwa; • Brak perspektyw dla młodzieży i osób wykształconych i jej emigracja zarobkowa; • Starzenie się społeczeństwa; • Przeciążenie obowiązkami pracowników socjalnych ilością zadań nie związanych z pracą socjalną (praca urzędnicza); • Niedostateczny dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej; • Obojętność środowiska na zagrożenia i problemy społeczne, nadmierna pobłażliwość, szczególnie w małych społecznościach lokalnych; • Niewystarczająca ilość instytucji specjalistycznych dla osób i rodzin wymagających pomocy;

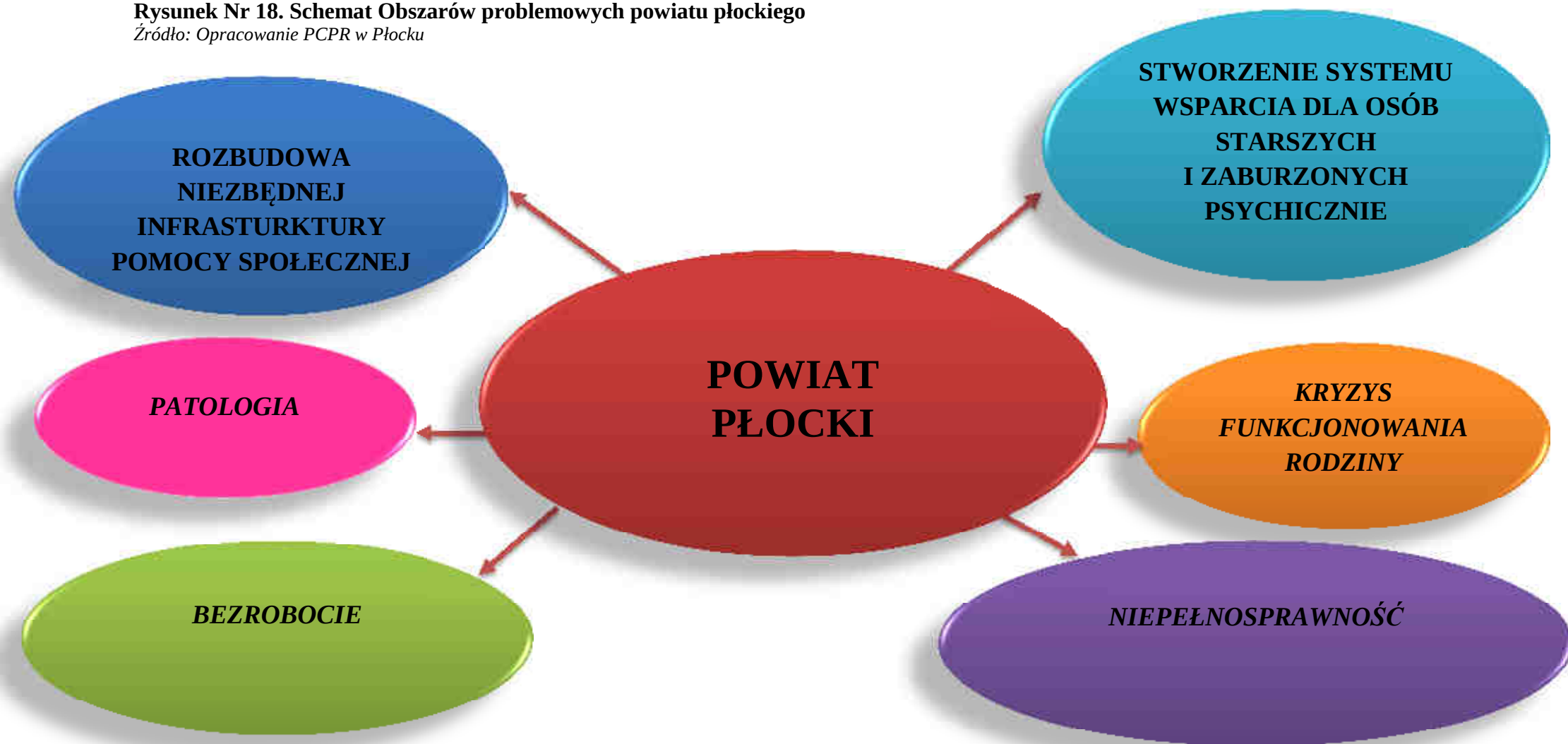
• Dostosowanie profili kształcenia młodzieży w szkołach ponadgimnazjalnych i uczelniach wyższych do potrzeb rynku pracy; • Rosnąca w społeczeństwie świadomość zagrożeń w wyniku różnego rodzaju uzależnień; • Rozwijanie instytucjonalnych form pomocy społecznej w zakresie niesienia pomocy środowiskom zagrożonym przemocą; • Dobre działanie istniejących placówek pomocy społecznej; • Wykwalifikowana, doświadczona i stabilna kadra systemu pomocy społecznej; • Szerokie współdziałanie domów pomocy społecznej ze środowiskiem lokalnym; • Postępujący rozwój infrastruktury pomocy społecznej; • Rozumienie problemów dziecka i rodziny przez samorządy; • Szeroka współpraca z innymi samorządami powiatowymi w zakresie zabezpieczenia miejsc w placówkach opiekuńczych; • Współpraca PCPR i ośrodków pomocy społecznej w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną; • Wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych.	• Odpływ kadry specjalistycznej z domów pomocy społecznej; • Niedoskonałe prawo w zakresie zapewnienia opieki medycznej i pielęgniarstwa mieszkańcom domów pomocy społecznej; • Niedostateczna ilość gminnych ośrodków wsparcia dziennego; • Rosnąca liczba osób niepełnosprawnych; • Utrzymywanie się zjawiska nielegalnego zatrudniania.
--	--

Źródło: PCPR w Płocku

4. Obszary problemowe

Rysunek Nr 18. Schemat Obszarów problemowych powiatu plockiego

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

5. Strategia

Tabela Nr 90. Strategia

CEL STRATEGICZNY I: Ograniczenie skali bezrobocia i jego skutków.			
CEL OPERACYJNY 1: Wychodzenie klientów pomocy społecznej z bezrobocia.			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 1.1.</u> Opracowywanie i realizacja lokalnych programów aktywizujących bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej.	PUP ops	PCPR org. pozarządowe samorząd gminny i powiatowy	2014-2019
<u>Działanie 1.2.</u> Współpraca z partnerami rynku pracy w zakresie kreowania nowych rozwiązań na rynku pracy i pozyskiwanie funduszy na ich realizację.	PUP samorząd gminny i powiatowy	przedsiębiorcy org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 1.3.</u> Zwiększanie skuteczności programów na rzecz zatrudniania osób długotrwale bezrobotnych poprzez doskonalenie form i kierunków kształcenia zgodnych z potrzebami lokalnego rynku pracy.	PUP szkoły	PCPR org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 1.4.</u> Rozszerzanie dostępności poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.	PCPR	org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 1.5.</u> Tworzenie Centrów Integracji Społecznej i Klubów Integracji Społecznej.	samorząd gminny i powiatowy	org. pozarządowe	2014-2019
CEL STRATEGICZNY II: Wielokierunkowe wspieranie rodziny z dzieckiem.			
CEL OPERACYJNY 1: Kompleksowe wspieranie rodzin naturalnych z dziećmi.			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 1.1.</u> Tworzenie powiatowych i gminnych systemów profilaktyki i opieki nad rodziną i dzieckiem.	samorząd gminny i powiatowy ops	org. pozarządowe szkoły kościół	2014-2019
<u>Działanie 1.2.</u> Wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego jej funkcjonowania poprzez pracę socjalną, pracę asystentów, pomoc finansową.	samorząd gminny ops	org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 1.3.</u> Rozwój ośrodków wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe, socjoterapeutyczne, ogniska wychowawcze).	samorząd gminny	org. pozarządowe kościół	2014-2019

<u>Działanie 1.4.</u> Organizowanie grup wsparcia.	ops	org. pozarządowe kościół	2014-2019
<u>Działanie 1.5.</u> Pozyskiwanie wolontariuszy do organizowania form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży, wspieranie jej w nauce.	ops	org. pozarządowe kościół	2014-2019
<u>CEL OPERACYJNY 2: Zapewnienie profesjonalnej pomocy w postaci poradnictwa specjalistycznego rodzinom dotkniętym kryzysem.</u>			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 2.1.</u> Pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych.	PCPR (OIK i PS) samorząd gminny i powiatowy ops	org. pozarządowe policja kościół PCPR służba zdrowia	2014-2019
<u>Działanie 2.2.</u> Upowszechnianie pozytywnego modelu małżeństwa i rodziny.	samorząd gminny i powiatowy ops	kościół PCPR media org. pozarządowe	2014-2019
<u>CEL OPERACYJNY 3: Stworzenie kompleksowego systemu pomocy rodzinie znajdującej się w kryzysie.</u>			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 3.1.</u> Zapewnienie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej i poradnictwa rodzinnego, ze szczególnym uwzględnieniem ofiar przemocy.	samorząd gminny i powiatowy	org. pozarządowe kościół	2014-2019
<u>Działanie 3.2.</u> Tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy i ich rodzin.	samorząd gminny i powiatowy PCPR	org. pozarządowe kościół	2014-2019
<u>Działanie 3.3.</u> Wspieranie rodziny znajdującej się w kryzysie.	ops PCPR	służba zdrowia org. pozarządowe	2014-2019
<u>CEL OPERACYJNY 4: Organizowanie dzieciom zastępczych form opieki.</u>			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 4.1.</u> Wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rozwiązywaniu problemów.	PCPR OAO	Por. Psych.– Ped. szkoły org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 4.2.</u> Prowadzenie rodzin zastępczych już istniejących.	PCPR		2014-2019
<u>Działanie 4.3.</u> Pozyskiwanie kandydatów na rodziców	PCPR ops	kościół org. pozarządowe	2014-2019

zastępczych i prowadzenie placówek rodzinnych.		samorząd gminny i powiatowy media	
<u>Działanie 4.4.</u> Szkolenia rodzin zastępczych.	PCPR	PCPR	2014-2019
<u>Działanie 4.5.</u> Promowanie dobrze funkcjonujących rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.	PCPR ops	samorząd gminny i powiatowy media org. pozarządowe	2014-2019
<u>CEL OPERACYJNY 5: Rozwój rodzin zastępczych w tym zawodowych i placówek rodzinnych.</u>			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 5.1.</u> Stałe informowanie społeczeństwa o idei rodzicielstwa zastępczego i konieczności tworzenia rodzin.	PCPR ops OAO	samorząd gminny i powiatowy media szkoły kościół org. pozarządowe	2014-2019
<u>CEL OPERACYJNY 6: Zwiększanie szans powrotu dziecka do rodziny naturalnej.</u>			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 6.1.</u> Pomoc socjalna i specjalistyczna w kierunku szybkiego powrotu dziecka do rodziny.	PCPR OAO ops Plac. Opiek.–Wych.	org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 6.2.</u> Wspieranie i koordynacja rodziny w funkcjach wychowawczych poprzez systemową terapię rodzinną.	PCPR ops OAO	org. pozarządowe kościół Por. Psych.–Ped.	2014-2019
<u>Działanie 6.3.</u> Bieżąca analiza sytuacji rodzin, których dzieci zostały umieszczone w zastępczych formach opieki.	PCPR ops OAO	org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 6.4.</u> Praca z rodziną biologiczną poprzez zintegrowanie działań ukierunkowanych na powrót dziecka do rodziny.	ops OAO Plac. Opiek.–Wych.	org. pozarządowe	2014-2019
<u>CEL OPERACYJNY 7: Wspieranie pełnoletnich wychowanków zastępczych form opieki.</u>			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 7.1.</u> Organizowanie mieszkań chronionych.	samorząd gminny i powiatowy		2014-2019
<u>Działanie 7.2.</u> Tworzenie programów ukierunkowanych na pomoc usamodzielnianym wychowankom.	PCPR	org. pozarządowe	2014-2019

<u>Działanie 7.3.</u> Pozyskiwanie środków unijnych na wspieranie wychowanków w procesie wchodzenia w dorosłe życie.	PCPR	org. pozarządowe PUP	2014-2019
<u>Działanie 7.4.</u> Motywowanie wychowanków do podejmowania działań zapewniających samodzielną egzystencję.	PCPR rodziny zastępcze Plac. Opiek.– Wych.	org. pozarządowe PUP	2014-2019
<u>Działanie 7.5.</u> Zintegrowanie działań zmierzających do zapewnienia pracy.	PCPR PUP	ops	2014-2019
<u>CEL OPERACYJNY 8: Rozbudowa infrastruktury usług społecznych w zakresie opieki nad dzieckiem.</u>			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 8.1.</u> Rozszerzenie działań ośrodka interwencji kryzysowej.	samorząd powiatowy	PCPR org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 8.2.</u> Utworzenie placówki opiekuńczo–wychowawczej.	samorząd powiatowy	PCPR org. pozarządowe	2014-2019
<u>CEL STRATEGICZNY III: Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.</u>			
<u>CEL OPERACYJNY 1: Zapewnienie sprawnie działającego systemu informacyjnego o możliwościach wspierania osób niepełnosprawnych.</u>			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 1.1.</u> Aktualizowanie strony internetowej PCPR zawierającej informacje dla osób niepełnosprawnych.	PCPR		2014-2019
<u>Działanie 1.2.</u> Upowszechnianie wdrażanych programów na rzecz osób niepełnosprawnych.	PCPR samorząd powiatowy	org. pozarządowe	2014-2019
<u>CEL OPERACYJNY 2: Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.</u>			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 2.1.</u> Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w obiektach użyteczności publicznej i miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych.	PCPR samorząd gminny i powiatowy	ops	2014-2019
<u>Działanie 2.2.</u> Wspieranie gmin w działaniach mających na celu pozyskiwanie środków transportu przystosowanych do przewozu osób	samorząd gminny i powiatowy	PFRON samorząd wojewódzki samorząd	2014-2019

niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich.		powiatowy	
<u>Działanie 2.3.</u> Wspieranie działań organizacji pozarządowych w zakresie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych.	PCPR samorząd gminny	Pow. Społ. Rada ds. Osób Niepeł. org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 2.4.</u> Popularyzowanie osiągnięć i sukcesów osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego, w tym zwłaszcza promowanie twórczości artystycznej, kulturalnej oraz osiągnięć sportowych.	dps ops org. pozarządowe PCPR	zakłady instytucje media	2014-2019
<u>Działanie 2.5.</u> Finansowe wspieranie osób niepełnosprawnych w zaopatrzeniu w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny oraz uczestnictwa tych osób w turnusach rehabilitacyjnych.	PCPR	ops	2014-2019
<u>Działanie 2.6.</u> Rozwijanie systemów pomocowych dla osób z określonymi rodzajami niepełnosprawności wymagających systemowych i kompleksowych działań.	PCPR ops	Pow. Społ. Rada ds. Osób Niepeł. org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 2.7.</u> Pozyskiwanie środków unijnych na aktywizację społeczną osób niepełnosprawnych.	PCPR ops dps samorząd powiatowy	org. pozarządowe	2014-2019
<u>CEL STRATEGICZNY IV: Rozwój partnerskiej współpracy z organizacjami pozarządowymi.</u>			
<u>CEL OPERACYJNY 1: Budowanie płaszczyzny współpracy z organizacjami pozarządowymi.</u>			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 1.1.</u> Tworzenie sprzyjającego klimatu do powstawania nowych organizacji pozarządowych.	samorząd gminny i powiatowy	ops PCPR media Pow. Społ. Rada ds. Osób Niepeł.	2014-2019
<u>Działanie 1.2.</u> Promowanie istniejących organizacji pozarządowych.	ops PCPR	media kościół	2014-2019
<u>Działanie 1.3.</u> Upowszechnianie korzyści płynących ze wzajemnej współpracy.	ops PCPR	media kościół samorząd gminny i powiatowy	2014-2019

<u>Działanie 1.4.</u> Upowszechnianie corocznego Programu Współpracy powiatu plockiego z organizacjami Pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.	Starostwo Powiatowe org. pozarządowe		2014-2019
<u>Działanie 1.5.</u> Podejmowanie inicjatyw w zakresie tworzenia partnerstw organizacji pozarządowych i instytucji realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej.	samorząd powiatowy PCPR ops	org. pozarządowe media	2014-2019
<u>Działanie 1.6.</u> Wspieranie działań organizacji pozarządowych w zakresie pozyskania środków unijnych na zadania z obszaru pomocy społecznej.	PCPR ops	samorząd gminny i powiatowy org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 1.7.</u> Upowszechnianie informacji o programach pomocowych z zakresu pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych.	PCPR PUP ops	org. pozarządowe media	2014-2019
<u>Działanie 1.8.</u> Udzielanie rekomendacji organizacjom pozarządowym składającym wnioski o dotacje.	PCPR ops		2014-2019

CEL STRATEGICZNY V: Przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej w rodzinie.

CEL OPERACYJNY 1: Przeciwdziałanie uzależnieniom i ich następstwom.

Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 1.1.</u> Diagnoza zjawiska patologii społecznych.	PCPR samorząd gminny ops	policja gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych służba zdrowia org. pozarządowe kuratorzy szkoły	2014-2019
<u>Działanie 1.2.</u> Zapobieganie uzależnieniom przez edukację społeczną.	szkoła ops samorząd gminny	org. pozarządowe policja media	2014-2019
<u>Działanie 1.3.</u> Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych	samorząd gminny ops grupy AA	org. pozarządowe	2014-2019

CEL OPERACYJNY 2: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 2.1.</u> Udzielanie pomocy specjalistycznej osobom stosującym przemoc w rodzinie i ich	PCPR (OIK)	org. pozarządowe	2014-2019

rodzinom.			
<u>Działanie 2.2.</u> Organizowanie i prowadzenie programów profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży.	szkoły ops PCPR Plac. Opiek.– Wych.	org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 2.3.</u> Propagowanie zdrowego stylu życia bez uzależnień oraz organizowanie i wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.	ops szkoły służba zdrowia	samorząd gminny media org. pozarządowa	2014-2019
<u>Działanie 2.4.</u> Uruchomienie telefonu zaufania dla osób doświadczających przemocy.	samorząd gminny i powiatowy PCPR (OIK)	org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 2.5.</u> Popularyzacja wiedzy o mechanizmach i skutkach przemocy w rodzinie.	samorząd gminny i powiatowy ops PCPR (OIK i PS) Oś. Wspar .dla Ofiar Przemocy	org. pozarządowe szkoła policja	2014-2019
<u>Działanie 2.6.</u> Działanie ośrodka interwencji kryzysowej z hostelem.	samorząd powiatowy PCPR	org. pozarządowe	2014-2019

CEL STRATEGICZNY VI: Rozwijanie systemu pomocy służącego zaspokojeniu potrzeb osób starszych i z zaburzeniami psychicznymi.

CEL OPERACYJNY 1: Podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości życia oraz zwiększenie możliwości udziału w życiu społecznym osób starszych i z zaburzeniami psychicznymi.

Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 1.1.</u> Koordynowanie działań instytucji wspomagających osoby starsze i zaburzone psychicznie.	ops PCPR		2014-2019
<u>Działanie 1.2.</u> Aktywizowanie ludzi starych i wykorzystywanie ich potencjału w środowisku lokalnym.	samorząd gminny i powiatowy ops PCPR	org. pozarządowa	2014-2019
<u>Działanie 1.3.</u> Rozwijanie sieci ośrodków wsparcia i klubów seniora oraz wspieranie ich działalności.	samorząd gminny ops	samorząd powiatowy org. pozarządowe	2014-2019

**CEL STRATEGICZNY VII: Zabezpieczenie infrastruktury społecznej
adekwatnej do zadań i problemów społecznych.**

CEL OPERACYJNY 1: Podejmowanie systematycznych działań zapewniających utrzymanie standardów w domach pomocy społecznej.

Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 1.1.</u> Prowadzenie systematycznych prac modernizacyjnych i remontowych zapewniających utrzymanie dobrej bazy lokalowej.	dps	samorząd powiatowy PCPR administracja rządowa	2014-2019
<u>Działanie 1.2.</u> Zapewnienie warunków finansowych dla utrzymania zatrudnienia, zgodnie z wymaganym standardem.	samorząd powiatowy	PCPR	2014-2019
<u>Działanie 1.3.</u> Zabezpieczenie finansowe dla utrzymania standardowego wyposażenia, utrzymania sprawnych urządzeń techniczno-gospodarczych i środków transportu.	samorząd powiatowy		2014-2019
<u>Działanie 1.4.</u> Pozyskiwanie środków budżetowych, pozabudżetowych i unijnych.	PCPR dps samorząd powiatowy	samorząd powiatowy	2014-2019
<u>Działanie 1.5.</u> Aktywizowanie kadry do opracowywania projektów.	PCPR Zarząd Powiatu	ops samorząd powiatowy	2014-2019
<u>Działanie 1.6.</u> Stałe analizowanie i korygowanie liczby miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodku wsparcia.	PCPR	samorząd powiatowy ops	2014-2019

CEL OPERACYJNY 2: Utrzymanie i doskonalenie jakości świadczonych usług przez domy pomocy społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców domów pomocy społecznej.

Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 2.1.</u> Prowadzenie działań promocyjnych działalności domów pomocy społecznej na zewnątrz.	dps	media PCPR	2014-2019
<u>Działanie 2.2.</u> Udoskonalanie pracy socjalnej na rzecz podtrzymywania więzi rodzinnych mieszkańców z osobami sobie bliskimi.	dps	ops	2014-2019
<u>Działanie 2.3.</u> Kontynuowanie i rozpowszechnianie współpracy ze środowiskiem lokalnym dla pozyskiwania partnerów wspierających dom	dps	ops PCPR samorząd gminny	2014-2019

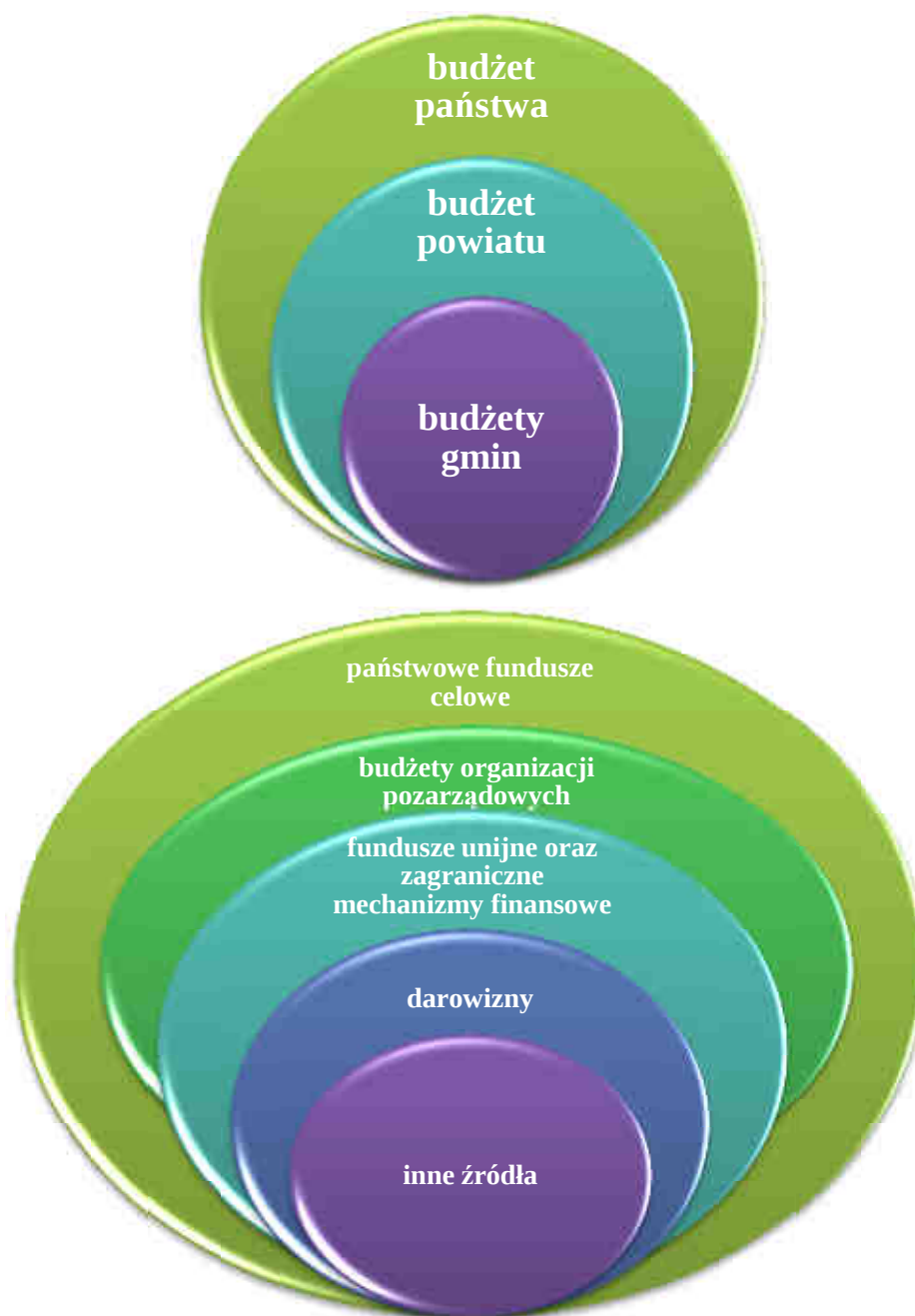
i jego mieszkańców.			
<u>Działanie 2.4.</u> Umożliwianie i stwarzanie warunków wyzwania i rozwijania umiejętności i talentów mieszkańców domów i ich promowanie.	dps	PCPR ops org. pozarządowe media	2014-2019
<u>CEL OPERACYJNY 3: Rozbudowa infrastruktury pomocy społecznej.</u>			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 3.1.</u> Utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej z hostelem w celu zabezpieczenia pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie (w tym osobom doświadczającym przemocy).	samorząd powiatowy PCPR	org. pozarządowe	2014-2019
<u>Działanie 3.2.</u> Utworzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej w celu zabezpieczenia opieki dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej.	samorząd powiatowy PCPR		2014-2019
<u>Działanie 3.7.</u> Tworzenie mieszkań chronionych w powiecie dla wychowanków opuszczających zastępcze formy opieki, celem okresowego wsparcia w procesie usamodzielniania.	samorząd gminny i powiatowy PCPR		2014-2019
<u>CEL OPERACYJNY 4: Zapewnienie niezbędnej kadry w sektorze pomocy społecznej.</u>			
Nazwa działania	Realizatorzy	Partnerzy	Czas realizacji
<u>Działanie 4.1.</u> Stwarzanie warunków do wzrostu zatrudnienia w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i ośrodkach pomocy społecznej do stanu zapewniającego właściwą realizację zadań pomocy społecznej.	samorząd gminny i powiatowy ops PCPR		2014-2019
<u>Działanie 4.2.</u> Wspieranie i motywowanie pracowników do podnoszenia kwalifikacji wynikających z faktycznych potrzeb i nowych zadań.	PCPR dps ops	samorząd gminny i powiatowy	2014-2019
<u>Działanie 4.3.</u> Organizowanie i prowadzenie szkoleń oraz spotkań informacyjnych dla pracowników jednostek pomocy społecznej w powiecie i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej i zapewnienie na ten cel środków.	PCPR samorząd powiatowy	MCPS dps	2014-2019

Źródło: PCPR w Płocku

6. Źródła finansowania

Strategia, jako system osiągnięcia celów określonych szeroko jako rozwiązywanie problemów społecznych przy wyznaczonych celach strategicznych i operacyjnych oraz zadaniach, które określają rzeczowy sposób ich realizacji będzie możliwa do wdrożenia po wskazaniu zasobów, do których należą środki finansowe stanowiące źródła finansowania poszczególnych zadań.

Rysunek Nr 19. Podstawowe źródła finansowania realizacji zadań określonych w strategii

Źródło: Opracowanie PCPR w Płocku

7. Monitorowanie i ewaluacja

Monitoring oznacza regularne jakościowe i ilościowe pomiary lub obserwacje mające na celu analizowanie stopnia zaawansowania strategii i jej zgodności z postawionymi celami.

Monitoring poddaje ocenie efektywność realizowanych zadań strategicznych i osiągania założonych efektów.

Uzyskane informacje pozwolą na modyfikowanie dalszych poczynań sposobów realizacji, aby osiągnąć zakładany cel.

Ewaluacja oznacza systematyczną kontrolę i badanie z punktu widzenia przyjętych kryteriów w celu jego usprawnienia lub modyfikacji.

Ewaluacja jest obiektywną oceną efektów uzyskanych w wyniku realizowanych działań.

Poprzez sprawnie i systematycznie prowadzony monitoring i ewaluację uzyskamy praktyczną wiedzę potrzebną do podejmowania dalszych decyzji.

Monitoring i ewaluacja realizacji strategii będzie stałą kontrolą jej realizacji i prowadzić będzie do okresowej oceny skutków wdrażanych zadań dla życia społeczno-gospodarczego powiatu.

Miernikami stosowanymi w ocenie realizacji strategii będą ogólnodostępne dane powstające przy realizacji zadań, sprawozdawczość sporządzana przez podmioty realizujące we wszystkich obszarach problemowych ujętych w strategii.

Regulacje prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (j.t. Dz. U. z 2013r., poz. 674 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. nr 127, poz. 721 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 595)
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz.135 z późn., zm.)
9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. nr 63, poz. 587).
10. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. z 2012 r., poz. 850)
11. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 964),
12. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 r. nr 238, poz.1586)
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. nr 209, poz. 1245)
14. Uchwała Sejmu z dnia 01 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. z 1997 r. nr 50, poz. 475).

Spis rysunków

Nr rysunku	Opis rysunku
1	Schemat współpracy policji w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie plockim
2	Pomoc stacjonarna (pobyt i praca w kierunku wychodzenia z kryzysu) udzielana w noclegowni dla kobiet
3	Wzrost liczby kobiet przebywających w noclegowni z powodu przemocy domowej
4	Schemat Struktury organizacyjnej PCPR w Płocku
5	Domy pomocy społecznej powiatu plockiego
6	Charakterystyka domów pomocy społecznej powiatu plockiego
7	Pracownie terapii zajęciowej ŚDS w Wyszogrodzie
8	Pracownie terapii zajęciowej ŚDS w Słupnie
9	Wykształcenie pracowników PCPR w Płocku
10	Zatrudnienie w ŚDS w Wyszogrodzie
11	Zatrudnienie w ŚDS w Słupnie
12	Pracownie warsztatów terapii zajęciowej powiatu plockiego
13	Przyczyny niepełnosprawności
14	Karta Praw Osób Niepełnosprawnych
15	Prawne aspekty niepełnosprawności
16	Cele wykorzystywania orzeczeń o niepełnosprawności
17	Przeznaczenie środków PFRON
18	Schemat Obszarów problemowych powiatu plockiego
19	Podstawowe źródła finansowania realizacji zadań określonych w strategii

Spis tabel

Nr tabeli	Opis tabeli
1	Stopa bezrobocia w latach 2010–2012
2	Bezrobotne kobiety i mężczyźni w latach 2010–2012
3	Bezrobotni wg wieku – stan na 31.12.2012
4	Bezrobotni wg wykształcenia – stan na 31.12.2012
5	Wybrane kategorie bezrobotnych – stan na 31.12.2012
6	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg stażu pracy
7	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg wieku
8	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg wykształcenia
9	Bezrobotni wg stopnia niepełnosprawności – stan na 31.12.2012
10	Wykształcenie osób niepełnosprawnych bezrobotnych – stan na 31.12.2012
11	Wiek osób niepełnosprawnych bezrobotnych na 31.12.2012
12	Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych gminach w latach 2010–2012
13	Powody przyznania pomocy przez gminy w latach 2010–2012
14	Nakłady finansowe na udzielone świadczenia z pomocy społecznej w gminach – zadania własne w latach 2010–2012
15	Alkoholizm i uzależnienia w powiecie plockim w latach 2010–2012
16	Wysokość środków finansowych przeznaczona na profilaktykę rozwiązywania problemów uzależnień w gminach powiatu plockiego w latach 2010–2012
17	Uczestnicy Izby Wyrzeźwień – mieszkańcy powiatu plockiego w latach 2010–2012
18	Przemoc w rodzinie
19	Liczba interwencji dot. przemocy w rodzinie w latach 2010–2012
20	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie i stosujących przemoc w rodzinie w latach 2010–2012
21	Liczba postępowań karnych oraz postępowań zakończonych wyrokiem skazującym w sprawach dot. przemocy domowej
22	Liczba ofiar przemocy korzystających z Noclegowni dla Kobiet przy PKPS w Płocku
23	Liczba przestępstw kryminalnych w poszczególnych gminach powiatu plockiego w latach 2010–2012
24	Liczba odnotowanych samobójstw oraz przypadków prostytucji nieletnich w poszczególnych gminach powiatu plockiego w latach 2010–2012
25	Liczba mieszkańców umieszczonych w domach pomocy społecznej powiatu plockiego w latach 2010–2012
26	Struktura wiekowa ogółem mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu plockiego w latach 2010–2012
27	Podział mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu plockiego ze względu na płeć – stan na 31.12.2012
28	Liczba mieszkańców przyjętych do domów pomocy społecznej w latach 2010–2012
29	Liczba mieszkańców z terenu powiatu plockiego zamieszkujących w domach pomocy społecznej – stan na 31.12.2012
30	Odpłatność mieszkańców za pobyt w domu pomocy społecznej powiatu plockiego w latach 2010–2012 – dotyczy mieszkańców kierowanych przez samorządy gminne
31	Liczba placówek wsparcia dziennego w poszczególnych gminach powiatu plockiego w latach 2010–2012
32	Liczba zatrudnionych w PCPR w Płocku w latach 2010–2012
33	Liczba osób zatrudnionych w domach pomocy społecznej powiatu plockiego według działów w latach 2010–2012
34	Wskaźnik zatrudnionych pracowników zespołów opiekuńczo–terapeutycznych w domach pomocy społecznej powiatu plockiego w latach 2010–2012

35	Poziom wykształcenia pracowników zatrudnionych w domach pomocy społecznej – stan na 31.12.2012
36	Liczba zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu plockiego w latach 2010–2012
37	Zatrudnienie w ośrodkach pomocy społecznej powiatu plockiego w latach 2010–2012 w rozbiciu na grupy pracownicze
38	Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego – stan na 31.12.2012
39	Liczba osób posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej – stan na 31.12.2012
40	Struktura zatrudnienia w RZAZ z wyszczególnieniem osób niewidomych i słabowidzących w latach 2010–2012
41	Przedział wiekowy zatrudnionych osób niepełnosprawnych w RZAZ w latach 2010–2012
42	Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w RZAZ według gminy zamieszkania
43	Koszty działalności RZAZ z podziałem na źródła finansowania w latach 2010–2012
44	Wysokość środków PFRON przeznaczonych na pokrycie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej w latach 2010–2012
45	Liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej z podziałem na stopnie niepełnosprawności w latach 2010–2012
46	Liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej z podziałem na mieszkańców dps i ze środowiska lokalnego w latach 2010–2012
47	Liczba uczestników terapii zajęciowej wg wieku w latach 2010–2012
48	Uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej z podziałem na przyczynę niepełnosprawności w latach 2010–2012
49	Rotacja uczestników w latach 2010–2012
50	Efekty terapii zajęciowej w latach 2010–2012
51	Wykaz rodzin i dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2010–2012
52	Sytuacja rodzinna dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2010–2012
53	Powody umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej w latach 2010–2012
54	Przyczyny umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych – stan na 31.12.2012
55	Rodziny zastępcze według rodzaju i stopnia pokrewieństwa – stan na 31.12.2012
56	Rodziny zastępcze wg rodzaju i przedziału wiekowego opiekunów – stan na 31.12.2012
57	Aktywność zawodowa rodziców zastępczych – stan na 31.12. 2012
58	Struktura wykształcenia rodzin zastępczych – stan na 31.12. 2012
59	Liczba dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2010–2012
60	Wiek dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2010–2012
61	Rodziny zastępcze według liczby umieszczonych dzieci w latach 2010–2012
62	Liczba dzieci z powiatu plockiego w rodzinach zastępczych w latach 2010–2012
63	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych 2010–2012
64	Liczba dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo–wychowawczych w latach 2010–2012
65	Formy wsparcia dla usamodzielnionych wychowanków w latach 2010–2012
66	Rodzaje szkół, w których kontynuują naukę pełnoletni wychowankowie z zastępczych form opieki w latach 2010–2012
67	Wydatki na rodziny zastępcze w powiecie plockim w latach 2010–2012
68	Wydatki dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo–wychowawczych w powiecie plockim w latach 2010–2012
69	Zestawienie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu plockiego, a umieszczonych w placówkach opiekuńczo–wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2010–2012
70	Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo–wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w latach 2010–2012
71	Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo–wychowawczych

	i prowadzenia gospodarstwa domowego w latach 2010–2012
72	Liczba placówek wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej: koło zainteresowań w latach 2010–2012
73	Liczba placówek wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej: świetlica w latach 2010–2012
74	Liczba placówek wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej: klub w latach 2010–2012
75	Liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy działających na rzecz dziecka i rodziny w latach 2010–2012
76	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w gminach pracujących na rzecz rodziny w latach 2010–2012
77	Równoważność orzeczeń
78	Liczba złożonych wniosków oraz sposobu ich rozpatrzenia przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2010–2012
79	Liczba wydanych orzeczeń uwzględniających niepełnosprawność według podziału na wiek w latach 2010–2012
80	Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności ze względu na stopień wykształcenia w latach 2010–2012
81	Wykorzystanie środków finansowych (w podziale na środki otrzymane od Wojewody i dodatkowe środki Powiatu) na orzecznictwo, a ilość wydanych orzeczeń w latach 2010–2012
82	Wykorzystanie środków PFRON w powiecie płońskim na rehabilitację społeczną w latach 2010–2012
83	Liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z dofinansowania i wysokość środków na poszczególnych zadaniach w latach 2010–2012
84	Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, a liczba osób, którym przyznano dofinansowanie (wraz z opiekunami) w latach 2010–2012
85	Liczba osób i przyznane dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2010 – 2012 według podziału na zadania, ilość osób i kwotę
86	Liczba osób ubiegających się i korzystających z pomocy dofinansowania do likwidacji barier w latach 2010–2012
87	Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie na likwidację barier w latach 2010–2012 wg rodzaju barier
88	Liczba wniosków dofinansowanych do sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2010–2012 wg podziału
89	Grupy Czynniki SWOT
90	Strategia

Spis wykresów

Nr wykresu	Opis wykresu
1	Wielkość i stopa bezrobocia w powiecie plockim w latach 2003–2012
2	Bezrobotni wg wykształcenia – stan na 31.12.2012
3	Wybrane kategorie bezrobotnych – stan na 31.12.2012
4	Liczba osób skierowanych na leczenie w gminach powiatu plockiego w latach 2010–2012
5	Liczba kobiet skierowanych do noclegowni w wyniku przemocy domowej w latach 201 –2012
6	Podział mieszkańców domów pomocy społecznej ze względu na płeć
7	Odpłatność mieszkańców za pobyt z dopłatą gmin w domach pomocy społecznej
8	Staż pracy kadry PCPR w Płocku
9	Zróżnicowanie wykształcenia kadry domów pomocy społecznej
10	Grupy pracownicze w ośrodkach pomocy społecznej w roku 2012
11	Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej wśród pracowników PCPR, DPS i OPS
12	Liczba uczestników WTZ Nowe Miszewo i Zakrzewo wg wieku w 2012 roku
13	Rodziny funkcjonujące na terenie powiatu plockiego – stan na 30.07.2013
14	Liczba rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci w latach 2010- 2012
15	Sytuacja rodzinna dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w roku 2012
16	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych wg wieku w latach 2010–2012
17	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie do liczby wniosków rozpatrzonych negatywnie w latach 2010–2012
18	Liczba i struktura orzeczeń uwzględniających niepełnosprawność dla dzieci do lat 16-tu i osób dorosłych w latach 2010–2012
19	Liczba i struktura wydanych orzeczeń dla osób dorosłych w latach 2010–2012
20	Liczba i struktura wydanych orzeczeń dla dzieci do lat 16-tu w latach 2010–2012
21	Liczba i struktura wydanych orzeczeń uwzględniających niepełnosprawność w latach 2010–2012 wg kodu niepełnosprawności
22	Struktura wydanych orzeczeń uwzględniających niepełnosprawność w latach 2010–2012 wg wieku
23	Struktura wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w latach 2010–2012 wg stopnia wykształcenia